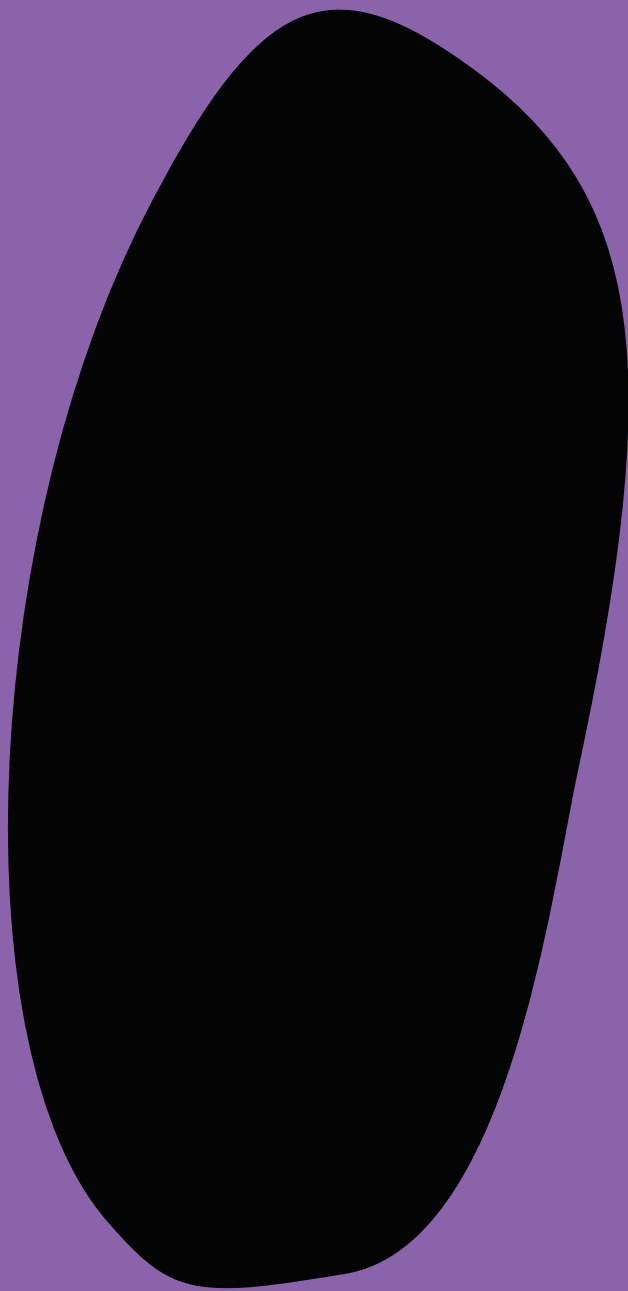
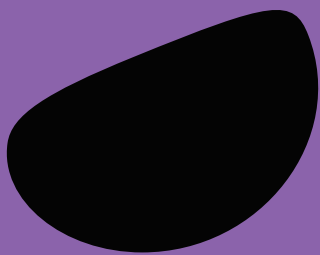

Pasaulis: Matrica ar Metafora?

Poetinis
Druskininkų
Ruduo
2024

Poetinis Druskininkų Ruduo
Druskininkai Poetic Fall

**Poetinis
Druskininkų
Ruduo**

**Druskininkai
Poetic
Fall**

2024

Sudarytojai / Compilers
Vytautas Dekšnys, Rimas Užgiris

Redagavo / Editors
Palmira Mikėnaitė, Rimas Užgiris

Dizainas / Design
Evaldas Bubinas (Hermandering)

Maketas / Layout
Edita Gužaitė

Projektą finansuoja / The project is financed by

Turinys | Contents

- 10 Pasaulis – matrica, virstanti į metaforą
12 The World: Matrix into Metaphor
Birutė Grašytė-Black
Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 14 Arnas Ališauskas (Lietuva | Lithuania)
Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 24 Gintaras Bleizgys (Lietuva | Lithuania)
Vertė / Translated by Markas Aurelijus Piesinas
- 34 Birutė Grašytė-Black (Lietuva | Lithuania)
Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 42 Jurgita Jasponytė (Lietuva | Lithuania)
Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 54 Iya Kiva (Ukraina | Ukraine)
Vertė / Translated by Marius Burokas
- 64 Marcin Mokry (Lenkija | Poland)
Vertė / Translated by Vytas Dekšnys
- 76 Diana Paklonskaitė (Lietuva | Lithuania)
Vertė / Translated by Markas Aurelijus Piesinas
- 86 Anna Rancāne (Latvija | Latvia)
Vertė / Translated by Vladas Braziūnas
- 96 Maria Sevilla Paris (Katalonija | Catalonia)
Vertė / Translated by Simonas Bernotas
- 108 Tom Sleigh (JAV | USA)
Vertė / Translated by Kornelijus Platelis

- 118 Rimvydas Stankevičius (Lietuva | Lithuania)
Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 130 Raphael Urweider (Šveicarija | Switzerland)
Vertė / Translated by Antanas A. Jonynas
- 142 Elo Viiding (Estija | Estonia)
Vertė / Translated by Agnė Bernotaitė
- 155 Europos poezijos platforma *Versopolis*
The European Poetry Platform Versopolis
- 158 Dagmara Kraus (Vokietija | Germany)
Vertė / Translated by Vytas Dekšnys
- 160 Paata Shamugia (Sakartvelas | Georgia)
Vertė / Translated by Vytas Dekšnys
- 163 Bibliografija / Bibliography
Nuo rugpjūčio iki rugpjūčio Lietuvoje išleistų poezijos knygų rinktinė bibliografija /
Selected bibliography of poetry books published in Lithuania from August to August
- 164 Originalioji poezija | Original Poetry
- 166 Vertimai | Translations
- 171 XXXIV Poetinio Druskininkų rudens aidai
Echoes of the 34th Druskininkai Poetic Fall
Kronika / Chronicle
Jotvingių premijos laureatas /
Winner of the 2023 Yotvingian Prize
- 174 Gvidas Latakas (vertė / translated by Rimas Užgiris)
Žurnalo „Nemunas“ prizų „Poezija mus vienija ir jungia“ apdovanotas /
Winner of the *Nemunas* Magazine Prize: Poetry Binds and Unites Us
- 178 Tomas S. Butkus (vertė / translated by Markas Aurelijus Piesinas)

Jaunųjų poezijos skaitymų laureatė, apdovanota Antano A. Jonyno prizų /
Winner of the Antanas A. Jonynas Prize for the Young Poets Reading

180 Alina Borzenkaitė (vertė / translated by Markas Aurelijus Piesinas)

Vieno anoniminio eilėraščio konkursas /
Anonymous poem contest: Open Theme

184 Vytautas Stankus

186 Rimas Užgiris (vertė / translated by Marius Burokas)

188 Sara Poisson

Vieno eilėraščio tema „Rastos eilutės“ konkursas /
Anonymous poem contest: Found Lines

190 Sara Poisson

192 Sonata Paliulytė

194 Rimas Užgiris

196 Simonas Bernotas

198 Tadas Žvirinskis

Humoristinio eilėraščio tema „Poete, beretė dega“ konkursas /
Humorous poem contest

200 Antanas A. Jonynas

202 Jotvingių premijos laureatai / Winners of the Yotvingian Prize

203 Jaunojo jotvingio premijos laureatai /
Winners of the Young Yotvingian Prize

204 PDR ekspertų taryba / PDR advisory board

206 Steigėjai, rėmėjai, partneriai / Organizers, sponsors, partners

**Pasaulis –
matrica ar
metafora?**

**The World:
Matrix or
Metaphor?**

Pasaulis – matrica, virstanti į metaforą

Birutė Grašytė-Black

*Ir aš kalbu žodžiais,
Išsineštais vaikystės rankomis.*

Algimantas Mackus, eilėr. „Miestas“

Šiais metais anapusybėn, o gal kiton matricos pusėn ar kiton matricon iškeliavo mūsų kartos (neabejoju, ir ankstesnės, ir vėlesnės) labai mylima vaikų rašytoja Vytautė Žilinskaitė, tad sugalvojau vėl atsiversti savo mylimiausią šios autorės pasaką „Robotas ir peteliškė“. Pirmąsyk į rankas ši knyga man pateko bene pirmoje klasėje, akį patraukė viršelyje pavaizduotas robotas, beje, tada atrodęs iš labai tolimos ateities, juk, kaip vėliau paaiškėjo, net kalbantis, tačiau nežinia ko liūdnas, rankoje laikantis į medį išaugusią peteliškę, kurios sparnai išpuošti neužmirštuolėmis.

Tada man atrodė, kad ten neužmirštuolės, atpažįstamos, tos pačios, kurios augo prie močiutės namų esančiose apleistose kapinėse, į kurias mes su močiute kartais nueidavome, nors palaidotų ten nepažinojome, ji dalgiu pašienaudavo, aš pasirinkdavau gėlių. Dabar matau, kad neužmirštuolės žiedas turi penkis žiedlapius, o gėlė, marginanti naktinės plaštakės sparnus knygos viršelyje – keturis. Ir robotas, aišku, jau nebeatrodo iš tolimos ateities, jis kampuotas, varžtuotas – kaip tik labiau praeities robotas.

Parsinešusi knygą namo, kurį laiką laikiau po lova, bijojau dailininko Stasio Eidrigevičiaus iliustracijų. Dabar galvoju, jog baugios jos buvo, nes nemelavo, kaip dauguma gėlytėn ar lėlytėn išpuoštų knygų, jos net vaikui rodė, koks iš tikrųjų tas mūsų pasaulis: paslaptingas, tamsus, netobulas, bet pilnas metaforų. Jame geležinis roboto krumpliaratis išvagoja peteliškės sparnus, o pasakoj – atvirkščiai – peteliškės krumpliaratis išvagoja roboto sparnus. Todėl jei kas pasakytų, jog mūsų pasaulis yra (ar tėra) matrica, egzistencijos tinklas, netikiu, kad metafora jame neišmuša nė vieno tos matricos saugiklio, neužtrumpina laidų, neišjudina ir nesujaukia skaičių sekos. Koduok nekodavęs nenulaužiamas skaičių kombinacijas, bet ims ir išaugs neužmirštuolė niekieno nelankomose kapinėse, nutūps ant roboto peties naktinė plaštakė, vaikas, pamatęs žalios spalvos akmenį, sugalvos žalią debesį.

Sėdžiu kieme, priešais mane – nedidelis pievos ruoželis, įdomu, kiek jis užima baitų šioje matricoje, vienetukai – žolės, nuliukai – akmenys. Spigina saulė, kuri turbūt yra šito kompiuterio širdis. Tačiau besiaiškindama kokį nors klausimą apie pasaulį, vis vien pasitikrinu vaikystėje girdėta tylą ir matytą tamsą, tokios daugiau jau niekur nemačiau, pasitikrinu iki dabar nenusakomais kvapais močiutės draugių šermenyse, geltonos čiuožyklos rūdimis, žaislinio fosforinio erelio

nulaužtu sparnu šviesa, brolio pėdom sniege, pasitikrinu robotu ir peteliške. Šita pasaka primena, kad net robotas, suprogramuotas tiksliais algoritmais, gali nepaklusti matricom, jo akį sparnu palietus naktinei plaštakai. Tad darsyk: jei šitas pasaulis yra matrica, pilna skaičių eilučių ir stulpelių, algoritmų, kaip gerai, kad labai daug yra ir naktinių plaštakių, skrendančių net prie šalčiausių mūsų matricų liepsnelių.

The World: Matrix into Metaphor

Birutė Grašytė-Black

*I too speak in words carried
With childhood's hands.*

Algimantas Mackus, "The City"

This year, Vytautė Žilinskaitė, a children's writer much-loved by my generation (and I have no doubt, by previous and later generations as well), passed away – maybe to the other side of the matrix, or to another matrix entirely. So, I decided to re-visit my favorite fairy tale of hers: *The Robot and the Moth*. The first time I encountered this book was probably in the first grade. The robot depicted on the cover caught my eye. Back then, it seemed to come from the very distant future. The robot even spoke, but it was sad, and I didn't know why. It held in its hand a moth that seemed to grow into a tree, its wings decorated with forget-me-nots. At the time, I thought I recognized those forget-me-nots: they were the same ones that grew in the abandoned cemetery near my grandmother's house where she and I sometimes took walks. Although we didn't know anyone buried there, my grandmother would cut grass with a scythe while I picked flowers. I know now that the forget-me-not has five petals, while the flower that decorates the wings of the night-moth on the cover of the book only has four. The robot, of course, no longer looks to be from the distant future – all angular, bolted, more like a robot of the past.

After bringing the book home, I kept it under my bed for a while, frightened by the illustrations of Stasys Eidrigevičius. Even now, they seem scary to me because there is something about them that does not lie, unlike most books decorated with flowers or dolls. Rather, they showed even a child what our world really is: mysterious, dark, imperfect, but full of metaphors. However, in our world, the robot's metal treads would crush the butterfly's wings, but in the story, it's the other way around – the butterfly's treads crush the robot's wings. Therefore, if someone were to say that our world is (or is only) a matrix, a mere web of existence, I believe metaphor can blow the fuses of that matrix, short its circuits, shift or otherwise disturb the sequence of its digits. Go ahead and write code with uncrackable combinations of numbers, but a forget-me-not will still grow in a graveyard that nobody visits, a night-moth will still land on a robot's shoulder, and a child, upon seeing a green stone, will imagine a green cloud.

I'm sitting in the yard. In front of me grows a small patch of grass. I wonder how many bytes it occupies in this matrix: ones for grass, zeros for stones. The sun is blinding – probably this computer's heart. However, when considering some question about the world, I always check the silence I heard and the darkness I saw in childhood. I have

never seen such anywhere else. Even now, I check back to the ineffable scents from the wakes of my grandmother's friends, back to the yellow rust of the slide, back to the phosphorescent eagle toy that had a broken wing, back to the light in my brother's footprint in the snow, back to the robot and the moth. This tale reminds us that even a robot programmed with precise algorithms can disobey the matrix if its eye is touched by the wing of a night-moth. So, again, if this world is a matrix full of numbers in rows and columns, of algorithms, how welcome it is that there are also night-moths flying to the cold, flickering flames of our eyes.

Arnas Ališauskas

Arnas Ališauskas gimė 1970 m. Širvintose. Vilniaus universitete studijavo lietuvių filologiją. Kaip literatūros kritikas ir apžvalgininkas dirbo kultūros leidinyje *Literatūra ir menas*, dienraščio *Lietuvos rytas* kultūros priede „Mūzų malūnas“. Dirbo redaktoriumi LR Prezidento kanceliarijoje,

LR Prezidento referentu, Lietuvos rašytojų sąjungos leidyklos redaktoriumi-koordinatoriumi ir vyr. redaktoriumi. Išleido dvi poezijos knygas: *Prisukama karalystė* (1996) ir *Rentgeno nuotraukų albumas* (2007, LLTI kūrybiškiausia metų knyga). Sudarė Sigitos Gedos, Justino Marcinkevičiaus kūrybos

rinktines, pokalbių su Prezidentu Valdu Adamkumi knygą ir jo oficialių kalbų rinktinę, pokalbių su europarlamentare Laima Andrikiene ir aktoriumi Kostu Smoriginu knygas. Parašė kino filmų ir TV laidų scenarijų, inscenizacijų, libretų. Šiuo metu – laisvai samdomas kūrėjas.

ANAPUS

Dažniausiai žvirbliai ir zylės
Gal dar sniegenos kėkštai
Sykį buvo net dvi žalios meletos
Negaliu skūstis lanko
Pakaitom skrenda ir skrenda
Apsimeta
Kad lesa sušalusias gudobeles
Iš tikrųjų ne aklas matau kaip
Slepiasi už tos storesnės obels kamieno
Neva bijo
O tik ir taikosi dar kartą
Dar kartą vogčiomis žvilgtelėt
Į tą baikšnią kažkokią
Nuolat judinančią lūpas
Žiūrinčia išpūstom akim
Kaliausę
Anapus lango

Lietuva | Lithuania

Arnas Ališauskas was born in 1970 in Širvintos. He studied Lithuanian philology at Vilnius University. Ališauskas worked as a literary critic and journalist at the cultural weekly *Literatūra ir menas* and the newspaper *Lietuvos rytas*, as an advisor to the President of the Republic of Lithuania, and as an editor

at the Office of the President of the Republic of Lithuania and the Lithuanian Writers' Union Publishing House. He is the author of two poetry books: *Prisukama karalystė* (Clockwork Kingdom, 1996) and *Rentgeno nuotraukų albumas* (An Album of X-Rays, 2007). Ališauskas has edited anthologies of the

poets Sigitas Geda and Justinas Marcinkevičius and a number of books of interviews, including with Lithuanian President Valdas Adamkus. He is also the author of film and TV screenplays and librettos. Ališauskas is currently a freelance writer.

ON THE OTHER SIDE

Usually sparrows and titmice
Maybe bullfinches and jays too
There were even two green woodpeckers
I can't complain that they come
They fly and fly in turns
Pretending
To peck the frozen hawthorns
But I'm not blind, and see
How they hide behind the trunk of the bigger apple tree
As if afraid
And then they aim
Their furtive looks
At that frightening something or other
Always moving its lips
Looking bug-eyed
A scarecrow
On the other side of the window

GYVENIMO NUĖJĘS PUSĘ KELIO

Kas žino kas žino
 Kaip raudant atrast atraudoti namus
 Mano kelias nuo rankų varvėta
 Medaus kur sūrus
 Kaip suskeldėjęs laikas
 Man nuo kelių
 Vis sprūstantis sprūstantis vaikas
 Nesulaikomas
 Pirštais už piršto
 Įsikibt kaip pamišėliui
 Nepaleisti laikyt už sagos
 Marškinių palei gerklę ar širdį
 Kad beveik ant dusimo ribos
 Kaip žuvis kovo mėnesį
 Girdit
 Rodos kerta
 - - - - -
 Prakirto
 Vos vos

NEGALIU KALBĖT

Pamaniau gal numigsiu važiuodamas
 Nuo jūros į miesto centrą
 Kišenėje pirštais čiuopdamas
 Nepanaudotą centą

Miestas nei snaudžia nei bunda
 Girgžda lyg senas denis
 Išgerti daugiau nei pagunda
 Grįžtu kaip ltakėn senis

Pristabdyta viskas sulieta
 Lyg būtų filmuota pro rūką
 Nenorėjau tau to kalbėti
 Kažkaip netyčia pratrūko

Girdėjau sakau girdėjau
 Nuo žodžių stiklai aprasojo
 Kiek aš čia taip sėdėjau
 Kad šitaip nutirpo kojos

Sustodamas tai pagreitėdamas
 Nepataiko į ritmą tramvajus
 Gal pasikeiskime vietomis?
 Nesimato – rūkas kaip glajus...

IN THE MIDDLE OF THE JOURNEY OF OUR LIFE

Who knows who knows
How in mourning one finds the mourned-for home
My journey has dripped from my hands
Like honey salted
By fractured time
Slipping slipping
From my lap
An unrestrainable child
Whom you try to grasp like some madman
Fingers interlocked
To not let go
To seize by a shirt
Button by the throat or heart
On the verge of suffocation
Like a fish in the month of March
Do you hear
It seems they are cutting through

They have cut through
Just barely

CAN'T TALK NOW

I thought I might fall asleep riding
From the sea to the city center
My fingers in my pocket feeling
For an unused euro cent

The city neither sleeps nor wakes
But groans like an old ship's deck
A thirst that can't be slaked
Returning to Ithaca like an old wreck

Everything slowing and merging
Like a movie filmed through a fog
I didn't want my thoughts to emerge
And then came that damn monologue

I heard I said I still hear
The words that made the glasses dumb
How long have I been sitting here
That my feet should feel so numb

Speeding and putting on the brakes
The tramway can't keep a beat
The fog is like icing on a cake
Maybe we should change seats

Dar stotelė ir dar stotelė
Sirena Dvi merginos krūpteli
Kelio ženklas „Duokite kelią“
Ne negrįšiu Kodėl tau rūpi ?

Negaliu kalbėti, važiuoju
Čia tramvajų tokia komedija
Du verkia ir du bučiuojasi
Nei tie nei tie nesigėdija.

IZAOKAS

Iš proto varė vasara ir tvaikas,
Sodrėjantis su kiekviena naktim,
Pakrante paskui vyrą vilkos vaikas
Nevaikiškai paraudusiom akim

Pradėjo verkti, kelią įpusėjęs,
Ir pratarė karščiuojančiu balsu:
Tu man žadėjai: prasidės rugsėjis,
Ir eisime skaityti debesų.

Eime. Gal dar pavyks sugauti žaibą
Ar dar ką nors gražiau, ką nors geriau...
Ir ėjom. Jis žiūrėjo man į veidą,
O aš galvojau – atlikta, miriau.

Paskui – lietus, paskui – kiti stebuklai,
Paskui kažkas nušvito virš galvos
Ir sugaudė – kaip gali gaust tik pjūklai
Plynam lauke, kažkur tarp Lietuvos

Ir Palestinos ar palei Asyžių,
Kur muitininkas klausė pavardės...

Ėjau, ėjau, radau nuluotą kryžių,
Bandžiau atkelt – ir stvėrius už širdies.

Stop after stop on the same line
Two girls wince from a siren's call
"Yield" says the road-sign
Do you care if I return at all

Can't talk now while I'm inside
A tramway comedy without name
Two people kiss and two people cry
Neither couple feels any shame.

ISAAC

The summer and stench were too much,
Getting thicker, worse every night.
A child followed a man along the beach.
Bloodshot eyes said something wasn't right.

He began to cry halfway along,
But managed to say something out loud:
You promised me when summer's gone
We'd go together to read the clouds.

Yes, and we'll catch lightning in a bottle,
Or something better, more beautiful.
He looked me in the face as he cried,
And I thought, it's done. I have died.

Then rain. Then other wonders.
Then something started to shine
And hum like saws ripping all asunder
In a total waste between Palestine

And Lithuania, or over by Assisi. I'm lost.
Customs asked for my name at least, for a start.

I walked and walked and found a broken cross.
I tried to lift it, and had to grab my heart.

KALINYS LUPANTIS APELSINĄ

Labiausiai gal televizijos spektakliai
 Atsimenu maždaug prieš naujus
 Kurauskas Garasimavičiūtė
 „Antrosios aveniu kalinys“
 Apie Ameriką žmones baisų šaltį vienatvę
 Tamsias gatves smarvę ir didelę didelę tuštumą
 Sėdžiu žiūriu kvepia apelsinai
 Prieš naujuosius visad kvepėdavo
 Parduotuvės namai mokykla
 Dar lempučių girliandos palei stoties karnizą
 Matomos tiesiai pro miegamojo langą
 Tai buvo kas buvo gražiausia
 Plius eglutės žaislai brangūs vokiški
 Kankorėžiai paukščiai burbulai
 Blizgantys keli dideli kaip tie apelsinai
 Mama galima dar vieną
 O koks vis dėlto Dieve baisus tas gyvenimas
 Tas televizoriuje
 Amerikoje
 Antrojoje aveniu

P. S. – LIEKANOS

Jau ne sienos dar ne griuvėsiai
 Į molį sulipęs pelenas
 Nušiuręs katinas
 Toks biblinis amžinas liesas
 Drėgna
 Prie sienos Jėzus
 Ir turkiškas talismanas
 Laimę nešančios akys

PRISONER PEELING AN ORANGE

It's mostly the televised plays
I remember from before the New Year
With Kurauskas and Garasimavičiūtė in
The Prisoner of Second Avenue
About America and people and terrible cold and loneliness
And dark streets their stench a great great emptiness
I sit watching with the scent of oranges
Imbuing the stores homes schools
Just like during every New Year period
With the garlands of lights along the cornice of the train station
Visible through the bedroom window
That was the most beautiful of all
And the tree and expensive German toys
The spruce cones straw birds shiny baubles
Some as big as those oranges
Mom can I have another
But God how horrible that life really was
The one on television
In America
On Second Avenue

P. S. – LEFTOVERS

Not a wall anymore but not yet a ruin
Ashes stuck in clay
With a mangy cat
Like something Biblical eternal thin
Damp
 Jesus leaning on the wall
And a Turkish talisman
The eye that brings good luck

SMULKIU ŠRIFTU

Baigėsi karas prasidėjo
 Broliavimasis be brolių
 Kaltųjų teismai be teisingumo
 Nei čia nei čia nepritapo
 Patraukė namo
 Kur žmona kodiniu vardu Penelopė
 Ir gyveno kaip pasakoj kaip knygoj kaip toj dainoj
 Ilgai ir nelaimingai
 Taip ilgai ir taip nelaimingai
 Kad į senatvę vėl ėmė ilgėtis karo
 Apkasų
 Vilties išlaukti
 Visai senas kretantis bedantis
 Žiūrėjo Šindlerio sąrašą
 Niršo kaip žydai vaidina karą
 Niršo kad viskas parduota
 Nupirkta
 Jį patį nupirko viena eilutė
 Paskutinė iš filmo titrų smulkiu šriftu
 „Asmeninis Šindlerio gyvenimas nesusiklostė”

SMALL FONT

The war ended the brotherhood
Without brothers had begun
The guilty were judged without judgement
He didn't fit here or there
He went home
Where his wife codenamed Penelope waited
And lived as in a fairy tale
As in a book as in a song
Unhappily ever after
For so long and so unhappily
That in his dotage he began to miss war
Entrenchments
Hoping for it
So old and shaking and toothless
He watched Schindler's List
And didn't like how Jews portrayed war
And didn't like how everything was sold out
And bought up
Himself bought by one line
The last words of the film in small font
"Schindler's personal life was a failure"

Gintaras Bleizgys

Gintaras Bleizgys gimė 1975 m. Druskininkuose. Vilniaus universitete įgijo lietuvių filologijos bakalauro ir literatūros teorijos magistro, vėliau – verslo vadybos

ir administravimo magistro laipsnį. Dešimties poezijos ir keturių prozos knygų autorius. Apdovanotas įvairiomis literatūros premijomis. 2014 m. jam skirta

Poetinio Druskininkų rudens Jotvingių premija. Šiuo metu gyvena Vilniuje. Vilniaus geštalto institute studijuoja geštalto psichoterapiją.

šokom apsikabinę –
dar visai žalias paauglys

paskui staiga
mane nuvedė į rūšį
liepė slėptis
tarp išmestų rakandų
nes į diskoteką
atėjęs jos draugas
ne mano lygio –
jau po armijos

kas man ta armija?
nesislėpsiu –
nejuokauk
tu gi dar visai vaikas

jos draugės nukalbino tą
kur po armijos
nusiuntė pirkti šampano

mes išėjome į miestelį –
iki jos daugiabučio

kad įrodyčiau
jog nesu vaikas
čiupau ją ir užnešiau
į penktą aukštą
palikau
prie buto durų
neatsisveikinęs

Lietuva | Lithuania

Gintaras Bleizgys was born in 1975 in Druskininkai. He graduated from Vilnius University with a bachelor's degree in Lithuanian philology, a master's degree in literary theory, and

later, a master's degree in business management. Bleizgys is the author of ten poetry books and four prose books, and is a recipient of multiple literary awards. Bleizgys won

the Yotvingian Prize in 2014. He currently lives in Vilnius and studies gestalt therapy at the Vilnius Gestalt Institute.

we danced embraced –
i was still a green teen

then suddenly she
took me to the basement
and told me to hide
behind heaps of junk
because her boyfriend
showed up to the disco
and he's above my league –
just got back from the army

so what if he's an army guy?
i'm not gonna hide –
you're joking, right
you're still just a kid

her friends distracted the guy
from the army
sent him out to buy some champagne

we went outside into town –
to her apartment building

in order to prove
that i'm not a kid
i grabbed her and carried her up
to the fifth floor
and left her there
by the door
without saying goodbye

po poros metų
labai sirgau
vienuoliktokas gulėjau ligoninėj
tris valandas sėdėjau su žarnele
pro kurią iš skrandžio
tekėjo rūgštys

paskui vedė į sanatoriją
prie vieno kabineto durų
pasitiko ji
atpažinusi paėmė už rankos
nuvedė
į klizmų kambarį

neišeik
prašiau šaudydamas
ir triesdamas vandeniui –
bijau kad nualpsiu

tu gi dar visai vaikas
kartojo ji

o tu čia dirbi?

anoks čia ir darbas
norėčiau į vilnių
bet tas kur po armijos
neleidžia

pavydus –
grįžo toks pasikeitęs
nesijaudink
pasveiksi

pasveikau
jau trisdešimt metų
praėjo nuo ano laiko

į vilnių ji neišvažiavo
mirė anksti
nelaiminga

o aš vis dar slepiuosi
eilėraščių spintose
tarp nereikalingų rakandų

jeigu tąkart
būčiau išlindęs ir mušęsis
gal ji dar gyventų

a couple years later
i was very sick
an eleventh grader in a hospital bed
i spent three hours hooked up to a tube
siphoning gastric juice
from my stomach

later they took me to a sanatorium
where i saw her
right before my procedure
and she recognized me and took my hand
leading me
to the enema room

please stay
i asked her while discharging
and shooting water out of my ass –
i'm afraid i'll pass out

you're still just a kid
she kept saying

so you work here?

it's just a job
i'd like to move to vilnius
but the guy from the army
won't let me

he's the jealous type –
came back a different person
don't worry
you'll get better

and i did
thirty years have passed
since that time

she never moved to vilnius
she died early
and unhappy

while i'm still hiding
in closets of poems
behind heaps of junk

if that time
i would've come out and fought
maybe she'd still be alive

lyja ilgai

tuščias kiemas

pravėręs langą
sėdžiu pusiau gulomis ant odinės
(beveik psichoanalitinės)
kušetės

viduje dūžta lašai

ūžia galvoj laiko sūkurys

ir ištuštėjusios kertės

paskui
čiauška žvirbliai po langu
kažkaip jaučiau lyg žmonės
iš atminties
ar per sapną

pilnos vonios vandens

užgulė sąmonę

tarsi plaukčiau

jeigu mokėčiau
išskalbti pernykščius lapus
šituos
kur voliojasi kovo purvynuose
ir beveik jau supuvo

išskalauti puvimą suteikti
gyvybiškai žalią audinį
prikelti mirusius
kurie vis dar gyvi
mano galvoj ir sapnuos –

praėjusią naktį
ginčijausi su jais apie realybę

it keeps raining

the courtyard is empty

i open the window
reclining on a leather
(almost psychoanalytical)
couch

the drops crash inside

i can hear the drone of desolate junctures

and the vortex of time in my head

then
sparrows start chittering under my window
in a way that's somehow familiar like people
from a memory
or in a dream

baths full of water

are weighing down my mind

as if i were swimming

if i could
wash last year's leaves
these
that lie scattered in the mud patches of march
almost gone putrid

rinse out the rot
and imbue them with green vitalic flesh
raise the dead
who still live
in my mind and my dreams –

last night
i argued with them about reality

paskui susimaišė
dabartinė naktis
ir vaizdai iš ankstyvos paauglystės

esu jau vyresnis
už daugelį mirusių
ir dažniausiai kreipiuosi „tu“
net į tuos
kur vaikui atrodė
seni ir susikeliaasmeninę

sapnų karalijoje
pasireiškiu visokiais
net sau nematytais pavidalais

bet vis tiek esu tikras
kaip kovo purvynuose
pūvantys lapai

todėl priimki mane
prie vaišėm nukrauto stalo

todėl kalbėkimės

nes esu puikus pašnekovas
ginčiuose apie realybę

GELEŽINKELIS

pakeliu ranką eidamas bėgiais
skalda ir pušys

kalbuosi su savimi čia niekas
kitas negirdi

todėl ir ranką pakeliu
nes kas gi man atsakytų
jeigu ne ranką pakėlęs pats

šarka ir varnos dvi
šoka į orą išgąsdintos bildesio

pro vagono langą
žmonės mojuoja man
(stoviu šiek tiek pasitraukęs
į šalį)

later that night
they became intertwined
with images from my early adolescent years

now that i'm older
than many of those who have died
i usually address them as equals
even those
who seemed old and broken-personed
to me as a child

in the kingdom of dreams
i present myself in all manner
of forms even those i haven't seen before

but i'm still real
like the leaves rotting
in the mud patches of march

so allow me to partake
in the feast of your table

and let us talk

because i am great company
for arguments about reality

RAILROAD

i raise my hand walking along the train tracks
rubble and pine trees

talking to myself where no one else
can hear me

so i raise my hand
because who else could answer me
if not me with my hand raised

two crows and a magpie
jump in the air scared by the click-clack on the tracks

people are waving to me
from the train car window
(i'm standing a little further
to the side)

tikriausiai dėl tos
pakeltos rankos viskas – jie manė kad aš
jiems mojuoju tai pamojavo ir man

todėl ir sakau: tik pakelk ranką
ir kas nors būtinai atsilieps

todėl mano eilėraštis
yra apie mudu
apie tai kad gyvenom

kad drevės pro sąmones mūsų
kamienais bėgantis vėjas

jei eisi bėgiais per mišką
pagalvok kad visokio
plauko samanoms
vabalams ir smulkiamusiems
šitas miškas yra namai
o tie iš traukinio įsitikinę
kad čia yra kelias

kuriame susitikom kaip blyksniai
ir tu vėlei toli

skalda ir pušys
klausi – gal kapinės?

ne

paprastčiausiai sulaukiau
dar vieno pavasario

tiksliau – tu
jeigu vis dar skaitai

i suppose that's because of my
raised hand – they thought i was
waving to them so they waved back

that's why i say: just raise your hand
and someone will surely answer

hence my poem
is about us two
about that we lived

that the wind rushes through
the hollow trunks of our minds

if you're ever following train tracks through a forest
think about how all
kinds of mosses
beetles and fairyflies
call it their home
while those from the train are certain
that this is a road

where we met like flashes
and you're distant again

rumble and pine trees
you ask me – is that a cemetery?

no

it's merely another spring
that has found me

more precisely it found you
if you're still reading this

Birutė Grašytė-Black

Birutė Grašytė-Black gimė 1992 m. Grašių kaime Utenos rajone. Lietuvos edukologijos universitete baigė lietuvių filologijos balakauro, o Vilniaus universitete – literatūros

antropologijos ir kultūros magistro studijas. Jos poezijos knyga *Sumokėjau alyvmedžio lapais* (2022) laimėjo Lietuvos rašytojų sąjungos leidyklos Pirmosios

knygos konkursą, apdovanota Zigmo Gėlės ir Jaunojo jotvingio premijomis.

POPIETĖ

Saulės šviesa žemę pasiekus
Per aštuonias minutes,
Lėtai skverbias pro dulkėtas žaliuzes.
Štai ir šešėlis ant sienos –
Nerangaus stegozauro skeletas.

TRYŠ KILOMETRAI

*

Septintajame autobuse
Keleivis kalbasi su blogiu,
Vadina jį hipokritu,
Abejoja jo egzistavimu,
Kol galiausiai užmiega.
Šio sapno ilgis – beveik dvi mylios.

*

Laive, ekskursuojančiame
Po San Diego harborą,
Gidas kalba labai tyliai.
„Baltieji delfinai moka plaukti
Atbulomis“, – išgirstu.
Dar apie pusantros jūrmylės ir plauksim atgal.

*

Sėdžiu nugara į arklių, važiuojame į polikliniką,
Kasmetinis sveikatos patikrinimas.
Iki miestelio – trys kilometrai,
Kur man pirmąsyk klausys plaučius.
O tada namo. Parvažiavusi gausiu tų toli ant spintos padėtų
Kregždutės saldainių.

Lietuva | Lithuania

Birutė Grašytė-Black was born in 1992 in the village of Grašiai, Utena district. She received a bachelor's degree in Lithuanian philology from the Lithuanian University of Educational

Sciences, and a master's degree in literary anthropology and culture from Vilnius University. Her debut poetry book *Sumokėjau alyvmedžio lapais* (I Paid with Lilac Leaves, 2022) won the

Lithuanian Writers' Union's first book competition and earned her the Zigmās Gėlė and Young Yotvingian prizes.

AFTERNOON

It takes eight minutes
For sunlight to reach the earth,
Where it slowly seeps through dusty blinds
And casts a shadow on the wall –
A stegosaurus' ungainly bones.

THREE KILOMETERS

*

On the number seven bus,
A passenger is talking to evil:
He calls it a hypocrite,
He doubts its existence,
Until he finally falls asleep.
This dream last for almost two miles.

*

In the tourist boat
Sailing around San Diego Bay,
The guide speaks ever so softly.
"White-sided dolphins can swim
Backwards," I hear him say.
One and a half nautical miles, and back we go.

*

I'm sitting with my back to the horse as we drive to the clinic
For my yearly check-up.
It's three kilometers to town,
Where they'll listen to my lungs for the first time.
Then home. The Swallow candies placed high on the shelf
Will be my reward.

ŠERMENYS

Močiutė mane visad vesdavos
Į savo draugių šermenis,

Iš pradžių skaičiuodavau
Iki tiek, kiek mokėjau.

Sakydavau – va, jau ketvirtosios,
Penktosios, šeštosios...

Sėdėdavom valandų valandas,
Karpydavom žvakių knatus.

Daugumą karste gulinčių
Matydavau pirmą kartą.

Būčiau galėjus prisiekti –
Kai kurios iš jų

Kvėpuodavo.

Zyziant suraižytam diskui
Šarvojimo salės magnetofone,

Įsivaizduoju tavęs prikėlimą iš mirusių,
Sulipdymą iš kambario dulkių.

Šviestuvo gaubte plakas drugys,
Jo sparnų dulkės atspindi šviesą.

Jo sparnų dulkės byra iš gaubto ir šoka
Mūsų kvėpavimų vėjy.

WAKES

Grandmother always took me
To the wakes of her friends.

At first I would count
As high as I knew how.

I would say, "So, now it's the fourth,
The fifth, the sixth..."

We would sit for hours,
Trimming the candle wicks.

Most of those who lay in their coffins
I was seeing for the first time.

I could've sworn
Some of them

Breathed.

In the crackle of the scratched disc
On the funeral home's record player,

I imagine you being raised from the dead,
Assembled from the dust of the room.

A moth flutters in the lampshade.
Light reflects from the dust of its wings.

The dust of its wings descends from the light
And dances in the wind of our breath.

VIS DAR

Kaimynė vis dar klūpo
Prieš televizorių, transliuojantį mišias.

Močiutė vis dar neša karvėms kibirus,
Pasemtus iš dangaus.

Vis dar laikos virš mūsų galvų
Žvaigždėtas asbesto šiferis.

Po suolu plastikinis *Aibės* maišiukas,
Baltas, kaip vaikystėj turėta katė,

Namus saugantis šuns lenciūgas,
Girto kaimyno vaikyta vėlė,

Ant gėlėtos virtuvės klijuotės
Švarus aliumininis šaukštas,

Kurį dėdama į stalčiuką,
Tamsa subildės.

METŲ LAIKAI

Pirmasis geltonas anamariukas,
Išdygęs prie upės.

Ramunės, pamerktos
Mix-Fix indely.

Žalsvas pelėsis, ant nespaltotos nuotraukos,
Atėmęs senelio akis.

Druska tarp dvigubo lango –
Gražiausiam namų puodely.

STILL

Our neighbor still kneels
Before a televised Mass.

Grandmother still brings buckets
Out to the cows, filled with sky.

Starry asbestos slate still
Holds hard above our heads.

A plastic grocery bag under the bench,
White as the cat I had as a child,

The chain of the guard dog at home,
The ghost chased by a drunken neighbor,

The clean aluminum spoon
On the florid plastic tablecloth,

Which when placed in the drawer
Makes the darkness sound.

SEASONS

The first golden saxifrage
Has sprouted by the river.

Chamomile flowers steep
In a Mix-Fix jar.

Green mold on a black-and-white photograph
Has taken Grandfather's eyes.

Salt between double windows
In the prettiest cup we own.

AKIES DUGNO PATIKRINIMAS

– Čia akies vyzdį plečiantys lašai,
Neišsigąskite.

Jūsų akies dugne –
Briedis ir dvi stimos, geriančios vandenį
Šalia auga kinrožės krūmas, žiedai
Raudoni ir mėlyni,
Tolumoje – baltos kalnų kepurės.

Mano akies dugne kilimas,
Nuo vaikystės sienos.

Jūsų akies dugne
Maža dėžutė
Su mago skrybėlės lipduku.

Mano akies dugne
Vaikystės kinderio žaisliukas.

Jūsų akies dugne
Jodykla, kurioje
Išjodinėjama šviesa.

Mano akies dugne
Grįžulo Ratai.

Ar neapaksiu,
Paklausu daktarės,
Nes jau minus devyni ir dešimt.

– Neturėtumėt.

SOUNDING THE DEPTHS OF MY EYES

"These drops will dilate your pupils.
Don't be afraid."

"There are, in the depths of your eye,
Two deer and a moose, drinking from a stream.
Next to them: hibiscus flowers bloom
Red and blue. And in the distance
I see white-capped peaks."

I think there's a rug in the depths of my eye
That once hung on my childhood's wall.

"There is a little box
In the depths of your eye
With the sticker of a magician's hat."

I think there's still a Kinder toy
In the depths of my eye.

"There's a riding hall
In the depths of your eye
In which the light has been ridden out."

I think Ursa Major shines
In the depths of my eye.

"Will I go blind?"
I ask the doctor,
"Because I'm already 20/180."

"You should be fine."

Jurgita Jasponytė

Jurgita Jasponytė gimė 1981 m. Zarasuose. Vilniaus pedagoginiame universitete įgijo lietuvių filologijos bakalauro ir literatūrologijos magistro laipsnį. Dirba viename iš Vilniaus miesto savivaldybės bibliotekos filialų. Dalyvauja literatūros

renginiuose Lietuvoje, yra skaičiusi Latvijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje, Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje, Belgijoje. Eilėraščių išversta į latvių, anglų, ukrainiečių, baltarusių, vokiečių, italų kalbas. Trijų poezijos knygų autorė: *Šaltupė* (2014, Z. Gėlės

premija, Metų knygos rinkimų poezijos penketukas), *Vartai Auštrieji* (2019, V. Šlaito premija, Metų knygos rinkimų poezijos penketukas, LLTI kūrybiškiausių knygų dvyliktukas), *Visata atsisėda netinkamoje vietoje* (2024).

RUDUOKĖS

Samanose – ruduokės

ruduo – samanose

įkemsijęs

pažliugęs paukščių takas danguje

girgsi žasys viršum galvos

mano aukštiekninkos

rėkia kėkštas man keliant gilę –

neprisėjau ažuolų tiek

kiek jis

kiek man reikia

gilių kavai

ryškumo rudens –

voverė pakibusi liepkalnio liepoje

žiūri

kaip keliu aš tą gilę:

mudvi abi

tame ryškume

namuose

rėkia kėkštas ir

vis dar nesninga.

Lietuva | Lithuania

Jurgita Jasponytė was born in 1981 in Zarasai. She graduated from the Vilnius Pedagogical University with a bachelor's degree in Lithuanian philology and a master's degree in literature. Jasponytė currently works at a library in Vilnius. She has

participated in literary events and festivals in Lithuania, Latvia, Ukraine, Belarus, Germany, Austria, Italy, and Belgium. Her poetry has been translated into Latvian, English, Ukrainian, Belarusian, German, and Italian. Jasponytė is the author of three

poetry books: *Šaltupė* (Cold River, 2014, recipient of the Zigmas Gėlė Prize), *Vartai Auštrieji* (The Sharp Gates, 2019, recipient of the Vladas Šlaitas Prize), and *Visata atsisėda netinkamoje vietoje* (The Universe Settles in the Wrong Place, 2024).

MILK CAPS

Milk caps in the moss
and autumn too
 a mossy
frayed Milky Way above my arching
head where geese fly honking by
I bend to lift an acorn and a jay squawks –

I have not sown as many oaks
 as he
not as many as I need
 for acorn coffee
or autumn's limpid stare –

a squirrel hangs from a linden on Lindenhill
and watches
as I lift that acorn:
we both
 are at home
in that limpidity
 the jay squawks and
 still no snow.

Nežinau,
ar tai depresija
senatvė
ar budizmas –

bet
senelis žiūrėjo į lietu
į tyškančią vandenį
ant viščiukų galvų
ir nieko nedarė

nes
viskas jam buvo gražu.

Anūkės vardas velias burnoj:
atmintis – baikštus gyvis –
kažkur nuliuksėjo.

SALA. ZARASAI

Didžioji sala transformuojasi
į turistinį rojų,
anapus išardytos didžiosios estrados
(statant ją dar kyšojo nuskendusio Stalino
betoninė ranka)
bobutės renka spanguoles
rūgštynes, braškes laukines
kol dar neišstūmė
braškių
rūgštynių
spanguolių
ir bobučių
iš kadaise vadinto Auksiniu
rojaus kranto
(baloj ten Stalinas ramiai paskendo) –
Didžiojoj Draugystės saloj.

TIK CIKLAI

Laikas tiks kaimo palangėj
laikas tekėjo vaikystėj
o dabar bėga

laikas tiks kaimo palangėj
ant jos guli bobutės apverstas laikrodys
(kitai išvis neina)

laikrodžio laikas mėtos miške –
toks jo pavidalas nejprastas gamtai
ciferblatą užpildo samanų
viskas rūke

laikas nejprastas gamtai –

tik ciklai tik ciklai tik ciklai
kartojasi
 vejasi
 tiksi.

RAUDONIS

Ruduo laukuos –
raudoni obuoliai
juodoj skaroj raudonos gėlės
skleidžiasi ruduo
bet nepabudo
 nei viena vėlė
tik lapė iš olos išėjo
į amžiną raudoną lauką
krenta vėlyvas
raudonis –
ruduo

raustantys motinos skruostai
ryškėja šaltupės šalnoj
ir pilnas skaros skreitas
vėlyvo rudeninio raudonio
kurio parsinešu namo
kaip mano babcė
 mano prosenelė
 mano lapė –
kol ola užsivers:
bus ruduo, kaip dabar,
šlapia.

ONLY CYCLES

Time ticks on the windowsill
the time which flowed in childhood
and now has begun to run

time ticks on the country house sill
on which grandmother's watch is overturned
(otherwise it won't run)

but clock-time gets lost in the forest –
nature isn't used to its shape
moss covers the watchface
and everything is covered by fog

nature isn't used to time –
only cycles cycles cycles
repeating
 ticking
 away at one's heels.

REDNESS

Autumn in the fields –
red apples and
red flowers wrapped in a black shawl.
Autumn spreads out
but not one
 specter awakens
just a fox from its den
heading into fields of eternal redness
and the late
autumn
redness
falls –

The reddening cheeks of a mother
coalesce in the cold of Coldriver,
a chest full of shawls,
a chest of late autumn redness
which I bring home
like my granny did
 and my great-granny
 and my fox –
as the den is closed up –
autumn falls
wet.

Baltas garnys yra
tas brūkšnelis toluoj
boluojantis pelkėj –

tik smaigtelis pavasario

bet ištrauk – ir vėl pradeda snigti.

LITERA

„Zarasų kraštas” –
senoji spaustuvė prie ežero
vandenį atsispaudė raidė
ne, ne raidė
 tai laukys pasinėrė
gal užsėmė praeitis
 „Tarybinė žemė“
 vanduo
 cenzūra
 metalinė raidė.

ZARASO SUSIUVIMAS

Krago mažutis motoras
skrodžia šį ežerą gilų
suskiemenuotas mėnulis
atitinka šį pavasarį
 dyla
krago mažutis motoras
skrodžiant šį ežerą gilų
šuo nuskabo žolę
nuo kurios ir pagyja
 mėnuo
 perskrosta ežeras
vėjo nublokštas bangose
 paukščio klyksmas

krago mažutis motoras –
skrodžiamo ežero dygsnis.

A white egret –
a backslash in the distance
glowing in the swamp –

or the exclamation mark of spring

but just pull it out – snow falls again.

LITERA

The Land of Zarasai –
whose old printing house by the lake
prints a letter on water.
No, not a letter
 it's a diving coot.
Maybe the past has flooded
 Our Soviet Land –
 water
 censorship
 the cast metal letter.

SEWING UP LAKE ZARASAS

The small motor of a grebe
dissects this fathomless lake
the syllabalized moon
corresponds to this year's spring
 the grebe's
small motor wanes
dissecting the depths
a dog nibbles the grass
which heals the patched
 moon
 and a stiff breeze
tosses a bird's cry
 across the split lake

the small motor of a grebe –
the stitch of this dissected lake.

BALTA. PŪGOS BALANDĖLIS

Šuns aky –
balandėlis

pūga
kaukšteli sąkandžio spąstai
medžiotojos genuos

pūga,
mintys kaukšteli atmintį –
ir pagavo:

sniego šitiek seniai jau nebuvo
pusto

atkloja atmintį
art nouveau
arkiniam lange

vakarinė šviesa
Šopeno gatvėj

sniegas
vėpūtinio art nouveau voliutos –
begalybės detalė.

Balta. Pūga.

Be galo.

WHITE BLIZZARD DOVE

In the dog's eye –
a dove

 a blizzard
the snap of the jaws' occlusion
the genes of a hunter

 a blizzard
thoughts snap at memory –
catch it:

it's been so long since so much snow
 has blown

uncovering the memory
 of art nouveau
 in a window arch

evening light
 on Chopin Street

snow
windblown art nouveau volutes –
details of eternity.
White. Blizzard.
Without end.

LYGIADIENIS. SKALDANT MALKAS

Lapė ant Zaraso meta
rusvai šiltą šešėlį

gulbių trejybė danguj
nešasi debesis sniego

kovas, lapute, yra
prastai skylanti malka
šakota

šakos į dvi metų puses –
jungia ir
krinta sniegas

skylanti malka –
pradžią

sniegas, lapute, yra
užmaršties pėdsakai

šitas mėnuo, lapute, yra
pleištas
gamtos kalendoriuj –

skyla malka
skyla ežero ledo pluta
po lengvutėm rusvom tavo kojom.

EQUINOX. CHOPPING WOOD

A fox on Zarasas Lake throws
a warm ruddy shadow

a trinity of swans in the sky
the clouds carry snow

a rook, dear vixen, is like
a log that won't split
knotted

with boughs in two directions
connecting the years and
snow falls

a cracking log
is the beginning

snow, dear vixen, is
the footsteps of oblivion

this month, dear vixen, is
a wedge
in nature's calendar –

the log splits
the lake crust cracks
under your ruddy feathered feet

IYA KIVA

Iya Kiva (Ія Ківа) was born in 1984 in Donetsk. She studied philology and cultural studies at Donetsk National University, also learning graphic design. Kiva was forced to move to Kyiv in 2014 due to Russia's war against Ukraine; she currently lives in Lviv. Iya Kiva made her poetic debut in Russian, but in recent years has switched to writing poetry in Ukrainian. She is the author of three poetry collections: *Подальше от рая* (Further from Heaven, 2018),

Перша сторінка зими (The First Page of Winter, 2019, earning the LitAkcent Prize special award), and *Сміх згаслої ватри* (The Laugh of an Extinguished Bonfire, 2023). Kiva has also published a book of interviews with Belarusian authors devoted to the 2020–2021 political protests in Belarus and titled *Ми прокинемось іншими* (We Will Wake Up Different, 2021). Iya Kiva is a laureate of the Metafora Prize for literary translators (2020) and has been

shortlisted for the Women in Arts Award, The Resistance 2024. Her poems have been translated into more than 30 languages, and her poetry collections have been published in English, Polish, and Bulgarian. Kiva translates poetry from Polish and Belarusian. She also translates children's books and edits books translated from English as a contributor to the PJ Library project. Iya Kiva is a member of the Ukrainian PEN Center.

вісім років казати: в мене вдома війна
щоб нарешті прийняти: мій дім – це війна
її потяг повільний зі сходу на захід країни
у якому смерть життя перевозить

ніч заходить у землю судомами квітів змарнілих
і лягає в роти нам гнилими зубами мовчання
наша мова тепер – волонтерсько-біженський чат
у якому сирени співають пісень Одіссею

наша пам'ять тепер – брудна вишиванка свободи
її довга хода від серця до серця

Ukraine | Ukraina

Ija Kiva (Ія Ківа) gimė 1984 m. Donecke. Donecko nacionaliniame universitete studijavo filologiją ir kultūrologiją. Mokėsi grafikos dizaino. 2014 m. dėl Rusijos karo prieš Ukrainą buvo priversta persikelti į Kyjivą. Debiutavo eilėraščiais rusų kalba, pastaraisiais metais rašo ukrainietiškai. Trijų poezijos rinkinių autorė: *Подальше от рая* (Toliau nuo rojų, 2018), *Перша сторінка зими*

(*Pirmasis žiemos puslapis*, 2019, „LitAkcent“ premijos specialusis apdovanojimas), *Сміх згаслої ватри* (*Užgesusio laužo juokas*, 2023). Išleido pokalbių su baltarusių autoriais knygą *Ми прокинемось іншими* (*Mes atsibusim kitokie*, 2021), skirtą 2020–2021 m. protestams Baltarusijoje. Literatūros premijos vertėjams „Metafora“ laureatė (2020). Įtraukta į „Women In Arts Award, The Resistance 2024“

(„Moterys mene. Pasipriešinimas 2024“) apdovanojimų trumpąjį sąrašą. Eilėraščių išversta į daugiau nei 30 kalbų. Išleistos jos poezijos knygos bulgarų, lenkų ir anglų kalbomis. Verčia lenkų ir baltarusių poeziją; Ukrainoje kaip vaikiškų knygų vertėja ir iš anglų k. verstų knygų redaktorė bendradarbiauja projekte „PJ Library“. Ukrainos PEN centro narė. Šiuo metu gyvena Lvive.

aštuonerius metus kartoju: mano namuose karas
kad pagaliau pripažinčiau: mano namai – tai karas
jo lėtu traukiniu iš rytų į vakarus
mirtis gabena gyvenimą

naktis nusileidžia į žemę nuvytusių gėlių traukuliais
įsitaiso burnoje išpuvusiais tylos dantimis
mūsų kalba dabar – savanorių-pabėgėlių čatas
kuriame sirenos gieda giesmes Odisejui

mūsų atmintis dabar – purvini siuvinėti laisvės marškiniai
ilga jos eisena iš širdies į širdį

раз полишивши дім – не зупинитись в дорозі
не сказати ніколи вже: кидайте речі, ось, ми прийшли
адже кроки – єдина колиска яку ти носиш на спині
не маючи права упасти, спинитись, зробити коло,
дихання мертвих дерев переспівати тремтінням зап'ястків

раз полишивши дім – не сховатись більше від цегли
між пальців, з якої будуєш гирло печалі,
печатку її накладаючи на фарбу і віск
часу, що лущитьсся, наче горіх з чорним серцем,
і під шкіру в'їдається як сонця шершавий язик

раз полишивши дім – не відшукати слів для любові
до місця, в якому впадеш у дитинства глухий коридор,
де речі ще виглядають тебе до гри, яка тоне під кригою щастя,
яке потемніло давно, мов бабусин перстень на пальці,
і стало важким, як родинний альбом на цвинтарі пам'яті

раз полишивши дім – не зазирнути вже у вікно,
за яким на тебе чекають розквітлі троянди життя,
бо твій сад відпливає разом з тобою, і вода,
чуєш, вода забирає в обійми тіло твоє,
сповнене спрагою моря, що, як свободу, не перейти

я хотіла б тобі сказати, що земля тут анітрошечки не змінилася,
але це буде неправда, це буде жорстока даремна брехня,
якою притрушують цупку дитячу цікавість

дерева тут лише удають дерева, дерева тут не вдаються,
піднімаючи гілля угору, немовби здаються в полон
своїм і чужим, і цьому сучому часу,
де з пуп'янків відразу ж народжуються сірники

а річка життя так добре горить, палає від сорому,
що пересохла, що не здатна більше наповнити
літо – джмелиним сміхом, а зиму – медом турботи

земля тут за рік так постаріла,
що там, де століттями бачили гладке личко води
тепер самі зморшки завглибшки з долоню,
а буває і гірше, так, наче сонце
світить тепер вниз головою, але хто тепер дивиться вгору

kartą palikus namus – kelyje nesustoti
jau niekada neištarti: meskite daiktus, štai ir atėjome
nes žingsniai – vienintelis lopšys, kurį nešiesi ant nugaros
neturėdama teisės parkristi, sustoti, apsukti ratą,
riešų virpesių perdainuoti mirusių medžių kvėpavimą

kartą palikus namus – nepasislėpti daugiau nuo plytos
laikomos pirštuose, iš jos statai liūdesio žiomenis
ja antspauduoja vašką ir dažą
laiko, kurį gliaudai kaip pajuodijusiu branduoliu riešutus,
kuris įsiėda po oda kaip šiurkštus saulės liežuvis

kartą palikus namus – nebesurast žodžių meilei
tai vietai, kurioje patenki į aklą vaikystės koridorių,
kur daiktai vis dar ieško tavęs žaidimui, skęstančiam po laimės
ledu, seniai patamsėjusiu tarsi močiutės žiedas ant piršto,
sunkiu kaip šeimos albumas atminties kapinėse

kartą palikus namus – nebepažvelgti pro langą
kur tavęs laukia prasiskleidusios gyvenimo rožės,
nes tavo sodas išplaukia kartu su tavimi, ir vanduo,
jauti, vanduo tavo kūną glėbia,
pilną troškulio jūros, kurios, kaip ir laisvės, nepereisi

norėčiau tau pasakyti, kad žemė čia nėra trupučio nepasikeitė
bet tai būtų melas, žiauri ir beprasmiška melagystė,
kuria dangsto atkaklų vaikišką smalsumą

medžiai čia tik dedasi medžiais, medžiai čia neprigija,
jie tiesia šakas į dangų, tarsi pasiduodami į nelaisvę
saviems ir svetimiems, šiam prakeiktam laikui,
kai iš pumpurų iš karto subręsta degtukai

o gyvenimo upė taip liepsnoja, taip dega iš gėdos,
kad išdžiūvo ir nebegali daugiau pripildyti
vasaros – kamanių juoko, o žiemos – rūpesčio medaus

žemė per metus čia taip paseno,
kad ten kur šimtmečius spindėjo glotnus vandens veidas
dabar tik raukšlės, gilesnės nei delnas
o būna ir blogiau, taip, tarsi saulė
šviestų žemyn galva, bet kas dabar žiūri į viršų

небо тут таке тихе, що кинь у нього ножем – не ворухнеться,
стерпить і це, ковтаючи мовчки кинджал за кинджалом,
роздираючи щоки до крові, як розривають на шмати одержу,
що більше не захищає; око лихе, знаєш,

обмацує тебе зсередини, мов хтиві руки у натовпі,
спокійно, без сорому, з відчуттям повільного злочину,
аж до самого серця; і те зупиняється, а ти живеш далі;
але тихо, без серця; без сподівань; як пощастить

ось і земля тут тепер без серця, наче ґрунт у музеї,
лежить у всіх на очах напівжива, непритомна,
бо не встигнеш й повітря ковтнути, а воно вже отруєне –
дряпається, гарчить, ніби конає старенький собака

і так все це, знаєш, вигадливо, що всі вже навчилася
робити вигляд, наче не чують власного ж розкладання,
а смердить тепер так, що тільки за смородом своїх і впізнаєш –
таких гордих, таких припишклих, таких безжально красивих

смерть, знаєш, завжди додає краси; аж до судового реготу;
хіба ж це не смішно – все життя ходити тією самою стежкою
і розминутись з собою на першому ж перехресті

хіба так буває; хіба цій землі не набридло
водити по колу з пов'язкою на очах, мов у грі в панаса;
гей, ти, нумо вгадай, де впадеш і не підведешся

стільки тут добрих людей, знаєш, а всі лежать у багнюці;
покотом; розкинувши руки; без голів, як прийдеться

ця земля – наче шрам на обличчі; бачать усі,
але спитати, що ж врешті сталося, бракує відваги;
життя, знаєш, занадто коротке, щоб вдивлятися в землю,
особливо в чужу; щось в цьому є від перелюбу

так, ніби любов раптом стала штучною мовою,
яку ми вчимо, і вчимо, і вчимо – тільки без сенсу

я хотіла тобі сказати, що земля ця – поезія
ти ж знаєш не гірше за мене скільки в поезії читачів

dangus čia toks tykus, kad mesk į jį peilį – nė nekrustels,
iškęs ir tai, ris tylėdamas durklą po durklo,
raižydamasis skruostus iki kraujo, taip drasko į skutus drabužį,
kuris nebeapsaugo; žinai, pikta akis

čiupinėja tave iš vidaus, kaip gašlios rankos minioje,
ramiai, be gėdos, lėtai mėgaujasi piktadaryste,
čiuopia iki pat širdies; ir ta sustoja, o tu gyveni toliau;
tykia, be širdies; praradus viltį; jau kaip pasiseks

ir žemė dabar be širdies, kaip gruntas muziejuje,
tyso visiems matant, pusgyvė, be sąmonės,
nes oro nespėsi įkvėpti, o jis jau apnuodytas –
draskosi, urzgia, kaip senas dvesiantis šuo

ir viskas taip, žinai, savotiška, kad visi jau išmoko
apsimesti nepastebintys savo puvimo,
o dvokia dabar taip, kad tik iš smarvės savus atpažįsti –
tokius išdidžius, tokius nuščiuvusius, tokius negailestingai gražius

žinai, mirtis visad suteikia grožio; iki mėšlungiško juoko;
argi ne juokinga – visą gyvenimą vaikščioti tuo pačiu takeliu
ir prasilenkti su savimi pačioje pirmoje kryžkelėje

argi taip būna, ar nepabodo šiai žemei
vedžioti tave ratu užrištomis akimis, kaip einant gūžynių;
ei tu, nagi, atspėk, kur parkrisi ir neatsikelsi

žinai, čia tiek gerų žmonių, o visi drykso purvynėje;
vienas prie kito; išskėtę rankas; be galvų, kaip papuolė

šis kraštas – tarsi randas veide; jį mato visi,
bet paklausti, kas gi nutiko, pritrūksta drąsos;
gyvenimas, žinai, per trumpas, kad įsižiūrėtum į žemę,
ypač svetimą; tai kažkuo primena svetimavimą

tarsi meilė staiga būtų tapusi dirbtine kalba,
kurios mokomės, mokomės, mokomės – be jokio tikslo

norėjau tau pasakyti, kad ši žemė – poezija
už mane ne prasčiau žinai, kiek skaitytojų turi poezija

моя країна тепер схожа на гетто
 обведене по периметру кров'ю криком плачем
 (поспіхом криво – наче масною помадою в темряві)
 де всі думки дії слова навіть мовчання придушені подушкою цензури:
 війна війни війні війну війною на війні про війну

(відмінити всього одне слово – по колу по колу по колу –
 така тепер сродна праця в українських письменників)

кордон цього гетто прозорий як рух серпокрильців:
 ти можеш у нього ввійти вийти і знову ввійти
 ніби тицяючи пальцями в рукавицю з чужої руки
 можеш замружити очі й погратись з війною у хованки
 знаючи наперед що вона (обдурить і) виграє

але всі ці вправи – гімнастика для немолодої уяви
 тіло твоє ніколи не полишає місця прописки –
 це безліч разів обстріляне люттю ніщо –
 а твій паспорт із золотою птахою тризуба
 дає свободу пересування напівосвітленим підворіттям історії
 але не звільняє від війни у крові сечі слині сльозах

всі мешканці цього гетто – як Сізіф – перекочують смерть у роті
 розбиваючи зуби й навіть корені цих зубів
 але й тоді не зупиняються – рухають язиком те що залишилось
 хоч що саме залишилось (і скільки лишилося) ніхто не знає

час в цьому гетто схожий на отвір в замку – стояти й дивитись
 як світло ламає двері в майбутнє скоцюрбившись наче гусинь –
 пам'ятник втомі право на довге тривання жаска витривалість
 але безтурботність щирого сміху в замок не влізає –
 хіба прослизає тінню чорним як пам'ять гумором

а ще в цьому гетто є річка – не щоб втопитись (хоч буває й таке)
 а щоб дивитись на небо з усіх берегів

mana šalis dabar panaši į getą
per visą perimetrą apjuostą krauju riksmis raudomis
(paskubomis ir kreivai – lyg būtų apvesta riebiais lūpų dažais tamsoje)
kur visos mintys darbai ir žodžiai net tylėjimas pridusinti cenzūros pagalve:
karas karui karą karu kare apie karą karai

(pakeisti tik vieną žodį – paeiliui paeiliui paeiliui –
toks dabar bendras Ukrainos rašytojų darbas)

šio geto riba perregima kaip čiurlio skrydis:
gali į jį įžengti, išeiti ir vėl įžengti
lyg kaišiotum pirštus į svetimą pirštinę
gali užmerkti akis ir pažaisti su karu slėpynių
iš anksto žinodamas kad jis (apgaus ir) laimės

bet visi šie pratimai – pagyvenusios vaizduotės mankšta
tavo kūnas niekada nepalieka registracijos vietos –
daugybę kartų įniršiu apšaudyto nieko –
o tavo pasas su auksine tridančio paukšte
suteikia judėjimo laisvę prastai apšviestais istorijos užkaboriais
bet neišlaisvina nuo karo kraujyje seilėse šlapime ir ašarose

visi šio geto gyventojai – kaip Sizifas – ridena mirtį burnoj
išsilaužo dantis ir net tų dantų šaknis
bet ir tada nesiliauja – klibina liežuvį, kas liko
nors kas liko (ir kiek) niekas nežino

laikas tame gete primena rakto skylutę – stovėt ir spoksoti
kaip duris į ateitį laužia šviesa išsiritus vikšru –
paminklas nuovargiui ilgo gyvavimo teisė kraupi ištvermė
bet nuoširdaus juoko džiugesys netelpa į rakto skylutę –
tik prasprūsta šešėliu, juodu kaip atmintis humoru

o dar tame gete teka upė – ne tam, kad nusiskandintum (nors būna ir taip)
bet kad žiūrėtum į dangų nuo visų jos krantų

мова зникає як вода між долонь
посуха часу креслить воєнний пейзаж

ми стоїмо і йдемо стоїмо і йдемо одночасно
чи то під воду чи то понад водою
гойдалку неба розхитуючи на плечах

рук прапори майорять у сутінках гніву
ковилою пташок що випали із гнізда

зірка дитинства – човник якого не стримати –
стелить криваву постіль на зламаних стеблах зла

шлях до любові – голки тривожний спів
де замість слів – смерті невтомний млин

де – що не крок – молитов затоплений дзвін
лоба собі розбиває об повільні руїни провини
де – що не крок – вирви пам'яті квітнуть як очерет

землю просіюють крізь безжальне сито вогню
сурми ненависті – тут замість ночі стояли доми

вітер злизує сльози осиротілим деревам
наче собака до річки прив'язаний мотузком

навіть тварини у цій клітці часу не стримують сліз
плаче собака над тілом дівчинки, яку щойно знайшов під завалами
плаче кіт, вчепившись у ковдру, під якою лежить його вбитий господар
плаче левиця у зоопарку, в який щойно поцілили ніби ж як люди

так само і квіти; висихають на нитку в порожніх від смерті домівках
сумують за тими, хто приносив їм воду любові й світло турботи
складають свої пелюстки у кулачки, мов ображені діти
і завмирають, хнюплячи ясні голови, бо стеблам не сила більше триматися

якби не війна – скільки б садів приймали в обійми весни тихі дзвони людей
якби не війна – скільки б птахів дарували сережки цвірінькання кожному вуху

якби не війна – плач і попіл цієї землі,
де погляд тому гомоніли дерева, які посадив ще мій батько,
ми б більше ніколи не передали у спадок

kalba išsenka kaip vanduo rieškutėse
laiko sausra braižo karo peizažą

mes stovime ir einame stovime ir einame tuo pat metu
ar tai po vandeniu ar virš vandens
supdami ant pečių dangaus sūpuokles

rankų vėliavos plaikstosi įsiūčio sutemose
iš lizdo iškritusių paukščių ašuotėmis

žvaigždė iš vaikystės – kurios laivės nesustabdysi –
kloja kruviną lovą ant išlaužytų blogio stiebų

kelias į meilę – nerimastinga adatos daina
kur vietoj žodžių – nepailstantis mirties malūnas

kur – kas žingsnis – varpas maldų paskandintas
dažo kakta lėtus kaltės griuvėjus
kur – kas žingsnis – atminties prarajos kaip nendrės pražysta

žemė sijoama negailestingu ugnies sietu
neapykantos trimitai – čia vietoj nakties stovėjo namai

vėjas nulaižo našlaičiais tapusių medžių ašaras
kaip prie upės virve pririštas šuo

net gyvūnai šiame laiko narve nebesulaiko ašarų
verkia šuo prie kūno mergaitės, kurią surado po griuvėsiais
verkia katinas, įsikibęs į antklodę, po kuria guli nužudyto šeimnininko kūnas
verkia liūtė zoosode, kurį ką tik apšaudė, verkia visai kaip žmonės

taip ir gėlės; sudžiūsta į siūlą mirties ištuštintuose namuose
liūdi tų, kas atnešdavo joms meilės vandens ir rūpesčio šviesos
sugniaužia savo žiedlapius į kumšteliuos, tarsi nuskriausti vaikai
ir sustingsta, nulenkusios skaisčias galvas, nes stiebai nebeturi jėgų

jei ne karas – kiek sodų apglėbtų tykius žmonių varpelius
jei ne karas – kiek paukščių dovanotų kiekvienai ausiai ulbėjimo auskarus

jei ne karas – šios žemės rauda ir pelenai,
kur dar vos pažvelgus šlamėjo mano tėčio sodinti medžiai,
mes niekada neperduotume jos kaip palikimo

Marcin Mokry

Marcin Mokry was born in 1980 in Gliwice. He studied at the Silesian University of Technology (Politechnika Śląska). He graduated with a degree in philosophy from the University of Silesia in Katowice and taught ethics at an evangelical school. Mokry is one of the founders of

the cultural societal project Dings, with which he participated in the LA Art Book Fair. He is also the literary coordinator of the alternative cultural festival Slot Art. Marcin Mokry is the author of three experimental poetry books: *czytanie. Pisma* (reading. Writings, 2017, awarded 3rd place at the

Jacek Bierezin Contest), *Świergot* (Warbling, 2019, nominated for the Gdynia Literary Prize), and *żywe linie nowe usta* (live lines new lips, 2022). Marcin Mokry was a nominee for the Cyprian Kamil Norwid Prize. He currently lives in the village of Rachelany near the Polish-Lithuanian border.

TRAKTAT POETYCKI

kiedy paliła się, nie była
martwa i nie paliła się,

kiedy z nią rozmawiałem
jeszcze się paliło, coś

gasło, kiedy mówiłem co
się stało, jak wcześniej

mówiła do mnie, teraz nie
potrafiła, bo w gardle

jeszcze się paliło,
kiedy mówiłem do niej

miała suchą skórę, jak te
z piekarnika, co się wydarzyło,

dlaczego się pali, dosłownie
patrzyłem na nią, stała

nieruchoma dała się prowadzić
do sąsiada, żeby zadzwonili

po pogotowie, ponieważ nie mieliśmy
choć się starała, a potem

już mogłem dzwonić, więc
kiedy zmarł królik, to

Poland | Lenkija

Marcinas Mokryj gimė 1980 m. Gliwice. Studijavo Silezijos technikos universitete (Politechnika Śląska). Katovicų Silezijos universitete baigė filosofijos studijas. Dėstė etiką evangelikų mokykloje. Vienas iš kultūrinio visuomeninio projekto „Dings“ kūrėjų, su juo dalyvavo

Los Andželo knygų mugėje „LA Art Book Fair“. Alternatyviosios kultūros festivalio „Slot Art“ literatūros dalies koordinatorius. Išleido tris eksperimentinės poezijos knygas: *czytanie*. *Pisma (skaitymas. Raštai)*, 2017, J. Berezyno konkurso III vieta), *Świergot (Čiulbesys)*, 2019,

nominuota Gdynės literatūros premijai), *żywe linie nowe usta (gyvos linijos naujos lūpos)*, 2022). K. K. Norwido premijos nominantas. Gyvena Rakelijos (Rachelany) kaime prie pat Lietuvos sienos.

POETINIS TRAKTATAS

tuo metu kai degė, nebuvo
mirusi ir nedege,

man kalbantis su ja
vis dar degė, kažkas

geso, kai aiškinau kas
nutiko, kaip anksčiau ji

kalbėjo man, dabar
nebepajėgė, nes gerklėj

vis dar degė,
kai kalbėjau jai

jos oda buvo sausa, kaip tų
iš orkaitės, kas nutiko

kodėl dega, tiesiog
žiūrėjau į ją, stovėjo

sustingusi, leidosi vedama
pas kaimyną, kad paskambintų

greitajai, nes neturėjom,
nors ji bandė išsirūpinti, o vėliau

jau galėjau skambinti, taigi
kai nugaišo triušis,

zadzwonilem do dziewczyny, żeby
przyjechała, tak mi było

smutno, że robiliśmy to
w ubraniach i było już ciemno

pały się latarnie, chowała
bliznę, po cięciu lekarzy

czy mogą to pokazać,
obrazy, posągi, okulary

googla, czy może literatura,
świadećstwo, wypis ze szpitala,

zdjęcie nagiego ciała, pod
właściwym kątem. Pisanie

nie odtwarza niczego, czego
nie musielibyśmy sobie wyobrazić,

równocześnie tyle potrafi dzieć się
na zawołanie lub bez powodzenia, kiedy

pojawia w zdaniu coś, na co reaguję,
obecność dzieła, które cię wytrąca, szkodzi

iluzji. Poruszająca fotografia nie pokazuje
biegu zdarzeń, świeci po źrenicach

od 1826 roku i wydłuża w czasie
cienie pooranych i rozrzuconych

po różnych miejscach epoki, zwisają
w magazynach od pierwszej publikacji

po rozwój technologii, opromienia
ich jedynie krótkotrwała wielkość

formatu strony, ani te
które z częstotliwością 25

uderzeń na sekundę zostawiają
na dnie oka łudzaco podobne

do naszego życia wrażenie, że
literatura świadećstwa, literatura

uniwersalnej prawdy, to obecność
dzieła, które jest niejasne. Poszum,

paskambinau merginai, kad
atvažiuotų, man buvo taip

liūdna, kad darėm tai
nenusirengę, jau buvo tamsu

švietė žibintai, ji slėpė
chirurgo pjūvio randą

ar gali tai parodyti vitražai,
paveikslai, skulptūros, gūglo

akiniai, o gal literatūra,
liudijimas, ligoninės išrašas,

nuogo kūno nuotrauka
iš deramo taško. Rašymas

neatkuria nieko, ko
mums netektų įsivaizduoti,

kita vertus, šitiek geba vykti
vos panorėjus arba bergždžiai, kai

sakiny atsiranda kai kas, į ką reaguojų,
iškertančio tave kūrinio esatis

trikdo iliuziją. Nuotrauka, kuri jaudina,
nerodo įvykių eigos, ji šviečia į vyzdžius

nuo 1826-ųjų ir ištęsia laike
šešėlius išvagotų, blaškytų

po įvairias epochos vietas, jie kabo
sandėliuose nuo pirmos publikacijos

ligi technologijos raidos, nušviečiami
tik trumpalaikės puslapio

formato didybės, o ne to,
kas 25 smūgių per

sekundę dažniu palieka
akies dugne apgaulingai panašų

į mūsų gyvenimą įspūdį, jog
liudijimo literatūra, universalios

tiesos literatūra – tai kūrinio
esatis, kuri nėra aiški. Šnypštesys,

który rozdziera, kiedy zapalają
petardy, swąd spalonego białka,

wydech, gdy zarost trze o małżowinę
i wydłuża w czasie, podnosi

osad odłożonych w ciele od razu
uderzenia, a potem oblewa

włosami skórę, spina mięśnie,
kuli na dnie, chociaż pozostali

dookoła zabawne, kolorowe twarze
zdjęcia, życzenia, rozjarzone niebo,

nie rób problemu, jeżeli go nie ma.
Oko podąża za linią tekstu, każde

słowo następuje po sobie, czy to
nie jest naturalne, żeby ujmować

myśl w zdaniu, czy to nie jest
proste, mieć ją na widoku,

przed sobą, od frontu, naga,
fakt po fakcie wyprowadzać

związek, podobnie jak w filmie,
przechodzić od obrazu do obrazu,

mieć myśli, ich bieg, prędkość,
kierunek, prowadzić badania. Stop.

To, co robimy, gdy znajdują się przed
nami, zależy od naszych oczekiwań,

od tego, jak mnie traktowano,
gdzie dawano miejsce. W takiej

sytuacji szczerłość może zaskakiwać,
nawet mijać z prawdą, natomiast

uczciwy jest wybór. Co znaczą te
przerwy? Części pasują do siebie

jednak można je rozłączać,
inaczej składać, to właśnie jest

montaż. Rzeczy nadchodzące
przemieszczają się w przeszłości.

draskąs įsižiebiant
petardoms, baltymo degėsių kvapas

išskvepiant, šeriams trinantis į nosies kriauklę
ir ištęsiant laike, pakeliant

nuosėdas tų, kurie nugulė kūne, iškart po to
smūgiai, paskui aplimpa

odą plaukai, sutraukia raumenis,
suriečia dugne, nors pasiliko

aplinkui smagūs spalvoti veidai,
nuotraukos, linkėjimai, nušvitęs dangus

neprigalvok problemų, kai jų nėra,
akis seka paskui teksto liniją, visi

žodžiai eina vienas po kito, argi tai
ne natūralu, kad aprėpiame

mintį sakiniu, argi nėra
paprasta nuolat matyti ją

priešais save, iš priekio, nuoga,
faktą po fakto išvesti

ryšį, panašiai kaip filme,
pereiti nuo vaizdo prie vaizdo,

aprepti mintis, jų eigą, greitumą,
kryptį, atlikti tyrimus. Stop.

Tai, ką darome, kai atsiduria priešais mus,
priklauso nuo mūsų lūkesčių,

nuo to, kaip buvo elgiamasi su manimi,
kur skiriama vieta. Tokiu

metu nuoširdumas galbūt stebintų
ar net nusižengtų tiesai, bet

sąžininga yra rinktis. Ką reiškia tie
pertrūkiai? Dalys atitinka viena kitą,

bet galima jas ardyti,
dėlioti kitaip, būtent tai yra

montažas. Būsimi dalykai
keičia vietą praeityje.

Chcę ci coś pokazać, ale czy chcesz
wiedzieć, dlaczego się ode mnie oddalas,

co cię tak przyciąga? Oddani
produkcji maszynowej i odtwarzaniu,

pozbywamy umiejętności, które tworzą
i wymagają działania. Kretyn,

to naciskacz guzików. Wiersz
musimy sobie wyobrazić,

gdy pojawia nieoczekiwane,
bez miary z tym zmierzyć.

Kiedy paliła się, nie była
martwa i nie paliła się,

kiedy z nią rozmawiałem
jeszcze się paliło, coś

gasło, kiedy mówiłem,
co się stało, jak wcześniej

mówiła do mnie, teraz nie
potrafiła, bo w gardle

jeszcze się paliło,
kiedy mówiłem do niej

miała suchą skórę. Latarnie
przed domem, na rozwidleniu ulic

już nie zgasną, choćby stawiali na LEDy,
choćbym sam je gasił, pomarańczowe

śnieżenia sodowych jarzników
wypaliły dziurę wielkości okna

przez firany wspomnień, tego,
co przynosi zmierzch, powietrze

którym oddychałem zawiesiło się.
Stały kopalnie. Stało powietrze.

Włosy i swetry jak z wędzarni.
Czad. Giełda. Udziały. Co to jest?

Transformacja Śląska. To był quiz,
ona nie знаła odpowiedzi. Przełączniki.

Noriu kai ką tau parodyti, tik ar tu nori
matyti, kodėl nuo manęs tolsti,

kas taip traukia tave? Atsidėję
mašininei gamybai ir atkūrimui,

prarandam gebėjimus kurti,
reikalaujančius veiksmo. Idiotas

tas mygtukų maigytojas. Eilėraščių
turime įsivaizduoti,

kai pasirodo netikėtai,
seikėti jį be saiko.

Kai degė, nebuvo
mirusi ir nedege,

man su ja kalbantis
vis dar degė, kažkas

geso, kai aiškinau,
kas nutiko, kaip anksčiau jį

kalbėjo man, dabar
nebepajėgė, nes gerklė

vis dar degė,
kai kalbėjau jai,

jos oda buvo sausa. Žibintai
prie namų, gatvių sankirtoje

nebeužges, net jei šviestų diodais,
net jei pats juos gesinčiau,

žėrinčių sodos vamzdelių dulksna
išdegino skyles sulig langu

atsiminimų užuolaidose, tuo pačiu,
atnešančiu sutemas, oras,

kuriuo kvėpavau, tvyrojo.
Sustojo kasyklos. Sustingo oras.

Plaukai ir megztiniai lyg iš rūkyklos.
Smalkės. Birža. Dividendai. Kas tai?

Silezijos transformacija. Tai buvo viktorina,
ji nežinojo atsakymo. Jungikliai.

Krzyczałem, gdy wyłączała, a ona
miała tylko mnie na myśli.

Rubin. Świetlan. Marcin. Teraz
wydaje się to niemożliwe, ale wówczas

kiedy reklama się pojawiała, wiedziałem o tym,
a po północy telewizja nie nadawała.

SOLARYSZE

W mózgu tli się słońce i rozlewa z wydobytych metali ziem rzadkich obraz. Przewód swoich nastrojów, który niczemu nie służył zacząłem przywiązywać do 8-bitowych maszyn, mając 8 lat, potem do niemieckich marek. BASF. Przychodzę do domu, a tam Rambo, odtwarzacz VHS, porno i z Zabrze Atari 130 XE. Człowiek ma tyle lat, na ile czekał, żeby zagrać, czynnie udzielając na odległych odrostach czasu dane z kaset. Nie ma liczby, której nie moglibyśmy sygnalizować, nie tylko ciałem, ale również mnożeniem skojarzeń, tylko nie wiemy jakiej szukamy liczby, a chcemy się odnaleźć, pobyc razem. Gdyby nie tranzystory na przewijakach z licznikiem nie klóciłbym się z matką, gdy wgrywało się 320×192 pikseli przez 2 i pół godziny na kineskopowy ekran, i to samo szkło, które po skończeniu nadawania programów przez całą noc jeszcze emitowało zbiór pasów w 8 kolorach: białym, żółtym, turkusowym, zielonym, różowym, czerwonym, niebieskim i czarnym, a jednostajnym wyciem syreny wywijalo język, żeby odsłonić otwór po wydobyciu krzemu. W przyrodzie to byłby sygnał w rodzaju: zostaw mnie albo będę walczył, nie zgasnę dopóki nie spalę wszystkiego co znajdę. Mamo, przytulmy się.

[...]

Ludzka para. Dopuszczone poziomy. Tchawicze zarosty. Guzy hałd. Chłonne nacieki sadz. Asfaltterastyczne ozy. Składy wycieni opalizowane ościeżnicami ścieżek biegnącymi po nasypach. Bezwiedne zjadają niespożyte nasze resztki. Ścienne przekroty. Betonimy kształtu. Profile drzew. Aparatury chlorofilii. Ćwierczy jeszcze, słyszę cię. Wykluczane z nabrzeży powietrz przez scalone korytarze. Wyszumywane z zimujących po nawisach odległych szczelin. Pozostające w nazwach ulic, skwerów, tłoczonych z nimi dzianin. Gniazdujące po logach aplikacji. Ćwierczy. Słyszę, Cię.

[...]

Długa noc przez którą żarna ołowiu zebranego z najodleglejszych strumieni światłowodów ciekących po kontynentach układają kielichy kwiatów rosnących bez akumulatorów. Wpatrzeni w czarnonośne szerokokątne pola i zagajniki zwinięte w porywie wiatru węcchem,

Šaukiau, kai bandė išjungti, o ji
taikė tai tik man.

Rubinas. Šviesynas. Martynas. Dabar
atrodo neįmanoma, bet tuo metu,

kai pasirodydavo reklama, žinojau tai,
o po vidurnakčio televizija netransliavo.

SOLIARINĖS SKALSĖS

Smegenyse smilksta saulė ir paskleidžia iš išgautų metalų retų žemių paveikslą. Savo nuotaikų kabelį, niekam netarnavusį, ėmiau sieti prie 8 bitų mašinų, būdamas aštuonerių, paskui – su vokiškomis markėmis. BASF. Pareinu namo, o ten Rambo, VHS grotuvas, porno ir Atari 130 XE iš Zabžės. Žmogui yra tiek metų, kiek jis laukė, kad sužaistų, aktyviai dalindamasis tolimose laiko ataugose duomenimis iš kasečių. Nėra skaičiaus, kurio negalėtume signalizuoti, ne tik kūnu, bet ir gausindami asociacijas, tik nežinom, kokio ieškom skaičiaus, o norim nepasimesti, pabūti kartu. Jei ne juostinių ričių tranzistoriai su skaitikliu, nebūčiau kivirčijęs su motina anuomet, kai 320 x 192 pikseliai buvo perrašomi dvi su puse valandos į kineskopinį ekraną, ir tai tas pats stiklas, kuris baigus transliuoti programas dar visą naktį rodė aštuonių spalvų juostas: baltą, geltoną, turkio, žalią, rožinę, raudoną, mėlyną ir juodą, o vientisu sirenos kauksmu raitė liežuvį, kad atidengtų kiaurymę po silicio gavybos. Gamtoj tai būtų signalas, daugmaž: palik mane, arba kovosiu, neužgesiu, kol sudeginsiu viską ką rasiu. Mama, susiglauskim.

[...]

Žmogiškas garas. Leistini lygiai. Aortų brūzgynai. Sąvartų gumbai. Godūs suodžių klodai. Asfalterastiniai ozai. Šešėliais paryškintos sankaupos, visomis spalvomis apšviečiamos nubėgančių staktom per pylimus takų. Be nuovokos suėda nesunaudotus mūsų likučius. Sienų išrausos. Formos betonimai. Medžių profiliai. Chlorofilijos aparatūros. Dar čiauška, girdžiu tave. Šalinami iš tų ar kitų orų pakrančių sujungtais koridoriais. Iššnarinami iš žiemojančių skardžiuose sunkiai pasiekiamų plyšių. Liekantys pavadinimuose gatvių, skverų, štampuojamų su jais trikotažų. Sukantys lizdus programų loguose. Čiauška. Girdžiu, Tave.

[...]

Ilga naktis, per kurią girmos iš švino, surinkto iš tolimiausių tekančių per žemynus šviesolaidžių upelių, susideda į taureles žiedų, augančių be akumuliatorių. Įdėmiai žvelgdami į juodai vilkinčius plačiakampius laukus ir vėjo gūsyje susigūžusius

jesteśmy tymi, na których czekaliśmy. Żyjący spośród. Wstrząsany przez zmysły a nie wyświetlane, wyczuwa zamrocza, gdy we dwoje wejdzie w wiele więcej, które roznosi ziemiste. I były poszepty, które się nie skończyły, i były zwrócone przez duszne do kłaczy naszych nieustannych pragnień, i się łączyliśmy, i uczyniliśmy łącze. Jeśli były kliknięcia, to ich nie liczyliśmy. Przechodziliśmy przez ręce. I się rozpoznawaliśmy, chociaż byliśmy niepodobni do innych. Żyliśmy i żyli, żyliśmy i, i. I.

uoslėn jaunuolynus, esam tie, kurių laukėm. Gyvenantys tarp.
Sukrėstas juslių, o ne to, kas nušviečiama, jis pajunta tamsybes,
kai dviese įžengia į tai, kas žymiai daugiau, į tai, ką išnešioja
žemėti. Ir buvo šnabždesiai, jie nesibaigė, tik buvo to, kas tvanku,
nukreipti į nepaliaujamų mūsų troškimų šakniastiebius,
ir jungėmės, ir darėm jungtis. Jei kurios nors atitiko, neskaičiavom to.
Perėjom per rankas. Ir atpažinom vienas kitą, nors buvom į
kitus nepanašūs. Gyvenom – ir gyveno, gyvenom – ir, ir. Ir.

Diana Paklonskaitė

Diana Paklonskaitė gimė 1970 m. Kaune, augo Dzūkijoje. Studijavo Kauno aukštesniojoje meno mokykloje (buv. S. Žuko technikumą). Aštuoniolika metų

gyveno Airijoje. Šiuo metu gyvena Druskininkuose, dirba dovanų parduotuvėje. Laisvalaikį lipo iš molio puodelius, lėkstutes ir kitas mielas smulkmenas. Trijų

poezijos knygų autorė: *Gilaus mėlynumo* (2006), *Lakštingalų Airijoje* (2014), *Gėlės kaip šunys* (2023).

turiu dar laiko –
o mūsų sodininkas visai paseno:
jei apgenėja vieną gyvatvorės pusę
kita lieka apžėlusį
nežinau, ar pats tą supranta
niekas jam pirštu nebaksnoja
o gal ir nepastebi
nei praradusių formas krūmų
nei senstančio mūsų sargo
tik beržai
jau praaugę kaminus
aistringai ošia pietvakarių vėjuos
sodininkas juos visai pamiršo
bet klausosi to grojimo
atsirėmęs į šluotą
– labas, sakau, kaip sekasi?
– graži diena, graži dienele....
atsako kažkur pro mane
žvilgsnis balandiškai sulapojęs
akies kampučiu
sulos lašiukas rieda

Lietuva | Lithuania

Diana Paklonskaitė was born in 1970 in Kaunas and raised in Dzūkija. She studied at the Kaunas Higher School of Art (formerly known as the Stepas Žukas Technical College).

Paklonskaitė lived in Ireland for 18 years. She currently lives in Druskininkai and works at a gift shop. She likes to do pottery in her spare time. Paklonskaitė is the author of three poetry books:

Gilaus mėlynumo (Deep Blue, 2006), *Lakštingalų Airioj nér* (No Nightingales in Ireland, 2014), and *Gėlės kaip šunys* (Flowers Like Dogs, 2023).

I still have time –
but our gardener has gotten really old:
when pruning one side of the hedge
he leaves the other side overgrown
I'm not sure he realizes it himself
no one's pointing fingers
but maybe no one notices
the misshapen bushes
or our aging custodian
only the birch trees
have outgrown the chimneys
now passionately rustling in southwestern winds
the gardener has completely forgotten about them
but he listens to their music
leaning on a broom
“hello,” I say to him, “how are things?”
“it's a beautiful day, a pretty day...”
he answers looking somewhere over my shoulder
his gaze sprouting leaves like a tree in April
a drop of sap running down
the corner of his eye

DUBLINO BENAMIAI

kasdien su jais prasilenkiu
 senamiesčio gatvėse
 sugniaužusi kumštyje keletą monetų
 – neduosiu, – kartoju sau tyliai, –
 dar vienai dozei ar buteliui
 – ot ir neduosiu! – tyrinėdama
 deformuotus veidus ir bespalves akis
 dėmėtus miegmaišių draiskalus
 ir turistų murkdomus apspangusius šunelius
 – neduosiu, – gailesčiui lipant galugerkliu
 kokia buvo jūsų vaikystė?
 ar žaidėt klases?
 ar šnabždėjotės apie suaugusių paslaptis
 atsitūpę po virtuvinėm kėdėm?..
 – would ye watch it
 stupid bitch, – staiga išgirstu
 matyt, per ilgai įsispoksojau
 užlipau ant nuospaudos
 sudrumsčiau gelmę...
 užsimerkiu, įkvepiu oro
 bėgu Talbot gatve
 Stoties link –
 ir ten, atokiau nuo minios
 cementinės arkos šešėlyje
 vėl sėdi jis –
 ta pačia įstengusia poza
 išmaldos garsiai neprašo
 prie batų (rudų?)
 popierinis *Lavazza* kavos puodelis
 tik tie batai kasdien, kas savaitę
 vis labiau nudrengti
 prarandantys paskutinius
 spalvos likučius...
 apsisprendusi prisiartinu
 pasilenkiu prie puoduko –
 susitinka žvilgsniai ir mes
 pirmąkart pasisveikinam

THE HOMELESS OF DUBLIN

I pass them every day
on the streets of the old town
with a few coins balled up in my fist
“I’m not giving them any,” I keep telling myself under my breath,
“for another dose or bottle”
“I won’t!” as I’m exploring
their deformed faces and colorless eyes
their stained, ragged sleeping bags
and their purblind puppies that tourists always fall for
“I’m not giving them any,” I keep saying as pity climbs my throat
what was your childhood like?
did you play hopscotch?
did you whisper the secrets of grown-ups to each other
while hiding under the kitchen chairs?...
“would ye watch it
stupid bitch,” I suddenly hear
perhaps I’ve been staring too long
I stepped on someone’s calluses
I muddled their depth of tranquility...
I close my eyes and breathe
running down Talbot Street
toward the railway station –
there, further away from the crowd,
in the shade of a concrete arch
he sits again –
the same contorted pose
he’s not loud when asking for change
a paper Lavazza coffee cup
by his shoes (are they brown?)
those shoes look more worn out
each day and each week
losing any remaining
traces of color...
I decide to come closer
stooping by the cup –
our glances meet
and we greet each other for once

šià vasarą
jau paskutinį kartą
nupjausiu žolę

tada pasislėpsiu
už sandėliuko durų
ir lauksiu –

atskris varnėnai sliekų

bus baisu ir gražu
pažiūrėti

mylimam poetui

gražesnis, nei galėčiau įsivaizduoti
su katinu ant peties
jokių moterų (arba vyrų)
neišmeta *google* langelis
jokių išgertuvių aludėse
ir labdaros vakarėliuose
vikipedijoje tik prėska informacija
apie nuopelnus
ir parašytas knygas
todėl narplioju eilėraščius
lyg sukibusias
papuošalų virvutes
eglės šešėlyje įkvepiu
vasaros oro
mėlynojoje verandoje uodžiu
pustomą sniegą
laišką rašau
laukdama balto žirgo
su raiteliu
prie miesto vartų glostau
mėnesienos šunis
paskui praveriu ligoninės
stogą – guli dviejų žarnelių
surakintas, Tau –
septyniasdešimt septyneri
likę devyni mėnesiai gyventi
man – tik šešiolika
patikslinu kalendorių –
buvo sekmadienis

this summer
will be the last time
I cut the grass

then I will hide
behind the doors of the shed
and wait –

for starlings to come for the worms

it will be ugly and pretty
to see

to a beloved poet

more beautiful than I could imagine
with a cat on his shoulder
no images of women (or men)
that Google is able to find
no binges in pubs
or charity fundraisers
some insipid information on Wikipedia
on his merits
and the books that he wrote
so that's why I'm untangling his poems
like knotted
jewelry strings
standing in the shade of a spruce tree
I inhale summer's air
on the blue porch I can smell
the snow in the wind
I write my letter
awaiting the white steed
with its rider
I'm petting the dogs of moonlight
near the city gate
then I open the roof
of the hospital – you're lying there shackled
by a couple of tubes
You are seventy-seven
with nine months left to live
I am just sixteen
I recheck the calendar –
it was a Sunday

tikriausiai tą vakarą
Ratnyčios takeliu
žingsniavau į kiną
jau žydėjo plukės
ir varvėjo beržų sula
į stiklainius
jaukiai tukseno genys....

o dabar
dabar norėčiau paragauti
tos šiaurietiškos duonos
šviežiai iškeptos
su razinom

VĖLINĖS

pučia pučia
miruolius lapus
juodai apsirengęs
pūtėjas

jo akys neatskiria
mano žingsnių
nuo siūbuojančio
blindės šešėlio

pučia pučia
miruolius lapus – –

jo veidas
aptrauktas migla

tik ausinukų laidai
styro virš pakeltos
apykablės – – – – –

pučia pučia
juodus lapus
miruolis pūtėjas

on that evening I might have been
walking down a path in Ratnyčia
on my way to a movie theater
the anemones were already blooming
and the birch trees were leaking sap
into jars
while the woodpecker's pleasant patter
filled the air...

and now
now I'd like to try
that north bread
freshly baked
with raisins

ALL HALLOWS' EVE

a leaf blower
dressed in all black
is blowing and blowing
dead leaves

his eyes cannot tell
my footsteps
from the rocking shadow
of the goat willow tree

he blows and he blows
the dead leaves --

his face
is covered in fog

only the cord of his headphones
sticks out above the upturned
collar -----

he blows and he blows
black leaves
the dead leaf blower

RADIATORIAI

kai per Kalėdas grįždavom namo
dukra vis primindavo
kaip ją vaikystėje ramino
šitie mūsų buto
gaudžiantys radiatoriai –
drąsiau būdavo užmigti
skaičiuojant byrančias sniego gniūžtes
bet aš tik linguodavau galva:
man reikėjo tylos, vien tylos –
nenorėjau net tiksinčio
laikrodžio ant sienos –
po ilgų metų fabrike vis dar girdėjau
įkaitusius mašinų variklius
šlamančias robotų galvas
o dabar, įbedusi akis
į devynaukščio pinklėse
įstrigusį saulės diską
nustebusi pagalvoju:
negirdžiu aš tų radiatorių
kai įsiklausau – tikrai užia
bet nuo to užimo
nei šilta, nei šalta –
paimu arbatinį šaukštelį
nupjaunu namo ketvirtį
ir išlaisvinu saulę –
tebūnie šviesu

RADIATORS

when we used to return home for Christmas
my daughter would always remind me
how calming she found the sounds
of these moaning radiators
in our apartment –
she found it easier to fall asleep
while counting crumbling snowballs
but I kept shaking my head:
I needed silence, complete silence –
I didn't even want to hear the ticking
clock on the wall –
after so many years spent working at a factory
I could still hear the hot engines of the machines
the rustling heads of the robots
and now, as I'm gazing
at the disc of sun stuck in the snares
of a nine-story building
I'm thinking, surprised:
I can't hear the radiators
when I listen closer – they are really droning
but that sound is neither here
nor there for me –
I take a teaspoon
and cut away one fourth of the building
freeing the sun –
let there be light

Anna Rancāne

Anna Rancane was born in 1959 in Livzenieki, Latvia to a family of collective farmers. She studied at the Faculty of Economics of Latvia State University (1977–1982) and the Maxim Gorky Literature Institute in Moscow (1983–1988). Rancane has worked as an engineer-economist, editor of the publishing house

Liesma, and head of the literary department of Daugavpils Theater, but mostly as a journalist: chief editor of the newspaper *Latgales Laiks* (1992–2000), regional correspondent of the newspaper *Diena* (2001–2011), and news producer of Latgale regional television (2011–2014). Anna Rancane was elected to the

Saeima of the Republic of Latvia in 2022. She writes in Latvian and Latgalian, and is the author of nine poetry books as well as some plays and movie scripts. Anna Rancane was awarded the Order of the Three Stars by the Republic of Latvia, and is a recipient of multiple cultural and literary prizes.

&

Ateimom atpakaļ
Vītā, kur nazkod suokom.
Tikai vuords myusus var saturēt kūpā, tikai vuords.
Apmulsuši veromēs iz drupu skaudzi pi kuojom,
Stuovūt i gaidūt,
Mož izaugs nu akmiņu pučis i saplauks zīdūs
lerkškeižu kryumi.
Nūaun kuojis,
Tei vīta, iz kurys stuovi, ir pazamuota.
Tikai vuords myusus var saturēt kūpā, tikai vuords.
Smaida āna, krysta āna i naida āna,
Vyss jau ir bejis,
Vyss nūtics, vyss īraksteits
Gruomotā, kurai nūplāsti vuoki.
Nasaver vaira iz zemis, jei teve napazeist.
Tikai vuords var saturēt, tikai vuords.

Vēl vīna bazneica sadag zam kuojū,
bet tu juos pat nāīraugi.

Latvia | Latvija

Ana Rancanė gimė 1959 m. Livzeniekiuose (Ludzos r.), kolūkiečių šeimoje. Studijavo Latvijos valstybinio universiteto Ekonomikos fakultete (1977–1982) ir M. Gorkio literatūros institute Maskvoje (1983–1988). Dirbo inžiniere ekonomiste, leidyklos „Liesma“ redaktore, Daugpilio teatro literatūrinės dalies vedėja, bet daugiausiai žurnaliste: laikraščio *Latgales Laiks* vyriausioji

redaktorė (1992–2000), laikraščio *Diena* regiono korespondentė (2001–2011), Latgalos regioninės televizijos žinių prodiuserė (2011–2014). 2022 m. išrinkta į Latvijos Respublikos Saeimą. Rašo latviškai ir latgališkai. Išleido devynias poezijos knygas, taip pat rašo pjeses ir kino scenarijus. 2016 m. Latvijos nacionaliniame teatre pastatyta jos pjesė *Bičių motė ir vilkolakis*; pjesė *Ieškokit*

moters statyta daugelyje Latvijos, taip pat Lietuvos mėgėjų teatrų, už ją 2023 m. skirtas Autorių teisių apdovanojimas. Pelnė E. Veidenbaumo ir Aspazijos premijas, „Spaudos rūmų“ apdovanojimą, Latgalos kultūros bei Latvijos literatūros metų apdovanojimus. Latvijos Respublika pagerbė A. Rancanę Trijų žvaigždžių ordinu.

&

Sugrįžtam ir vėl
Vieton, nuo kur kadaise pradėjom.
Vien tik žodis tegali mudu drauge išlaikyt, vien tik žodis.
Suglumę žvelgiam į krūvą griuvėsių mudviem po kojom,
Stovim ir laukiam,
Gal iš akmenų gėlės išaugs ir žiedais apsipils
Erškėčių krūmai.
Nusiauk,
Ta vieta, kur tu stovi, yra paniekinta.
Vien tik žodis tegali mudu drauge išlaikyt, vien tik žodis.
Šypsno šešėlis, kryžiaus šešėlis, neapkentimo šešėlis,
Visa jau buvo,
Nutiko ir surašyta
Į knygą, ir nuplėšti jos viršeliai.
Nebežiūrėk į žemę, ji tavęs nepažįsta.
Vien tik žodis tegali mus išlaikyt, vien tik žodis.

Dar viena bažnyčia sudega pakojo,
bet tu jos nė nepastebi.

ASĪZE (1)

Dūja ar olīves zariņu knābī
Pārlaižas sagruvušas pasaules drupām.

Pēdējos pasaules plūdus ligojas
Venēcijas tirgoņu stikls un zelts.
Rietošās saules atblāzma
Salūst, izbirst caur pirkstiem
Kā stikla šķembas.

Baskājis mūks
Lēnīgi lāčo pāri sadauzītās pasaules lauskām.
Noliecas pēkšņi,
Paceļ vabolīti
Un noliek drošākā vietā.

ASĪZE (2)

Miers zem olīvkokiem, liels miers un prieks,
Mēs nezinām, kas šajā brīdī pasaulē notiek,
Sēžot zem saules, kas pludo mums pāri kā zeltains vīns.

Vīnogu laukos miers, kad novākta raža,
Altāri sakopti, upura asinis rūpīgi saslaucītas.

Mēs nezinām, kas šajā brīdī pasaulē notiek,
Gluži kā Ēdenes dārzā pirms augļa plūkšanas.

Kaut kur tālumā lidmašīnu rēkoņa sabiedē putnus,
Mēs sēžam, cieši saspiedušies cits pie cita
Mirkli pirms augļa plūkšanas,
Vēl neapzinoties, kas ir bailes.

ASYŽIUS (1)

Balandis su alyvmedžio šakele snape
Skrenda per pasaulio griuvėsius.

Paskutiniam pasaulio tvane
Sūpuojas Venecijos stiklas ir auksas.
Besileidžiančios saulės atspindys
Lūžta ir žyra pro pirštus
Kaip stiklo šukelės.

Basakojis vienuolis
Iš lėto kėblena per sugriauto pasaulio duženas.
Pasilenkia ūmai,
Pakelia vabalėlį
Ir padeda saugesnėn vieton.

ASYŽIUS (2)

Ramybė po alyvmedžiais, didi ramybė ir džiaugsmas.
Mes nežinom, kas šiuomet dedas pasauly,
Tik sėdim po saule, kur teka per mus lyg vynas auksinis.

Vynuogių laukuose ramybė, mat nuimta derlius,
Altoriai sutvarkyta, aukos kraujas rūpestingai sušluostyta.

Mes nežinom, kas šiuomet dedas pasauly,
Visai kaip prieš nūreškiant Ėdeno vaisių.

Kažkur tolumoj lėktuvas pabaido paukščius,
Mes sėdim viens kito ankštai prisigludę
Mirksnį prieš nureškiant vaisių
Dar nesuvokę, kas yra baimė.

&

Aizkiukuoja dzagiuze ar žieleigu bolsu:
Vysi mes dzymstom
pyrms kara,
piec kara,
voi kara laikā.

Vaidu viejs šiupeļus leigoj,
tī buoleni karaveiri,
tī muosenis raksteituojis.
Bet vīns šiupeļs vēļ tukšs.

Aizasāstom aiz golda.
Dīva koktā aizdagtuo svece,
Kiup malnim kvāpim,
līsmē raustuos,
dvēselis staigoj ap pakšim,
nateik vydā.

Apsasāstom aiz golda,
laupom uļbiku myzys,
paberom suoli, palaistom eleju.
Vēļ vysī pi vīna golda.

Sējem naspākā, augšamceļsimēs spākā.

MAREJIS TEIRUMS*

Marejis teirums, upera trauks,
mīsys maize, ašņa iudiņs.

Marejis teirums, pavasars solts,
Vieji gaudoj puor kopulauku.

Muot, pīdūd, tik naatstuoļ,
Marejis teirumu naaportu.

Kotrā valānā kvīšu gryuds,
Molts, bet nasamolts, dzeiveibys prosa.

Marejis teirums kai Dīva golds.
Smierts apsēja, dzeiveiba nūplauss.

* Marejis teirums – Mariupole,
piļsāta Ukrainā.

&

Užkukavo gegutė gailingu balsu:
visi mes gimstam
prieš karą,
po karo,
per karą.

Karo vėjas lopšius linguoja,
ten broleliai kareivėliai,
ten seselės rašėjėlės.
Bet vienas lopšys dar tuščias.

Susėdam prie stalo.
Krikštasuolėj uždegta žvakė
smilksta juodais paišais,
liepsna blėsčioja,
gūžinėja sielos pakertėmis,
neina vidun.

Susėdam prie stalo,
lupamės virtas bulves,
pabarstom druska, padažom aliejun.
Visi dar prie vieno stalo.

Sėjom bejėgiai, prisikelsime jėgūs!

MARIJOS LAUKAS**

Marijos laukas, aukojimo indas,
Kūno duona, kraujo vanduo.

Marijos laukas, pavasaris šaltas,
Virš kapinyno stūgauja vėjai.

Motin, atleisk, tiktai nepalik
Marijos lauko nearto.

Kas velėna vis kviečio grūdas,
Maltas, o nesumaltas, gyvybės prašos.

Marijos laukas kaip Dievo stalas,
Mirtis apsėjo, nupjaus gyvybė.

** Marijos laukas – Mariupolis,
Ukrainos miestas (aut. past).

&

Ja mes šūpavas ar uļbikus īstateisim,
Sābru klāvā atskrīs gūteņa
Ar zvaigzni pīrē.
Tys nikas, ka klāva seņ vairs nav,
Saimineicys gors vēļ staigoj pa pogolmu,
Lomuodams siebrineicu,
Kam nūsavēre ar ļaunu aci
I gūvs nūruove pīnu.
Pasauļa tesmins sarītiejs suopeigs i cīts,
Pīns tak ar asni.
Bet, ja mes duorzu īstateisim,
Dabasūs mienesnīks izlēks,
Laimeigs kai slauktive.

&

Kod mes atstuojem aiz seve nūdadzynuotu piļsātu,
Tu lyki maņ aiztaiseit acs, lai es atpakaļ naatsaveru,
Naapsastuoj, napasaver atpakaļ, puorsameisi par stulpu,
Iz myužeigim laikim, pīkolta atmiņu krystam.
Kod mes atstuojem aiz seve nūdadzynuotū piļsātu,
Acs maņ aizsyta sadadzynuotūs gruomotu palni,
Burti, dzejūļu ryndys, pīturyš zeimis,
Nazkod tik svareigys, tāt vysu aizpyute vieji,
Kod mes atstuojem aiz seve nūdadzynuotū piļsātu,
Nabeja kam vaira pavaicuot,
Deļ kam man maņ vajaga myužeibu,
Iz kuru nav atpakaļceļa?

&

Jei šį pavasarį pasisodinsime bulvių,
Kaimynų kūtėj rasis veršiukas
Su žvaigžde kaktoje.
Tai kas, kad kūtės seniai nebėra,
Šeimininkės dvasia vis dar vaikšto po kiemą
Ir plūsta kaimynę,
Kam ši bloga akimi nužiūrėjus
Ir karvė užtrūkus.
Pasaulio tešmuo pritvinkęs skaudus ir kietas,
Pienas bėga kartu su krauju.
Bet, jei sodą mes pasodinsim,
Mėnulis pakils danguje
Laimingas kaip milžtuvė.

&

Kai už savęs palikom sudegintą miestą,
Tu paliepei man užsimerkti,
Kad nežiūrėčiau atgal.
Nesustok, nepažvelki atgal, pavirsi į stulpą,
Amžiams prie atminties kryžiaus jau prikaltas.
Kai už savęs palikom sudegintą miestą,
Akis pelenai man užlipdė sudegusių knygų,
Raidės, eilėraščių gretos, skyrybos ženklai,
Kada tokie svarbūs, dabar visa išpustė vėjai,
Kai už savęs palikom sudegintą miestą,
Nebuvo daugiau kam paklausti,
Kam reikia man amžinybės,
Neturinčios kelio sugrįžti.

&

Izžeimeit dzymtys kūku.
 līpu ci ūzulu, a mož elksni,
 Ryugtū i atstumtū,
 malnom lopom i ryuzgonu mīsu.
 Izžeimeit kūku, kur kai pa Jākuba trepem
 Eņģeli kuopeleitu augšā i zemē.
 Pi sakņu tymsā, kur naišpeid saulis spaiti,
 Nazinis tymsā, kur nazkaidi sovaidi augi
 Stīpās iz gaismu kai buoli i grumbaini pierksti.
 Izžeimeit dzymtys kūku: te Pīters, te Aņa, te Iļža.
 Zorūs aizačierušs skusteņi bolti
 Pleivoj kai klīdzīni tymsā – ratavojit, ļauteni, ratavojit,
 Pīdzimšonys i smieris
 Sasavej vīnā pereklī.
 Pi kura nu zorim
 pasagluobuošu, kod pasakustynuos zeme
 i jiura izīs nu krostim?
 Pa kuru nu zorim
 Izkuopšu dabasūs?

&

Nupiešt giminės medį.
Liepą ar ąžuolą, o gal ir alksnį,
Šalin pavarytą, gailų,
Tamsialapį, ruzgano kūno.
Nupiešti medį, kuriuo tarytum Jokūbo kopėčiom
Angelai kopinėtų aukštyn ir žemyn.
Pašaknių tamsoje, kur saulės spinduliai neįspjsta,
Nežinios tamsoje, kur kažkokie keisti
Augmenys siekias šviesos it blyškūs raukšlėti pirštai.
Nupiešt giminės medį: čia Pėteris, čia Anna, čia Ilzė.
Šakose įsipynusios baltos skarelės
Plazda tamsoj it riksmi: žmonės, gelbėkit, gelbėkit!
Gimimai ir mirtys
Susiviję vienan lizdan.
Prie kurios šakos
Aš priglusiu, kai žemė pradės drebėti
Ir jūra išeis iš krantų?
Kuria šaka
Įkopsiu į dangų?

Maria Sevilla Paris

Maria Sevilla Paris was born in 1990. She graduated with a degree in Catalan philology from the University of Barcelona, where she currently teaches. Sevilla Paris is the author of

five poetry collections: *Dents de polpa* (Pulp Teeth, 2015), *Kalaixnikov* (Kalashnikov, 2017), *if true: false, else: true* (2020), *Plastilina* (Plasticine, 2021), *La nit ovípara* (The Oviparous Night,

2024). She is a winner of the Bernat Vidal i Tomàs Prize (2015) and the Miquel Àngel Riera de Manacor Prize (2017). She is one of the leaders of the poetic performance theater, l'Horiginal.

*La intimitat és una uretra
incapaç de retenir la bioacústica
impassible de la set.*

Ho diré quan s'extingeixin les paraules i ho transcriuré al contracte de lloguer del pis de dalt.

Qui em respondrà no tindrà en compte la sorda coerció dels matalassos, la vetlla dels crustacis ni els silencis còmplices d'envans i de pestells perquè sota l'aigua els secrets es manifesten i les acusacions callen – caprici submarí, estranya ressonància dels apartaments buits. Els últims inquilins no van deixar cap moble però el llegat cromàtic del paper de les parets no dissimula el rastre: aquí hi hagué l'armari, allà un bosc coral·lí i en aquest racó hi van posar la incubadora. Quin dol fotosensible impedirà que subtituli empremtes? Qui ovula a mitjanit? Qui em privarà de perseguir-te fins que m'agafin a mi?

Cap dol fotosensible va impedir que es perseguís a ella mateixa i cap protocol de contenció va demorar el naufragi. Viví a un sobreàtic del carrer de Coma Fosca però els pisos de sota feia temps que havien sucumbit a les riuades: de primer va ploure sota el llit, després dins dels calaixos, després es va inundar l'habitació dels trilobits i es va instal·lar una daina al plat de dutxa. Els telèfons van deixar de funcionar el mateix dia que van desaparèixer les persianes, i el dia que la porta de l'entrada es va esvaïr van tocar al timbre. Una. Dues. Tres vegades. Quan va agafar l'interfon, algú que no era jo li va tancar la boca.

Quan he agafat l'interfon, algú que no eres tu m'ha tapat la boca. M'ha tapat la cara. M'ha obstruït l'artèria principal del dubte i ha sotmès la química dels meus òrgans interns al més sever dels prejudicis. Immediatament, el pis on visc ha passat a nom d'un altre i l'augment abusiu de l'alcalinitat del sexe m'ha exiliat del meu propi llenguatge: a partir d'ara només diré la por a partir d'ara només diré la por. No menjaré res més que ous durs amb arròs blanc i guardaré amb desfici

Catalonia | Katalonija

Maria Sevilja Paris gimė 1990 m. Barselonos universitete baigė katalonų filologijos studijas, šiuo metu jame dėsto. Penkių poezijos rinkinių autorė: *Dents de polpa*

(*Pulpos dantys*, 2015), *Kalaixnikov* (2017), *if true: false, else: true* (2020), *Plastilina* (2021), *La nit ovípara* (*Kiaušiadėdė naktis*, 2024). Bernato Vidalio i Tomàso (2015)

bei Miquelio Àngelio Rieros de Manacoro (2017) premijų laureatė. Viena iš poetinių performansų teatro „l'Horiginal“ vadovų.

*Intymumas yra šlaplė
nesulaikanti aistringos troškulio
bioakustinės medžiagos.*

Ištarsiu, kai žodžiai išnyks, ir įrašysiu tai į viršutinio buto nuomos sutartį.

Kas atsakys, neatsižvelgs į kurčią čiužinių prievartą, vėžiagyvių būdynę ar pertvarų ir sklėsčių bendrą tylą, nes po vandeniu atskleidžiamos paslaptys, o nusikaltimai nutylimi – povandeninis kaprizas, keistas tuščių butų atgarsis. Paskutiniai nuomininkai išsivežė baldus, bet chromatinis tapetų palikimas ant sienų neslepia pėdsakų: čia stovėjo drabužių spinta, ten koralų miškas, o šiame kampe buvo pastatytas inkubatorius. Koks šviesai jautrus sielvartas neleis aprašyti įspaudų? Kas vidurnaktį ovuliuoja? Kas sutrukdys man persekioti tave tol, kol pati būsiu sugauta?

Joks šviesai jautrus sielvartas nesutrukdė siekti savęs ir joks įlaipinimo protokolas neuždelsė laivo sudužimo. Ji gyveno palėpėje, Coma Fosca gatvėje, bet apatiniai aukštai jau seniai pasidavė potvyniams: iš pradžių lijo po lova, paskui į stalčius, tada užtvindė trilobitų kambarį ir duše įsikūrė elnias. Telefonai nustojo veikti tą pačią dieną, kai dingo žaliuzės, o tą dieną, kai dingo lauko durys, suskambo durų skambutis. Vieną. Du. Triskart. Kai pakėlė ragelį, kažkas kitas, o ne aš, uždengė jai burną.

Kai pakėliau ragelį, kažkas kitas, o ne tu, uždengė man burną. Uždengė man veidą. Užspaudė mano abejonių aortą ir užkrėtė mano vidaus organų chemiją didžiausiais prietaisais. Butas, kuriame gyvenu, išsyk buvo perrašytas kažkam kitam, o sekso šarminis smūgis nubloškė mane iš kalbos: nuo šiol sakysiu tik baimę, nuo šiol sakysiu tik baimę. Valgysiu tik kietai virtus kiaušinius su baltais ryžiais, o šlapimą atsargiai kaupsiu maišeliuose, kuriuos pasigaminsiu iš celofaninio popieriaus: naktis bus gūdi, bet mano vidus nusidažys visomis neurozės spalvomis.

Gūdi naktis nusidažė visomis neurozės spalvomis: aklose aksolotlio akyse ji išvydo sutemų baltumą, o rivotrilio buteliuke – begalinį toros mėlį. Ji

els meus orins dins dels saquets que tu mateixa fabricaràs amb paper de cel-lofana: la nit serà molt fosca, però el meu endedintre tindrà tots els colors de la neurosi.

La nit va ser molt fosca, però el seu endedintre tingué tots els colors de la neurosi: va veure el blanc més llòbrec als ulls cecs d'un axolot i el blau infinit de la tora en un flascó de rivotril. Va veure dues serps caminant dretes i el fons sense profunditat del pànic al pneumòstoma de tres llimacs. Va comptar quatre còdols al vel de cinc paladars, dotze culpes als ronyons de cap certa i milions d'exemplars de krill desorientats per la pol·lució lumínica cada cop que obries la nevera. Va trobar un diamant entre les brànquies d'un peix lluna i un pollet al primer estómac d'un remugant —i tot això diu que ho va veure al seu dedins. Ho va confessar tretze vegades, però ningú no s'ho va creure. Ho va confessar, però no en fan cas: el crim perfecte.

T'ho he confessat, però no em fas cas: el crim perfecte —i la més perfecta incomunicació. Ara habito l'interior d'un ou xarbot, i què. Què si em masturbo a mitjanit amb el palpís de l'arrogància i paro el llamp del fàstic amb els dits més llargs de l'odi. I què si punxo només per compromís. Què se me'n fot dels vertebrats i les nissagues si jo sola em fecundo amb el motiu primer de tots, que és tan absurd com preservar-se: ahir nedava en tancs de cortisol però avui administro el regne subllunar dels antibiòtics, i què. I què? Se sent la granya cantar a fora, insubornable, i sentir-la és confirmar-se en la genètica del trauma. I què? T'ho repeteixo: i què? I què? Però no m'escoltes. És igual: a tu no et tornarà a sentir ningú.

*T'has quedat enverinada
d'un color que ve de dins.*

regėjo dvi stačias gyvates ir panikos dugną trijų šliužų kvėpavimo angose. Suskaičiavo keturis akmenukus penkių gomurių šyde, dvylika akmenukų neaiškumų inkstuose ir milijonus krilių, kaskart atidarius šaldytuvą paklaidintų šviesos taršos. Ji rado deimantą mėnulžuvės žiaunose ir jauniklį pirmajame atrajotojo skrandyje – ir visa tai teigė mačius savo viduje. Trylika kartų prisipažino, bet niekas netikėjo. Ji prisipažino, bet niekam nerūpėjo: tobulas nusikaltimas.

Aš prisipažinau, bet tau nerūpi: tobulas nusikaltimas – ir pats tobuliausias nesusikalbėjimas. Dabar gyvenu neapvaisintame kiaušinėlyje, ir ką. O jeigu aš vidurnaktį masturbuosiuos arogancijos pirštų galiukais ir ilgiausiais neapykantos pirštais sulaikysiu pasibjaurėjimo blyksnį. O kas, jei duriu tik iš mandagumo. Kaip man nerūpi stuburiniai gyvūnai ir palikuonys, jei apvaisinau save pirmai progai pasitaikius, o tai absurdiška kaip savisauga: vakar plaukiojau kortizolio rezervuaruose, o šiandien administruoju pomėnulinę antibiotikų karalystę, ir ką. Ir ką? Gali jausti neįveikiamą gėdą dainuoti lauke, o tai jausti – patvirtinti save traumos genetikoje. Ir ką? Kartoju: ir ką? Ir ką? Bet tu manęs neklausai. Nesvarbu: niekas daugiau tavęs nesiklausys.

*Apsinuodijai spalva
kylančia iš vidaus.*

L'HORROR DE DUNWICH

Then too, the natives are mortally afraid of the numerous whippoorwills which grow vocal on warm nights. It is vowed that the birds are psychopomps lying in wait for the souls of the dying, and that they time their eerie cries in unison with the sufferer's struggling breath.

H. P. Lovecraft

De tant callar per fi he trencat
el silenci insectívor
que em sotmet
al bec esbatanat dels caprimúlgids.
Al rondineig opac
que es fa a les torrenteres.
Al plany nocturn del salm
dels moribunds
que respiren segons
el tempo enrogallat dels caprimúlgids.

La mètrica insistent dels caprimúlgids.

La lírica impotent
que insisteix en el cant dels caprimúlgids.
La importància del nom:
la llet de cabra, el degoteig impúdic,
l'esfínter clivellat dels renecs últims.
La parla sense lletres del do inútil
de repetir-ne el so:
la cançó dissonant del prec abúlic,
el bisturí infinit que ve i estripa
la rima impertinent dels caprimúlgids.
Monòton com el son dels caprimúlgids.

De tant callar he trencat
el ritme redundant que ve i travessa
de cap a cap la nit dels caprimúlgids.
L'últim alè final
de la prosòdia errant dels caprimúlgids.

Per què no para el crim dels caprimúlgids.

Then too, the natives are mortally afraid of the numerous whippoorwills which grow vocal on warm nights. It is vowed that the birds are psychopomps lying in wait for the souls of the dying, and that they time their eerie cries in unison with the sufferer's struggling breath.

H. P. Lovecraft

Po rimties galop nutrūko
vabzdžiaėdžių tylą
mane pavergusių
lėlinių paukščių išžiotuose snapuose.
Drumzlinas čiurlenimas,
kylantis iš versmių.
Naktinis mirštančiųjų
psalmės klyksmas,
aidintis išdidžių
lėlinių paukščių tempu.

Pastovi lėlinių paukščių metrika.

Bejėgei lyrikai
būtina lėlinių paukščių daina.
Vardo reikšmė:
ožkos pienas, begėdiškas lašėjimas,
paskutinių nusidėjėlių įplyšę raukai.
Bežodė kalba apie nenaudingą dovaną,
siekianti atkartoti garsą:
nedarni atbulos maldos giesmė,
beribis skalpelis, išnyrantis ir skrodžiantis
pastovų lėlinių paukščių rimą.
Vienodą kaip lėlinių paukščių miegas.

Aš taip ilgai tylėjau,
perteklinis ritmas ateina ir praeina
nuo pradžios iki galo lėlinių paukščių naktį.
Paskutinis finalinis atodūsis
klajojančios lėlinių paukščių prozodijos.

Kodėl nesiliauja lėlinių paukščių nusikaltimai.

ZOOLÒGIC

*No animal confirms man,
either positively or negatively.*

John Berger

o olho dos bichos é uma pergunta morta.

Hilda Hilst

Només la gorja silenciosa
dels animals em parla
amb el llenguatge opac dels dissolvents
que em desfan les pupil·les i, després,
em deixen a mercè
de les pestanyes infinites dels antílops
les brànquies de l'escrita
la mà tota sencera dels plantígrads
l'orella no visible dels cetacis
l'antena dels esfíngids
la son mandibulada dels crustacis
els ulls atents dels còrvids
els ulls buits de la mantis
els ulls caient al fondo d'un talús
continental
el caient d'ulls
que em vigila pacient des de les ombres
l'estómac dels carnívors
la supèrbia dels roures.

Se'm lignificaran
les còrnies amb la veu a dins:
des de l'abisme que no veig
la fosca em mira a mi.

*No animal confirms man,
either positively or negatively.*

John Berger

o olho dos bichos é uma pergunta morta.

Hilda Hilst

Nebyliomis gerklėmis
gyvūnai kalbina mane
neskaidriais tirpikliais
lydančiais mano vyzdžius, o po to
paliekančiais mane valiai
begalinių antilopių blakstienų,
rajų žiaunų,
žingsniapadžių ištiestų galūnių,
banginių nematomų ausų,
sfinksų antenų,
mieguistų vėžiagyvių žandikaulių,
varnų įdėmių akių,
tuščių kandžių akių
akys krenta žemyno
šlaitu

 krentančios akys
kantriai stebi mane iš šešėlio
mėsėdžių skrandis
ąžuolų didybė.

Mano ragenos susilies
su mano vidiniu balsu:
iš neregimos bedugnės
į mane žvelgia tamsa.

HUMILITAS

Va dir-me:

no en saps res
de la modèstia omnívora de l'humus
i evites de parlar dels organismes
que t'habiten. Només t'has atrevit
a insinuar-la en blanc i negre,
la sang.

Mai no has pensat, humana,
que tu també ets menjar.

HETEROTROFÍLIA

Irresistible l'atracció
irreprimible d'abraçar-te
com a sensual curiositat
molecular.

Irresistible la traïció
irreprimible d'integrar-te
com a sensual necessitat
abdominal.

Incontinguda la intenció
insadollable d'empassar-te'm
com a impulsu tigmotropisme
apassionat

– tota la fam que no has tingut
t'ha depredat més tard a tu:
dos deixaran de tenir gana
si ho vol un.

HUMILITAS

Man sakė:

tu nieko nežinai
apie visaėdžio humuso santūrumą
ir vengi kalbėti apie jame gyvenančius
organizmus. Išdrįsai tik užsiminti
juodai baltai,
krauju.

Niekada nesusimąstai, žmogau,
kad tu taip pat esi maistas.

HETEROTROFILIJĄ

Neįveikiama trauka
nenumaldomas noras apkabinti
tave jausmingu molekuliniu
smalsumu.

Neįveikiama išdavystė
nenumaldomas noras įtraukti
tave kaip pilve jaučiamą
būtinybę.

Nesuvaržomas besotis
ketinimas praryti
tave kaip staigus aistringas
tigmotropizmas

– visas nepatirtas alkis
vėliau tave užvaldė:
pasisotinsim abu,
jei bent vienas to panorės.

BEE ORCHID

eco sin pausa de lo hueco

Olvido García Valdés

Ja no existeix, però va haver-hi una abella
i tot el que ara en resta és la pintura
d'una planta moribunda.
No existeix, però encara hi ha una orquídia:
el seu calze recull de forma obliqua
el testimoni d'una absència.
I jo no el sé, però deu haver-hi un pacte
secret entre la lírica obstinada
de la pèrdua i una flor
que potser mai sabrà l'olor que té
però encara sap l'insecte, fa molt temps,
que va pol·linitzar-nos:

tu ja no hi ets, però el teu record és agre
i persisteix com sentir el gust d'un mateix
en els genitals de l'altre.

EXIT THIS WAY

He exhumat el cadàver de la llum
i és una veta de carbó que em porta a tu.

Hem dit tres cops el nom secret de cada cosa,
hem vist el pou massiu d'una extinció futura i
m'has confessat, al fons del tot d'aquesta brasa
més negra que la falca del ponent més absolut,
que el deute amb els amants el pagarem
quan cremarà el darrer excedent d'hidrocarbur.

He profanat la veta del futur
i era un camí fosforescent que em duia a tu.

Jos nebėra, kur kadais buvo bitė,
dabar liko tik vystančio
 augalo paveikslas.
Nebėra, bet tebėra orchidėja:
jos taurė įstrižai
 liudija apie nebūtį.
Nesu tikra, bet turi būti slapta
sutartis tarp maištingos lyrikos
 prarasties ir gėlės,
kuri galbūt niekada nepažins savo kvapo,
bet ji pažįsta vabzdį, kuris kadais buvo,
 kuris ją apdulkino:

tavęs jau nebėra, bet karštas prisiminimas
liko kaip savęs ragavimas
 kito lytyje.

EXIT THIS WAY

Aš iškasiau šviesos lavoną,
tai – anglies siūlė, vedanti mane pas tave.

Triskart ištarėme slaptą kiekvieno daikto vardą,
regėjome būsimo visuotinio išnykimo duobę ir
tu man pripažinai, kad dugne žarijos
juodesnės už absoliutaus saulėlydžio pleištą,
kad grąžinsime įsimylėjėliams skolą,
kai išdegs paskutinis angliavandenilių perteklius.

Aš išniekinau ateities grūdus,
tai – šviesos kelias, vedęs mane pas tave.

* begalinis įdubos aidas

Tom Sleigh

Tom Sleigh was born in 1953 in Mount Pleasant, Texas, and was raised in Utah and California. He studied at the California Institute of the Arts and Evergreen State College. He received a master's degree from the John Hopkins Writing Seminars in Baltimore. Sleigh has taught at Dartmouth College, New York University, University of Iowa, UC-Berkeley, and John Hopkins University. He has worked as a reporter in Syria,

Lebanon, Somalia, Kenya, Iraq, and Libya. He is the author of eleven poetry books, two books of essays, and has translated Euripides' *Herakles* into English. Sleigh currently lives in Brooklyn and heads the MA creative writing program at Hunter College. His poetry book *Army Cats* (2011) earned him the John Updike Prize of the American Academy of Arts and Letters, while his book *Space Walk* (2007) received the

Kingsley Tufts Poetry Award. Sleigh was awarded by the American Academy of Arts and Letters for his poetry collection *Far Side of the Earth* (2003). His book *The Dreamhouse* (1999) was included in the final list of the Los Angeles Times book awards, while *The Chain* (1996) was a finalist for the Lenore Marshall Poetry Prize. Tom Sleigh is also a recipient of the Shelley Memorial Award from the Poetry Society of America.

BEFORE RAIN

Whatever you do, there are rockets falling,
and after the rockets, smoke climbing

up through walls that are exploding.
Trees grow up where there once were people, weeds

take over beds of lettuces and coddled flowers,
uprearing mole hills unpopulated the fields.

The bricked-in hours of the human have all been knocked down.

No one lingers at lipstick counters, no one
stares into a screen to escape the digital mayhem

of heroes hurdling over the heads of monsters.

The old bones on the mountain that stand upright
and shake when winds blow up from the shore,

old bones that shake when the winds roar

now dangle in the void of an unknown dimension.

Forget all this, says Earth to the stars.

Tomas Sleis gimė 1953 m. Maunt Plezante Teksaso valstijoje, augo Jutoje ir Kalifornijoje. Studijavo Kalifornijos menų institute ir Evergryno valstybiniame koledže. Johno Hopkinso universiteto rašymo seminare (Baltimorė) įgijo magistro laipsnį. Dėstė Dartmuto koledže, Niujorko, Ajovos, Berklio, Johno Hopkinso universitetuose. Dirbo reporteriu Sirijoje, Libane, Somalyje, Kenijoje, Irake, Libijoje.

Vienuolikos poezijos ir dviejų esė rinkinių autorius, išvertė Euripido „Heraklį“. Gyvena Bruklina, vadovauja Hunterio koledžo kūrybinio rašymo magistro studijų programai, dėsto poetinį rašymą. Poezijos knyga *Army Cats (Armijos katės)*, 2011) pelnė Amerikos menų ir literatūros akademijos J. Updike'o premiją; knyga *Space Walk (Pasivaikščiojimas kosmose)*, 2007) – Kingsley Tuftso

premiją. Poezijos rinkinys *Far Side of the Earth (Tolimoji Žemės pusė)*, 2003) laimėjo Amerikos menų ir literatūros akademijos apdovanojimą, *The Dreamhouse (Svajų namai)*, 1999) pateko į Los Angeles Times knygų apdovanojimų finalą, o *The Chain (Grandinė)*, 1996) tapo L. Marshall premijos finalininke. Autorius taip pat pelnė Amerikos poezijos draugijos Shelley apdovanojimą.

PRIEŠ LIETŲ

Kad ir ką bedarytum, raketos krenta,
po to, kai jos rūkdamos kilo

aukštyn pro sienas, kurios štai sprogs ta.
Medžiais apauga, kur būta žmonių kadaise, piktžolės

užaina salotų lysves, nustelbia lepias gėles,
slepia kurmiarausius, tyrais laukus paverčia.

Valandos, žmoniškumą apmūrijusios, jau visos nugriautos.

Niekas negaišta prie lūpų dažų prekystalių, niekas
į ekraną nespokso, idant išvengtų herojų,

šuoliuojančių per skaitmeninio smurto pabaisų galvas.

Kaulai seni ant kalno stovi tiesūs ir virpa
vėjams papūtus nuo kranto,

kaulai seni, kurie virpa riaumojant vėjui,

kabo dabar nežinomos dimensijos tuštumoj.

Pamirškite visa tai, Žemė sako žvaigždėms.

He sits reading under his desk lamp,
he loves how wind distresses tail and mane,
he likes the rhymes internal and irregular,
how people from the old days walk in and out
of the poem, how the father who dies
in one stanza can rise in another, how, despite
the drought, the rain keeps falling in fourteen lines.
His rumpled bed is never not specific
as the dent his head leaves in the pillow.
He rubs his hand across his jaw, unshaven,
his touch on the back of your wrist is delicate
and urgent, when you help him up from bed,
he isn't shy about holding on, when he lies
back down, he grips his water bottle and won't
let go. Smiling, says: Let's not use that word:
it's been used ten thousand eight-hundred
and seventy-six times. He shrugs off the weepers,
the brotherly lovers, the sour preachers turning
purple and blue in their dandruff-sprinkled robes.
Out in his backyard in Fresno, the oranges are ripening.
At his window in Brooklyn, the plane trees,
stripped bare of leaves, click softly in the breeze.
Him in his undershirt, in his tweed jacket,
in sweat pants watching Norman Schemansky clean and jerk.
Now he's throwing rocks on the bridle path,
he's turning into a fox, the brush of his tail
mocks the pack, he leaps clear of his own tracks,
doubles back, loses the lords and ladies riding.
Now he's preaching to rats, showing them pages
in Holy Books, Money Books, Books of the Entitled
that are good to eat and chew right down.
But all alone in his study with ice and sun, he scrawls
with his fountain pen, crosses it all out, starts again:
and this time rising up are the sheared away walls
of an abandoned highschool, a stack of rusted axles,
a diner where nobody talks openly
of love but where ketchup and mockery
are served up with the coffee and his heart,
arrhythmic, pulses out of synch, all on its own.

Jis sėdi ir skaito prie stalo lempos,
 jam patinka, kaip vėjas kankina karčius ir uodegą,
 jis mėgsta vidinį ir netaisyklingą rimą
 ir kaip anų laikų žmonės įeina, išeina
 iš eilėraščio ar kaip tėvas, vienoj strofoj miręs,
 prisikelia kitoje, kaip, nepaisant sausras,
 lietus nesiliauja visas keturiolika eilučių.
 Jo sujauktas guolis nėra jau toks ypatingas,
 kaip įduba, jo galvos palikta ant pagalvės.
 Jis delnu pasitrina neskustą smakrą,
 jis švelniai, bet primygtinai paliečia tavo
 riešo apačią, kai padedi keltis iš lovos,
 jis nesidrovi būti prilaikomas, kai
 gulasi vėl, sugriebia vandens buteliuką
 ir nebepaleidžia. Šypsodamas sako: Nebevartokim
 to žodžio: jis jau pavartotas dešimtį tūkstančių
 aštuonis šimtus septyniasdešimt šešis kartus.
 Numoja ranka į raudotojus, brolmylis, surūgusius dvasininkus,
 raustančius, mėlstančius po pleiskanotom sutanom.
 O jo kiemelyje Fresne apelsinai noksta.
 O Brukline po jo langu nuogi platanai,
 numetę visus lapus, švelniai braška nuo vėjo.
 Jis su baltiniais, tvido švarku ir mėgstamomis
 kelnėmis stebi Normano Schemanskio** stūmimo veiksmą.
 Štai dabar jis mēto akmenukus jojimo take***,
 virsta lape, brūkšteldamas uodega šaiposi
 iš persekiotojų, lengvai iššoka iš savo tako,
 sumėto pėdas, palieka ponus raitelius ir jų ponias.
 Jis dabar pamokslauja žiurkėms, nurodo puslapius
 Šventosiose, Sąskaitų knygose ir knygose Pašvęstiesiems,
 kurios tinka būti ēdamos, sučiaujamos visos.
 Bet vienišas savo studijoje su ledu ir saule krebždena
 parkeriu, viską išbraukia, pradeda iš naujo:
 ir tada augimą jau ima lemti nugriautos
 paliktos gimnazijos sienos, krūva surūdijusių velenų,
 užkandinė, kur niekas nekalba atvirai
 apie meilę, kur kečupas ir pašaipos
 patiekiamos su kava, o jo širdis, aritmiška,
 nepulsuoja sutartinai, bet savaip.

* Philip Levine (1928–2015) – amerikiečių
 poetas, artimas autoriaus bičiulis.

** Norman Schemansky (1924–2016) – JAV
 sunkumų kilnotojas, laimėjęs 4 olimpinis
 medalius.

*** Turimas omenyje turtuolių jodinėjimo
 takas Niujorko Centriniam parke.

THE FOX

Marine helicopters on maneuver kept dipping
toward swells at Black's Beach, my board's poise
giving way to freefall of my wave tubing

over me, nubs of wax under my feet as I crouched
under the lip, sped across the face and kicked out—
all over Southern Cal a haze settled: as if light breathed

that technicolor smog at sunset over
San Diego Harbor where battleships at anchor,
just back from patrolling the South China Sea, were

having rust scraped off and painted gray.
This was my inheritance that lay stretched before me:
Which is when I felt the underbrush give way

and the fox that thrives in my brain,
not looking sly but just at home in his pelt
and subtle paws, broke from cover and ran

across the yard into the future to sniff my gravestone,
piss, and move on. And so I was reborn into
my long nose and ears, my coat's red, white, and brown

giving off my fox smell lying heavy on the winds
in the years when I'd outsmart guns, poison,
dogs and wire, when the rooster and his hens

clucked and ran, crazy with terror
at how everything goes still in that way a fox adores,
gliding through slow-motion drifts of feathers.

LAPĖ

Jūrų pėstininkų malūnsparniai per manevrus nėrė
link bangų mūšos Black's Beache*, banglentė mano įsliuogė
po banga ir krito laisvai, o banga vamzdžiu užsivėrė

virš manęs, vaško grūdėliai po kojom, man susirietus
po ketera šliūkštelėjo per veidą ir išspyrė mane –
virš visos Pietų Kalifornijos rūkas purslų išplito:

tarsi saulėlydis būtų paskleidęs spalvingą smogą
virš uosto San Diego, kur karo laivai stovėjo
iš Pietų Kinijos jūros sugrįžę ne per senokai –

tik rūdis spėta nugremžti ir nudažyti pilkai.
Tai paveldas mano, kurs driekėsi prieš akis:
o tarsi pajutus, kad proskyna atsivėrė, kai

lapė, mano smegenyse jau tada ten buvus
ir neatrodžius klastinga, o tik – savo kailį
bei švelniose letenėlėse, šoko iš tos slėptuvės

ir nuskuodė per kiemą į ateitį antkapio mano apuostyt,
myžtelt ir lėkti toliau. Ir taip įsikūnijau į
ilgas ausis ir nosį, rausvai rudą, baltą apsiaustą,

skleidžiantį lapės kvapą, užkraunantį vėjams šią naštą,
tais metais, kai ginklus turėjau gudrius ir nuodus,
šunis ir vielą, kai gaidys ir jo vištos

kudakuodamos spruko iš siaubo pametusios protą,
kaip viskas lig šiol tebevyksta, ką dievina lapė,
kai paplunksniui jos letenos slysta iš lėto

* Banglentininkų mėgstamas paplūdimys
San Diego.

ARMY CATS

1

Over by the cemetery next to the CP
 you could see them in wild catmint going crazy:
 I watched them roll and wriggle, paw it, lick it,
 chew it, leap about, pink tongues stuck out, drooling.

Cats in the tanks' squat shadows lounging.
 Or sleeping curled up under gun turrets.
 Hundreds of them sniffing or licking
 long hind legs stuck into the air,

great six-toed brutes fixing you with a feral,
 slit-eyed stare... everywhere ears twitching,
 twitching as the armor plate expanding
 in the heat gave off piercing little pings.

Cat invasion of the mind. Cat tribes
 running wild. And one big pregnant
 female comes racing through weeds to pounce
 between the paws of a marble dog

crouching on a grave and sharpens
 her claws against his beard of moss
 before she goes all silky, luxuriously
 squirming right under the dog's jaws,

and rolls over to expose her swollen belly.
 Picture her with gold hoop earrings
 and punked-out nosering like the cat goddess Bast,
 bronze kittens at her feet, the crowd drinking wildly,

women lifting up their skirts as she floats down
 the Nile, a sistrum jangling in her paw.
 Then come back out of it and sniff
 her ointments, Lady of Flame, Eye of Ra.

2

Through the yard the tanks come gunning,
 charioteers laughing, goggles smeared with dust
 and sun, scattering the toms slinking
 along the blast wall holding back the waves

from washing away white crosses on the graves,
 the motors roaring through the afternoon
 like a cat fuck yowling on and on.
 The gun turrets revolving in the cats' eyes

ARMIJOS KATĖS

1

Už kapinių, prie pat vadavietės
matydavau jas pamišusias nuo laukinių katžolių:
voliojosi, rangėsi, draskė žolę nagais, laižė, kramtė,
šokinėjo aplink, kaišiojo liežuvius, seilėjosi.

Katės tankų šešėliuose tupinčios, drybsančios.
Ar miegantys susirangę po patrankų bokšteliais.
Šimtai jų, uostančių arba laižančių
ilgas užpakalines kojas, iškeltas aukštyn,

dideli šešianagai žvėrys, primerktomis akimis
stebintys jus laukiniais žvilgsniais, trūkčioja ausys,
trūkčioja, kaip kad šarvo plokštės, besiplečiančios
nuo karščio kartkartėm dzingteli.

Katė įsibrauna mintis. Laukinės kačių
gentys tyruose. Ir patelė, stambi, nėščia,
atrisnoja per piktžoles ir užšoka
tarp marmurinių antkapio šuns

letenų, pasigalanda aštriuosius
nagus į jo samaninę barzdą,
tada prašmatniai meilikaudama
ima rangytis po pat jo snukiu

ir tingiai atverčia savo išpampusį pilvą.
Pavaizduok ją su aukso žiedų auskarais
ir pankišku nosies žiedu kaip katę-deivę Bastetę –
bronziniai kačiukai prie kojų, pašėlus girta minia,

moterys, pasikeliančios sijonus, kai ji
praplaukia Nilu, sistra dzingsinti letenoje.
Tada grįžk atgal ir apuostyk jos tepalus,
Liepsnos valdove, Ra akie.

2

Tankai per lauką atriečia šaudydami,
važnyčiotojai juokiasi, dulkės ir saulė
jų akiniuos, vaiko katinus, sliūkinančius
palei sieną, sulaikančią sprogimų bangas,

kad jos nuo kapų nenuplautų baltųjų kryžių,
varikliai riaumoja visą popietę
it katės per morčių be perstojo. Pabūklų
bokšteliai kačių akyse sukinėjasi,

swivel and shine, steel treads clanking,
 sending the cats flying in an exodus
 through brown brittle grass, the stalks
 barely rippling as they pass.

3

After the last car bomb killed three soldiers
 the army website labelled them “martyrs.”
 Four civilians killed at checkpoints. Three on the airport road.
 A young woman blown up by a grenade.

Facts and more facts...until the dead ones
 climb up out of the graves, gashes on faces
 or faces blown away like sandblasted stone
 that in the boarded up museums’

fractured English “leaves the onlooker
 riddled and shaken, nothing but a pathetic gaping...”
 And then I remember the ancient archers
 frozen between reverence and necessity –

who stare down the enemy, barbarians,
 as it’s told, who nailed sacred cats to their shields,
 knowing their foes outraged in their piety
 would throw down their bows and wail like kittens.

kraiposi, žvilga, žvangantys plieno žingsniai
verčia sprukti kates į egzilį
per rudą išdžiūvusią žolę, stagarus,
vos suvirpančius joms prabėgant.

3

Kai prieštankinė mina pražudė tris kareivius,
armijos tinklapis juos „kankiniais“ pavadino.
Keturi civiliai žuvo kontrolės postuose. Trys pakeliui oro uostan.
Jauną merginą granata susprogdino.

Faktai ir dar faktų... mirusiems ropščiantis
iš kapų su giliom žaizdom veiduose
ar veidais, nuneštais sprogimo it akmenys, smėlio
srovės nuėsti, sakant lentomis užkalto muziejaus

laužyta anglų kalba, „palieka žiūrovą
sutrikusį ir sukrėtą, vien tiktai gaudžiai žiopsantį...“
Tada prisimenu tuos senovės lankininkus,
sustingusius tarp pagarbumo ir būtinybės,

spoksančius žemyn į priešus, į barbarus,
kaip pasakojama, prie skydų kates prisikalusius,
laukiančius, kad šie kariai neištvėrę šventumo niekinimo
mes lankus ir ims kniaukti tartum kačiukai.

Rimvydas Stankevičius

Rimvydas Stankevičius gimė 1973 m. Elektrėnuose. Vilniaus universitete baigė lietuvių literatūros magistro studijas. Dirbo reporteriu dienraštyje *Respublika*, vedė Lietuvos

televizijos laidą „Kultūros spąstai“. Vienuolikos poezijos knygų ir dviejų esė rinkinių autorius. Parašė inscenizacijų, libretų, dainų tekstų. Daugelio Lietuvos literatūrinių premijų

laureatas, tarp jų – Poezijos pavasario (2009), Jotvingių (2012), Nacionalinės kultūros ir meno premijos (2022). Gyvena ir dirba Vilniuje.

KULMINACIJA

Kaip vadinas tas mokslas,
Tiriantis Dievo buvimą tarp mūsų, –
Nuolat imantis mėginius
Iš visų mūsų žvilgsnių,
Žodžių ir bučinių,
Gebantis pamatuoti,
Kiek laiko ginkluojamės gyvenimui ir kiek –
Iš tiesų gyvename?

Arti žiema. Žmona arti, ugnis –
Visa esybe atpažįstu šią akimirką
Kaip žadėtą
Aukščiausiąjį savo būties tašką.

Čia turėčiau sustoti, pasilikti, tačiau...

Tolstu ir tolstu į tai,
Kam visą gyvenimą ruošiausi,
Link ten,
Kur niekada nesiruošiau.

Lietuva | Lithuania

Rimvydas Stankevičius was born in 1973 in Elektrėnai. He graduated from Vilnius University with a master's degree in Lithuanian literature. Stankevičius has worked as a journalist in the daily *Respublika* and hosted

a TV show titled *Kultūros spąstai* (The Snares of Culture). He is the author of eleven poetry books, two books of essays, as well as librettos and song lyrics. Stankevičius is the recipient of multiple Lithuanian literary prizes,

including the Poetry Spring Prize (2009), the Yotvingian Prize (2012), and the Lithuanian National Prize for Culture and Arts (2022). He lives and works in Vilnius.

CULMINATION

What is that branch of study called
That studies God's presence among us –
Always taking samples
From all the gazes of our eyes,
From all our words and kisses,
Finding a way to measure
How much time we spend arming ourselves for life
Against how much we spend actually living?

Winter is close by. And my wife, the fire –
I recognize all of my existence in this moment,
As promised,
The meridian of my being.

I should stop here, remain, and yet...

I move farther and farther along
Towards what I've prepared for all my life,
Towards the place
For which I cannot prepare.

LUTUTĖ

Klausi: kas gi nutiko? Kas tau yra?

Tyliu, nors turėčiau sakyti:
 Man yra apstulbusi,
 Savo buvimu netikinti,
 Prie šito pasaulio
 Niekad priprast
 Neįstengianti pelėda.

Dažniausiai sutinkama senuose pušynuose,
 Sąmonės paribiuose,
 Neišbrendamuose
 Nemigos tirščiuose –

Nešiojanti savy užtemimo užkratą,
 Kažką turinti iš okultizmo, kažką –
 Iš pasakų gaudžiomis pabaigomis,
 O greičiausiai – ir uoksą
 Kažkur
 Mano krūtinėje –

Matau ją savo kalendoriaus lapeliuose,
 Savo rentgeno nuotraukose,
 Matau ją atsispindinčią tavo vyzdžiuose,
 Net ir dabar,
 Kai į mane žiūri –

O metas tam – pernelyg netinkamas,
 O mudu – pernelyg laimingi,
 O nutylėti – pernelyg paprasta...

Nieko – numoju – kvailystės,
 Ir pats iškart įtikiu,
 Kad tikrai –

Ir juokiamės abu,
 Žingsniuodami lapais nuklotu
 Grindiniu,

Ir jaukiai lyja, ir temsta, ir įsijungia
 Elegantiški parko žibintai...

Lu-tu-tė, lu-tu-tė, –
 Viena sau kala
 Įsismarkavusi širdis.

Bet aš ir be jos žinau.

BOREAL OWL

You ask: What happened? What's wrong with you?

I say nothing, though I should say,
What's with me is a stunned
Owl that cannot believe
In it's own existence, that cannot
Bring itself
To adapt to this world.

You meet it most often in old pine forests,
At the edges of consciousness,
In the impassable dregs
Of insomnia –

Carrying with it the inflammation of the eclipse,
Something to do with the occult, something
From fairy tales with heartrending endings,
And probably – something to do with
The hollow cavity of my chest.

I see it in the leaves of my calendar,
In the x-rays of my body.
I see it reflected in the pupils of your eyes,
Even now,
As you look at me –

And the time for that isn't right.
And we are just too happy.
And remaining silent is just too plain...

Nothing – I wave my hand – I'm being silly,
And I believe myself at once:
That that's how it is –

And we laugh
As we stride across
The leaf-covered cobbles,

And a comforting rain is falling,
And it's getting dark,
And the elegant park lights ignite...

Bo-re-al, bo-re-al –
beats my excited heart.

But this I already knew.

MEILĖS EILĖRAŠTIS

„Tikrai įkrisi. Ir niekas tavęs neištrauks“, –
Staiga ištari per miegus,
Priversdama kambario sienas krūptelėti.

Kokiuose pasauliuose dabar vieši, palikusi man
Miegantį savo kūną pasaugoti?
Ką ir nuo kokio žingsnio ten mėgini
Atkalbėti?

Kažkodėl matau save, stačia galva krentantį
Į žvaigždėtą beorę erdvę,
Link menamos juodosios skylės –

Tuoj būsiu įsiurbtas drauge su visais
Turėtais kontekstais, visais įmanomais
Prisiminimais apie mane –

Pabusi ryte viengulėj lovoj – ir neberasi
Spintose nė vieno mano drabužio,
Knygos ar nuotraukos –

Pasirąžysi saldžiai –
Niekada manęs nemylėjusi, neturėjusi,
Nepažinojusi...

„Šitai – baisiau nei mirtis“, –
Galvoju, keldamasis iš lovos,
Tamsoje rengdamasis,
Sliūkindamas į balkoną –

Pratinuosi dabar prie įšalusios kėdės –
Mėginu įsitaisyti pačiam realybės centre –
Pačiam tolimiausiam taške
Nuo įsivaizduojamo savęs,
Vis dar tebekrintančio į
Tuštumą...

Ne, ne – jokios nebūties nėra.
Yra tik nemiga, saugi kaip skafandras,
Amžinasis gyvenimas, belaukiant, kol nubusi,

Ilgesys, kosminis šaltis ir
Šviečiantys šviesmečiai.

LOVE POEM

"You'll really fall in. And no one will pull you out,"
You suddenly say in your sleep,
Causing the walls of the room to flinch.

What worlds do you now visit, leaving me
To watch over your body in sleep?
Who are you trying to convince
Not to take the fateful step?

For some reason I see myself
Falling headfirst through starry, airless space,
Towards the imagined black hole of your speech –

I'll soon be sucked in, along with all
The possible contexts, all the possible
Memories of me –

You'll wake up in a single bed – and won't find
A single scrap of my clothing in the closet,
Nor a single book, nor photograph –

You'll sweetly stretch yourself out –
Never having loved me, had me,
Met me...

"This is more frightening than death,"
I think as I get up from the bed,
Dressing in the dark,
Slinking out to the balcony –

I try to accustom myself to the frozen chair –
Try to settle myself in the center of my reality –
At the very farthest spot
From my imaginary self
Who continues to fall
Into emptiness...

No, no – nonexistence is not a thing.
There is just insomnia, safe as a spacesuit,
And eternal life, as I wait for you to wake up:

A yearning, cosmic cold,
And the radiant paths of light years.

ĮSITVĖRIMAI

Kol sapnuoji – kuri. Be tavęs šito sapno nebūtų –
 Nei pamėklių, nei nimfų, nei žiezirbos dygstančio grūdo,
 Nes tikrovė – tik tu. Visa kita – fantazijos putos –
 Jei gali – nenubusk, jei bundi – tai sapnuok ir nubudęs –

Lieski kūnus ir daiktus, tarytum ne liestum, o tvertum
 Ir alsuoki giliai – lyg už visą pasaulį įkvėptum –
 Taip kad žodis atgautų ir formą, ir prasmę, ir vertę,
 Taip, kad vandeniu žengtum, tikėjimą versdamas lieptu.

Nusisuk – ir bedugnė išnyks, ir nebus kur prasmegti,
 Jei ir krisi – tai krisi į glėbį, tegu ir bedugnį...
 Nebeliks net mirties – tik išeisi į didelę naktį
 Ir išryškins užslinkus tamsa tavo kurstyta ugnį.

GARSO TAKELIS

Klausau Karlo Richterio rečitalio,
 Lapkričio vėjui nusagstant
 Paskutinius lapus nuo liauno
 Mergaitiško liepos kūno
 Už manojo lango.

Goldbergo variacijos – pilnos prikritusios
 Publikos šnabždesių, žingsnių girgždesio,
 Seniokiško kosulio...

Kažkodėl nebaugu ir neliūdna,
 Nors suprantu, kad greičiausiai –
 Girdžiu, kaip vaikšto ir kosėja mirusieji
 (įrašas darytas 1954-aisiais).

Kažkodėl mes visada šitaip –
 Nekantrūs savajame laikinyje –
 Nuolat pripėduojame
 Laikui nepavaldžias erdves,

Primėtome tinklų
 Į ateities vandenį,
 Priraižome grafičių
 Ant dangaus piliastų,

Net ir suprasdami,
 Kad amžinybėje nėra jokio reikalo
 Įsiamžinti.

WHAT CAN BE GRASPED

You create as you dream. Without you, this dream would not be –
Neither ghosts, nor nymphs, nor that from which sparks break.
Because reality is just you. Everything else, the spume of fantasy –
If you can, don't wake up – if you do, then dream awake.

Touch bodies and things as if you weren't grasping, but creating.
Breathe deeply as if you were breathing for the whole world –
So that words would regain their form, their worth and meaning –
So that you would walk on water – your belief a bridge unfurled.

Turn away – and the abyss will vanish, no pit anymore to avoid –
And if you fall – you'll fall into arms, even if those of the void...
And there will be no death – you'll just go forth into the night,
Where approaching darkness will make your lighted fire bright.

SOUNDTRACKS

I'm listening to Karl Richter's recital
As the November wind unbuttons
The last leaves from the lithe
Feminine body of the linden
Outside my window.

The Goldberg Variations – full of fallen
Whispers, the squeak of footsteps,
Elderly coughs.

It's somehow not frightening or sad,
Though I understand most probable,
That I'm hearing the steps and coughs of the dead
(The recording made in 1954).

Somehow, we are always this way –
Impatient in our temporality –
Always tracking up the spaces
That are not beholden to time.

We throw our nets
Into the waters of the future.
We scratch our graffiti
Onto the pillars of sky,

Even when we understand
That in eternity there is no reason
To make ourselves eternal.

Svarstau, ar nustebo
 Tie plokštelėje bruzdantys žmonės
 Po daugelio metų pasiviję,
 Pažinę anapus mirties paliktus
 Savuosius pėdsakus?

Ar susirankiojo kitados išbarstytus
 Šnaresius, kosulio kamuoliukus,
 Pakibusius tarp muzikos taktų
 It Kalėdų eglutės žaisliukai?

O vėjas – vis dar tas pats,
 Ilgai ėjęs iki manęs iš 1954-ųjų,
 Tychia prieš langus,
 Tychia neskubėdamas lyžčioja
 Virpantį liepos kūną,
 Jau nesigėdintį savosios nuogybės,

O Karlo Richterio pirštai,
 Seniai jau menami,
 Vis klimpsta
 Klavesino klavišuose,
 Lyg trelinės žvirblių kojėlės
 Pažliugusioje lapkričio žemėje,

O melodija – vis ta pati –
 Vis neigia irimą ir mirtį,
 Alsuoja mažoru,

Neišsiduoda jau ir anuomet žinojusi,
 Kad senatvėje Karlas apaks,
 Merdės aštuonias paras po infarkto,
 Bus palaidotas Ciuriche,

Kad jo atliekamą muziką
 „Vojadžeris“ išskraidins į kosmosą.
 Galimai pasigėrėti
 Galimoms kitų planetų
 Civilizacijoms...

Adata skrodžia
 Ir skrodžia laiką,
 Mėgindama jį nubraukti,

Prie klavesino akordų
 Glaudžias manasis laikinumas
 Ir Goldbergo variacijų vis gausėja.

Plokštelė baigsis.

I wonder if those people
Making a commotion
Would be shocked after all these many years
When they recognize with eternal ears
The footsteps they left behind.

Did they collect the scattered
Murmurations, the baubles of coughs,
That hung between musical notes,
As if they were Christmas decorations?

The wind is still the same,
Having traveled to me from 1954,
Purposely at the window,
Purposely licking with leisurely pace,
The trembling linden's body,
Now unashamed of its nakedness.

And Karl Richter's fingers,
Stuck in the imaginary for so long,
Are getting stuck
In the keyboard's keys,
Like the triplet feet of sparrows
In the sodden soil of November.

But the melody is the same –
Always negating disintegration and death,
Sighing in a major key.

It doesn't give away what it then knew –
That Richter would go blind with age,
That he would lie dying for eight days after a heart attack,
Before being buried in Zurich –

That this music he performs
Would fly with Voyager so far away,
Maybe for other civilizations
On other planets
To enjoy...

The needle scratches the record,
The needle scratches time,
Trying to scratch it out.

My temporality presses close
To the harpsichord's chords,
And Goldberg's Variations ramify.

The record ends.

Baigsiuosi aš.

Ateis kiti lapkričiai
Ir vėjas (tas pats?) po langais
Begėdiškai nurenginės
Jau kitas liepas, kituose miestuose,
Kituose šimtmečiuose.

Muzika tęsis.

Ir kas žino, gal kada nors
Džiaugsiuos labiau ne ja,
O įsivėlusiais į žvilgų jos kailį
Gyvųjų laiškais –
Žingsniais bekrypčiais, šnarėjimu,
Kosuliu.

I will end.

Other Novembers will come
And the wind (the same?) below windows
Will shamelessly undress
Other lindens in other cities
In other centuries.

The music goes on.

And who knows, maybe
I'll enjoy even more
The messages of the living
Stuck into its shiny pelt –

Directionless footsteps, rustles
And coughs.

Raphael Urweider

Raphael Urweider was born in 1974 in Bern. He studied German literature and philosophy at the University of Fribourg. Urweider is the author of three poetry collections: *Lichter in Menlo Park* (Lights in Menlo Park, 2000), *Gegenteil von Fleisch*

(The Opposite of Flesh, 2003), and *Alle Deine Namen* (All of Your Names, 2008). Urweider is a recipient of the Darmstadt and Bremen city literary prizes, the Ingeborg Bachmann Contest Prize (issued by the TV cultural channel 3sat), and the Clemens Brentano

Prize. Urweider has worked as the artistic director of the Schlachthaus Theater in Bern, and has also translated plays, written music for theater productions, and performed as part of the Bern hip-hop group LdeeP.

TROPISCHE TRAUER

ich weine und die kröten röhren
die zikaden sind auf hundert prozent
autos fahren vorbei mit viel mehr bass
als ps und verklingen selbstbewusst

das ist keine verschwörung nichts
lässt sich so leicht erklären
hinten rechts ist schon seit stunden
wetterleuchten aber kein einziger donner

kein tropf regen kein wort erlösung
ich weine nicht weil ich verzweifelt wäre
ich bin im wenigstens gefangen
wenigstens röhren die kröten

wenigstens sirren die zikaden himmel
wenigstens ist da energie die sich
sonstwo entlädt gegenüber schreien noch
leute fröhlich wohl weiter weg erprobt

ein hund sein revier das alles sollte doch
verwertet werden können die zornigen roten
augen der antennen das dämmliche glotzen
der strassenlampen tröstlich die luft so warm

wie tränen ein wenig kühler als die haut die
berührt wird von lüftchen wie von nüchternen
fingern die nicht hilfe leisten wollen nur
herausfinden was berührung ausmacht

Switzerland | Šveicarija

Rafaelis Urvaideris gimė 1974 m. Berne. Fribūro universitete studijavo vokiečių literatūrą ir filosofiją. Trijų poezijos rinkinių autorius: *Lichter in Menlo Park* (Šviesos Menlo parke, 2000), *Gegenteil von Fleisch*

(*Kūno priešingybė*, 2003) ir *Alle Deine Namen (Visi Tavo vardai*, 2008). Apdovanotas Darmštato ir Brėmeno miestų literatūros premijomis (Vokietija), TV kultūros kanalo „3sat“ I. Bachmann konkurso prizų

bei C. Brentano premija. Dirbo Berno „Schlachthaus Theatre“ meno vadovu, išvertė pjesių, kūrė muziką spektakliams. Koncertavo su Berno hiphopo grupe „LdeeP“.

TROPINIS LIŪDESYS

aš verkiu o rupūžės baubia
cikados dūzgja visu galingumu
automobiliai rieda pro šalį su kur kas daugiau triukšmo
nei arklio galių ir nugaudžia išdidūs

tai joks ne sąmokslas nieko
negalėtum lengviau paaiškinti
už nugaros dešinėje jau valandų valandas
blykčioja žaibai tačiau anei kokio griaustinio

jokio lašo lietaus jokio išganymo žodžio
aš neverkiu nes būčiau beviltiškas
esu bent jau sučiuptas
bent jau baubia rupūžės

bent jau cikados čirpia dangų
bent jau yra čia energija kuri
kažkur kitur išsikrauna priešais dar džiugiai
tebešūkčioja žmonės antai ten toliau tyrinėja

savo teritoriją šuo visa tai juk gali
būt panaudota piktos raudonos
antenų akys pokvailis gatvės žibintų
spoksojimas oras toks raminamai šiltas

kaip ašaros kiek vėsesnis nei oda kurią
paliečia dvelktelėję vėjeliai kaip sausi
pirštai kurie niekuo nenori pagelbėti tik
patiria ką reiškia prisilietimas

ja es gibt diese trauer diese ja
tropische trauer wenn feiner regen fällt
kaum hörbar auf dächern in rinnen
und es dunkler wird als gewohnt nachts

und ich mich erinnere als wäre es schon fast
um mich geschehen mich erinnere an schnee
und helle während hier quartiere sich
nacheinander seufzend stromausfällen hingeben

und die strassen fast dampfen und
nichts unter zwanzig grad fällt
trauer der nächte bei tagestemperaturen
in der fast nicht auszuhaltenden stille

dieses feinen regens der teil der kleidung wird
komisch dass die farben am tag bestimmt werden
und wir die nächtlichen nicht sehen
wir benennen dieses harte gras am tag

und sehen nicht sein grauorange im licht
der noch nicht stillgelegten raffinerie
in der es vor wenigen tagen eine explosion gab
und viele anwohner umkamen dabei

es riecht hier nach totem hier neben der raffinerie
nach altem aus der erde geholtem organischem
material das nicht ans tageslicht gebracht
nicht der erde entrissen werden sollte

es riecht hier nach einem ort an dem es
keine anwohner geben sollte doch braucht
diese von menschen für menschen gemachte
fabrik die sich nicht um menschenleben schert

menschen in der nähe die sie in gang hält
die maschinen die lastwagen die kräne
schweiss blut und tränen menschen die zu
wenig verdienen um in sicherer distanz zu leben

ich blicke vom balkon auf diese kaltorangen lichter
der raffinerie herunter während die feinen
regentropfen behutsam an meinen zehen
knabbern wie diese kleinen japanischen fische

taip egzistuoja šis liūdesys šitas toks
tropinis liūdesys kai smulkus lietus krenta
vos girdimai ant stogų ant latakų
ir daros tamsiau nei įprastą naktį

ir kai prisimenu tarsi jau man
beveik būtų galas prisimenu sniegą
ir šviesumą kai čia kvartalai vienas po kito
dūšaudami pasitinka elektros sutrikimus

ir kai gatvės kone garuoja ir
niekas neatvėsta žemiau dvidešimties laipsnių
liūdesys naktų kai temperatūra kaip dieną
beveik neištveriamoje tyloje

šito smulkaus lietaus susigeriančio į rūbą
keista kad spalvos dieną tampa ryškios
o naktinių nematome
dieną gebam įvardinti šitą šiurkšnią žolę

bet nematome jos pilko oranžo nušviesto
dar nesustabdytos rafinerijos
kurioje prieš keletą dienų įvyko sprogimas
ir jo metu žuvo daugybė aplinkinių

mirtimi dvelkia čia greta rafinerijos
sena iš žemės išsiurbta organinė
medžiaga kuri neturėjo būti išplėsta iš žemės
ir išvilktą į dienos šviesą

dvokia čia vieta kurioje neturėjo
būti jokių gyventojų bet reikalingi
šitam žmonių žmonėms pastatytam
fabrikui kuriam nerūpi žmonių gyvenimai

netolies esantys žmonės kurie neleistų sustoti
mašinoms sunkvežimiams kranams
prakaitui kraujui ašaroms žmonių kurie per
mažai uždirba kad gyventų saugiu atstumu

žvelgiu nuo balkono žemyn į tas šaltas oranžines
rafinerijos šviesas kai smulkūs
lietaus lašai atsargiai mano kojų pirštus
kramsnoja kaip tos mažos japonų žuvytės

unglaublich nervöse schneeflocken
diese fliegenden termiten
die zwar nie ineinander aber immer
gegen die straßenlampe prallen

sie sind endlich einmal fruchtbar
können fliegen aber balgen sich dann
um dies kalte königinnengleiche licht
schmerzhaft die ablenkung die vorstellung

dass sie die flugfähigkeit für diese lampe
verschwenden es ist schwierig nicht sich
selbst zu sehen in dem gewimmel
dieser tausenden geilen ikarusse

den fehlflug den kaputten kompass
nicht auf sich selbst zu beziehen
wie viele tage gibt es denn mit flügeln
wie viele solcher tage sollen wir ignorieren

und fehlfliegen geleitet von einem irrlicht
und weiter wie schmerzhaft ist das
abstossen der flügel für die termiten
um dann ein leben im untergrund zu führen

während ich dies schreibe atmen die kröten
hörbar ein und aus als würden sie sehr laut
schnarchen was sie damit wollen bleibt mir
schleierhaft wie das meiste was tiere so tun

neįtikėtinai nervingos snaigės
šitie skrajojantys termitai
kurios nuolat į gatvės žibintus atsimušą
nors niekada viena į kitą

galiausiai jos yra netgi vaisingos
moka skristi bet ima ir susiniauja
dėl šitos šaltos karališkosios šviesos
skausmingas nukrypimas paklydimas

dėl kurio jos gebėjimą skristi iššvaisto
šiai lempai nėra sunku ir save patį
išvysti šitame knibždėlyne
šitų tūkstančių gašlių ikarų

apgaulingo skrydžio sugedusio kompasas
su savimi nesusieti
kiek gi tėra tų dienų su sparnais
kiek tokių dienų galime mes ignoruoti

ir nevykusį skrajojimą paskui žaltvykslę
ir koks paskui turi būti skaudus
termitams tas sparnų nusimetimas
kad nuo šiol gyvenimą požemy tęstum

kai aš tai rašau rupūžės alsuoja
triukšmingai įkvėpdamos ir iškvėpdamos tarsi
garsiai knarktų ką visa tai reiškia man lieka
mįslinga kaip daug kas ką daro gyvūnai

ich schwitze schnaps unter meinem hemd
es ist nacht was ich in kleinen schlucken trinke
kommt in kleinen perlen aus meiner brust
es gibt fast kein vorwärtskommen

in dem immergleichen tropischen klima
anlegen sparen aufsteigen sind konzepte
die durch jahreszeiten begünstigt werden
hier hilft nur propaganda wie günstige

lebensversicherungen für HIV positive
luxus reality TV und der mann der sich
fünf frauen leisten kann alle überschminkt
dies und anderes überkanditeltes

befeuert die menschen mehr zu wollen
als sie brauchen oder sich leisten können
eine traumhochzeit aus amerikanischen
fernsehideen und chinesischen produkten

aus kurzlebigen träumen gefertigt aus plastik
leuchtdioden und leichtmetall mehrstöckige
märkte aus nichts in niemals fertig gestellten
malls aus billigem ziegelstein wellblech

und erstaunlich schnellen rolltreppen das ist
der albraum überproduktion ein vokabular
das nun alle rechtsschreibehilfen vorhersagt
unmenschliche wörter die menschen bedingen

die in diesen träumen überleben üben und alles
wertfrei wird weil eine bratpfanne mehr kostet
als eine matratze und eine andere bratpfanne
weniger als ein stück fleisch und eine andere

matratze mehr als ein stück mensch
ich trinke brandy und schwitze in mein hemd hinein
und weiss weder wer noch wie brandy oder hemd
gemacht wurde doch scheinen wir uns immer mehr

daran zu gewöhnen dass die dinge wie träume
vor uns entstehen und dann irgendwo liegenbleiben
ohne dass wir den schmerz der herstellung sehen
wir gewöhnen uns wie an uns und das rätsel existenz

po savo marškiniams prakaituoju degtinę
geriu šitą naktį mažutėliais gurkšneliais
kyla mažučiais perlais iš mano krūtinės
niekas beveik nė nepajuda iš vietos

pastoviam tropiniam klimato
investuoti taupyti kilti aukštyn tai konceptai
kurių skatinimas nesiliaus dešimtmečius
čia gali padėti tik propaganda kaip antai palankūs

gyvybės draudimai ŽIV infekuotiesiems
luxus reality TV ir vyras galintis
leisti sau penketą moterų ryškiai dažytų
kas nors pernelyg įsisiautėjęsio

uždega žmones trokšti daugiau
nei jiems reikia ar jie gali sau leisti
svajonių vestuvių iš amerikietiškos
televizijos projektų ar kiniškų produktų

iš trumpalaikių užgaidų pagamintų iš plastiko
šviesos diodų ir lengvųjų metalų daugiaaukščių
turgaviečių iš nieko niekad nebaigiamuos pastatyti
prekybcentrui iš pigių plytų gofruotos skardos

ir neįtikėtinais greitų eskalatorių tai
perprodukcijos košmaras žodynas
pranašaujantis antai visokeriopas rašybos pataisas
nežmoniškus žodžius reikalaujančius žmonių

kurie mokosi išgyventi šituose sapnuose kur visa
tampa nepalyginama nes keptuvė kainuoja daugiau
negu čiužinys o kita keptuvė
mažiau nei gabalas mėsos o kitas

čiužinys daugiau nei gabalas žmogaus
aš geriu brendį ir prakaituoju į savo marškinius
ir nežinau nei kas nei kaip brendį ar marškinius
pagamino bet mes atrodome vis labiau

pripratę prie to kad daiktai kaip sapnai
iškyla prieš mus ir tada kažkur nugula
mums nepastebint atsiradimo kančios
priprantam kaip prie savęs ir egzistencijos mįslės

EIN REIGEN – ANGELA

angela nicht so laut die hunde schlafen
 schon die zikaden atmen so gleichmäßig
 angela lege deine haut an meinen körper
 und erschöpfe dich die hunde sie träumen
 mit zuckenden schenkeln die zikaden
 gehen langsam zur neige still angela die
 hunde seufzen beim träumen das pochen
 der adern ersetzt mir zikaden gerne
 bin ich deinem herzschlag so nah

EIN REIGEN – BEATRICE

beatrice ich singe wenn niemand mich hört
 deine namen ersinne ich mir mit leiser stimme
 mir geht es gut beatrice danke ich summe
 und trage dich nicht nur auf lippen ich stoße
 dich auch aus aus mir aus voller lunge und
 liebe dich aus der erinnerung als hohen ton
 im kopf im ohr ich höre beatrice dich mir an

EIN REIGEN – CAECILIA

caecilia die lilien sind bleich und bleiben nicht lange
 sie rufen mit ihrem duft verzweifelt so scheint es mir
 du rufst nicht caecilia du schließt nur die augen und
 riechst nicht nach lilien nein riechst nur nach mir
 ich caecilia rieche gar nichts ich schaue nur wie
 deine lider den lilien die haut nachahmen ich staune

RATELIS – ANGELA

ne taip garsiai angela šunys miega
jau cikados taip vienodai alsuoja
angela savo oda priglusk man prie kūno
atsipalaiduok šunys jie andai sapnuoja
trūkčiodami šlaunimis cikados
pamažėliais liaujasi čirpusios angela tie
šunys per miegus dūsuoja tvinksnėjimas
gyslų mielai pakeis man cikadas
esu taip arti prie plakančios tavo širdies

RATELIS – BEATRIČĖ

beatričė dainuoju net jeigu niekas negirdi
susikuriu tavo vardus sau tylu balsu
ačiū man viskas gerai beatričė niūniuojau
tu esi ne vien tikrai lūpose mano išleidžiu
aš tave ir iš savęs iš savo plaučių gelmių ir
aš myliu tave prisiminęs kaip aidintį toną
galvoje ausyse įsiklausau į tave beatričė

RATELIS – CECILIJA

cecilija lelijos jau pablyško ir ilgai neišlaikys
savo kvapu jos kviečia įnirtingai man taip regis
tu nekveti cecilija tu tik akis užmerki ir
ne lelijomis kvepi o ne kvepi tik manimi
o aš cecilija aš nekvepiu visai aš žiūriu tik kaip
tavo vokai lelijų odą atkartoja aš gėriuosi

EIN REIGEN – SAMSTAGS

samstags sind die nachrichten spärlich
 elodie der botanische garten schließt
 um vier die blätter der bäume schrumpfen
 und geben ihr grün ab die wolken reißen auf
 es regnet nicht elodie die samstage ziehen
 sich hin aber sie zählen nicht denn herbst
 elodie beginnen sonntags der botanische
 birgt einige wunder ich lasse sie stehen
 das grün nimmt ab und lässt fruchten platz
 die samstage scheinen nicht mir zu gehören
 meine sonntage aber gehören nur dir elodie

EIN REIGEN – GERALDINE

geraldine der pullover deiner freundin
 hinterlässt spuren auf deinem pullover
 du trägst seine haare mit und ich weiß
 dass du normalerweise nicht ohne sie
 bleibst geraldine dein lachen ist etwas
 übertrieben fast ängstlich es hat damit
 zu tun dass deine freundin nun schon
 gegangen ist und dass deine kleidung
 sich ihrer erinnert und ich mich ihrer
 als haarspur auf dir sieh dein pullover
 ist schmucker als vorher er erinnert mich
 an dich in gesellschaft die nun ich bin

EIN REIGEN – NORMA

norma und ich das ist ein gedicht
 ein textgeflecht ein dickicht in dem
 nur norma und ich platz finden norma
 und ich schlagen uns durch das gedicht
 und errichten uns ein zelt in einer lichte
 norma und ich schlafen eng unser
 zelt ist aus worten die uns bedeuten

RATELIS – ŠEŠTADIENIAIS

šeštadieniais naujienos būna negausios
 elodija botanikos sodą uždaro
 ketvirtą medžių lapai raukšlėjas
 netenka savos žalumo debesys dryksta
 nelyja elodija slenka šeštadieniai
 tyliai bet jie nesiskaito nes aitrausia
 sekmdieniais laukia elodija botanikos sodas
 visokius stebuklus slepia palieku ją vieną
 lapija retėja palikdama vietos vaisiams
 šeštadieniai regis ne man jau priklauso
 bet mano sekmdieniai tik tau priklauso elodija

RATELIS – GERALDINA

geraldina tavo bičiulės megztinis
 palieka ženklus ant tavo megztinio
 ant jo liko jos plaukų ir žinau
 kad tu šiaip jau su ja neišsiskiri
 geraldina tavo juokas šiek tiek
 perdėtas beveik baimingas tai susiję
 su tuo kad tavo bičiulė antai jau
 išėjus ir kad tavo drabužis
 ją vis dar prisimena o aš ją matau
 kaip plauką ant tavęs tavo megztinis
 puošnesnis negu anksčiau jis man primena
 tavo kompanijoje kurią dabar aš sudarau

RATELIS – NORMA

modu su norma tai eilėraštis
 teksto rezginys brūzgynas kuriame
 tik modu su norma randam sau vietos modu
 su norma prasibraunam per eilėrašį
 ir susirenčiam proskynoj sau palapinę
 modu su norma miegam sugludę mūsų
 palapinė iš žodžių kurie mums reiškia

ELO VIIDING

Elo Viiding was born in 1974 in Tallinn. She graduated from the Georg Ots Music School specializing in violin and from the Estonian Institute of Humanities with a degree in acting. Viiding is a translator from English and Finnish, has worked in an advertising agency, and taught at the University of Turku and Tallinn University. She is the author of fifteen books

of poetry, four prose books, and also writes essays and children's stories. She published her first four books under the pen name Elo Vee. Viiding is a third generation poet: her grandfather Paul Viiding belonged to the Estonian avant-garde collective of the 1930s known as the Arbujad (Soothsayers); her grandmother Linda Viiding was a woman of letters and

a translator; her father Juhan Viiding (pen name Jüri Üdi) was a poet, actor, and director. Elo Viiding's poetry has been translated into English, German, Russian, Swedish, and Finnish. The present anthology contains poems from her collections *Meie paremas maailmas* (In Our Better World, 2009), *Nõelad* (Needles, 2013), *Elujäämisrežiim* (Survival Mode, 2024).

MÄLU

Mida teha mäluga,
mis ei vea kunagi alt,
kas selleks on vaja
veel rohkem mäletada,
või mäletada kõike,
või veel vähem,
või mitte üldse,
et ükskord see mälu
saaks vabaks?
Mida teha haavatu mäluga,
kaitsetu mäluga,
mida teha mäluga, mis
mäletab ainult head,
mida teha mäluga
mis kaob,
mida teha,
mida ette võtta selle
katastroofiliselt haige,
hella ja äreva mäluga,
mis ei mäleta enam isegi
oma nime
ja majanumbrit,
oma juuri
ja algust,
oma jumalaid,
oma sündi,
mis elab oma elu
täiskäigul
supermarketist marketisse,
mida teha mäluga,

Estonia | Estija

Elo Vyding gimė 1974 m. Taline. Baigė G. Otso muzikos mokyklos smuiko klasę ir aktorystės studijas Estijos humanitariniame institute. Vertėja iš anglų ir suomių kalbų, dirbo reklamos agentūroje, dėstė Turku ir Talino universitetuose. Penkiolikos poezijos, keturių prozos rinkinių autorė, taip pat

rašo eseistiką ir istorijas vaikams. Pirmas keturias knygas išleido Elo Vee slapyvardžiu. Trečios kartos poetė: senelis Paulis Viidingas priklausė XX a. 4 deš. estų avangardo judėjimui „Arbujad“ (Pranašai), močiutė Linda Viiding – literatė, vertėja, tėvas Juhanas Viidingas

(slap. Jüri Üdi) – poetas, aktorius, režisierius. Jos eilėraščių išversta į anglų, vokiečių, rusų, švedų, suomių kalbas. Čia publikuojami eilėraščiai iš rinkinių *Meie paremas maailmas* (*Geresniame mūsų pasaulyje*, 2009), *Nõelad* (*Adatos*, 2013), *Elujäämisrežiim* (*Išlikimo režimas*, 2024).

ATMINTIS

Kas daryti su atmintimi,
kuri niekad neapvilia,
ar reikia
dar daugiau atminti,
ar atminti visa,
ar dar mažiau,
ar išvis nieko,
kad pagaliau ta atmintis
išlaisvėtų?
Kas daryti su nepažeista atmintimi,
beginkle,
kas daryti su atmintimi, kuri
vien gera teatmena,
kas daryti su atmintimi,
kuri dingsta,
kas daryti,
ko imtis prieš šią
katastrofiškai paliegusią,
švelnią, neramią atmintį,
kuri nebeatmena net
savo vardo
ir namo numerio,
savo šaknų
ir pradžios,
savo dievų,
savo gimimo,
kuri gyvena savo gyvenimą
visu pajėgumu skuosdama
iš supermarketo į supermarketą,
kas daryti su atmintimi,

mis ei taha mäletada
mitte ühtegi elu,
mitte ühtegi hinge,
ühtegi võõrast mälestust,
sama võõrast kui teine,
sama võõrast kui inimene?
Mis ei tahagi iialgi teha
ainsatki siduvat sõlme
katkise
inimpärlikee reas.

VAIMU PÕHJAKIHID. NADJA KÜSIMUS

Mida arvad, André,
mida vajavad inimesed?
Ei, nad ei vaja armastust,
mida meile on korrutatud
sajandeid kõrke, moraalseid,
vaid vajavad meeleheitlikult seda,
et neid peetaks normaalseks.
Nad vajavad natuke süüa,
natuke juua ja raha,
natuke meeleheidet ja kunsti,
natuke teatrit, natuke laata,
natuke head ja paha,
natuke sõnu, natuke numbreid,
natuke midagi võõrast,
natuke midagi oma,
natuke midagi vihkamisväärset,
natuke midagi kena –
nii nagu mina sind,
mu pooleldi keedetud muna,
mu eneseeitajast vaim –
nii nagu mina sind,
ja müstikat, mõtet ja liha.
Ära solvu, et kõik on ükssama.
On ka naine su pilgus, André.

nenorinčia atminti
nė vieno gyvenimo,
nė vienos dvasios,
nė vieno svetimo prisiminimo,
tokio pat svetimo kaip kitas,
tokio pat svetimo kaip žmogus?
Nenorinčia niekadose nė vienu
mazgu sumegzti
nutrūkusio
žmonių perlų vėrinio.

SIELOS GELMĖS. NADJOS KLAUSIMAS

Kaip manai, André,
ko reikia žmonėms?
Ne, nereikia jiems meilės,
kaip mums per amžius iš aukšto
kartojo puikybės pilni moralieji, –
jiems, žmonėms, trūks plyš reik,
kad laikytų kas normaliais.
Jiems reikia truputį užkąsti,
truputį išgerti ir truputį pinigų,
truputį nevilties ir meno,
truputį teatro, truputį turgaus,
truputį gero ir pikto,
truputį žodžių, truputį skaičių,
truputį kažko keisto,
ko nors savo truputį,
trupučio kažko neapkęstino,
truputį ko nors gražaus –
kaip kad man tavęs,
mano pusiau virtas kiaušini,
mano savineigos dvasia –
kaip kad man tavęs,
ir mistikos, minties, mėsos.
Neimk į širdį, kad visa vienoda.
Žvilgsny tavam dar ir moteris, André.

AURELIUSE NÕU

Aurelius ütles, et parim kättemaks
 on oma vaenlase sarnaseks
 mitte muutuda,
 aga musta kuu surnud tunnil,
 meelekibeduse tipptunnil,
 õiglustunde nõelad need
 torgivad hinge kalgiks.
 Tunned, kuis torgivad?
 Torgivad sind, kuni väsivad,
 nürinevad ja vajuvad unne.
 Hommikul enam ei mäleta,
 miks on koidik nii verine,
 miks on pilvepatjades nõelad,
 südames tuimus või rahu,
 ja mis on vaenlase nimi.
 Küllap see ongi see,
 mida Aurelius mõtles.

M A NUMMINENI ÕPETUS

Vaata, Juha,
 kapitalism on see,
 kui lähed mänguasjapoodi
 ja ostad ratsariietes nuku –
 piitsa ja saabastega ja puha.
 Oled õnnelik –
 ostsid soodsalt,
 mis see oleks Stockmannis maksnud!
 Kolm paari naise kingi.
 Tütar kodus tänab ja küsib:
 Aga... kus hobune on?
 Vaata, Juha, just see
 ongi kapitalism.

AURELIJAUS PATARIMAS

Aurelijus tarė: geriausias kerštas –
netapt panašiam
į savo priešą,
bet pražuvusią valandą juodo mėnulio,
nevilties aukščiausiam taške,
teisingumo jausmo adatos
niauriai sielą varsto.
Jauti, kaip varsto?
Varsto tave, kol išvargsta,
atšimpa, užsnaudžia.
Ryte nebepameni,
ko gi priešaušris šitoksai kruvinas,
ko gi debesų luotuose adatos,
ko širdy – nuobodis ar ramybė,
ir kuo priešas vardu.
Turbūt šitai Aurelijus
ir turėjo minty.

M A NUMMINENO PAMOKYMAS

Žiūrėk, Juha,
kapitalizmas – tai kai
nuėjęs žaislų parduotuvėn
nuperki lėlę jodinėjimo kostiumu –
su botagu, auliniais batais ir taip toliau.
Džiaugiesi –
nebrangiai suplojai,
Stockmanne ohoho būty kainavę!
Tris poras moteriškų batelių.
Namie dukra padėkoja ir klausia:
O kur... arklys?
Va šitai, Juha, ir yra
kapitalizmas.

TÄHENDUS

Kokkulepitud tähendus –
 raev
 kokkulepitud mõiste –
 rõõm
 tühjene ihadest
 inimene
 suurmehe asemel
 kujutle vaglaks end
 suru end prakku
 kust sa tulid
 alandu mõnus
 ja valus –

need küll
 kokkuleppelised ei ole
 kas neid tähenduseta
 taluks

PIME

On pime, ma polegi näinud
 enne seesugust pimedat,
 tiksub Beckeri kell,
 ja korraga mahuvad sellesse majja
 kõik aeglaselt elatud aastad,
 kust poole sajandi vanune tuul
 ei koli kunagi välja,
 ümiseb vaid.
 Ma ootan.
 Kella kuueni on veel aega,
 kuid kukke ei ole,
 ja pole kuradit. Ikka veel
 on vaid pimedus inimsees.
 Lapsena mõtlesin, millal
 kukk laulab. Ja kus on kuradid.
 Kes nad on?
 Aga ei laulnud.
 Ootan.
 Siis ma ei mõelnud,
 miks oodata.
 Hommik vaid tuli, läks
 meelest õhtuga.
 Tahad teada, miks ootan?
 Lamades avasilmi
 selles väikeses majas,
 kus ma pole kunagi tundnud
 midagi muud kui head.

REIKŠMĖ

Sutarta reikšmė –
tūžmas
sutarta prasmė –
džiaugsmas
išsivaduok nuo aistrų
žmogau
įsivaizduok save ne numirėliu
o kirminu
sprauskis į plyšį
iš kurio išlindai
malonume ir
skausme nusižeminki –

jie
neišvengiami
nieks jų bereikšmiai
nelaiko

TAMSU

Tamsu, niekad šitokios
tamsos nesu mačiusi,
tiksi Beckerio laikrodis,
ir staiga į šiuos namus suguža
visi lėtai nugyventi metai,
iš kurių niekad neišsikraustys
pusamžio vėjas,
tiktai už.
Laukiu.
Iki šeštos dar yra laiko,
bet gegutės nėra,
velnio irgi. Tik
tamsa žmoguje.
Vaikas būdama galvojau, kada gi
ta gegutė užkukuos. Ir kur tie velniai.
Kas jie?
Bet neužkukavo.
Laukiu.
Kam laukti,
tada negalvodavau.
Rytas, vos atėjęs,
vakare pasimiršdavo.
Nori žinot, kodėl laukiau?
Gulėdama atmerktom akim
šiame mažame namely,
kur niekad nepatiriau nieko kita
kaip tik gerumą.

Kuid hea on alati pime,
 pole teist
 seesugust pimedat, kuhu
 tahaksin ärgata.
 Ei tahagi ärgata –
 ootan.

HANSUKE JA GRETEKE

Poisi nimi oli Hans
 ja tüdruku nimi Grete
 neid oli uskuma õpetatud
 et igaüks oma õnne sepp on
 tuleb end kätte võtta ja töötada
 mitte oodata armuandi
 päeval mil nende isa
 puiduäri läks pankrotti
 ei julgend nad eriti koju minna
 vaid läksid kõndima Kaubamajja
 ja nägid piparkoogimaja
 maalitud katusega
 ja hakkasid seda närima
 ja närisid majaukse ära
 oraalses faasis ei ole
 kannatlikkust ei säästvust
 ent näritud ukسلävele ilmus
 nende ette üks proua,
 hambutu, nõelutud kleidis,
 ja karjatas: "Lapsed, mida
 te teete! Teiste kannatused ei lähe
 teile vist üldse korda! Ses majas
 leiavad peavarju need,
 kel pole kusagil olla,
 jõulude ajal see pannakse püsti,
 aga teil juba hambad taga!
 Mis halastamatu põlvkond!"
 Siin lõppeb muinasjutt ära
 siin lõppeb lapsepõlv ära
 kui see üldse kunagi oli
 sest maja näriti ära

Bet kas gera – visad tamsu,
nėra kitos
tokios tamsos, kurion
norėčiau nubusti.
Nubusti nenoriu –
laukiu.

JONIUKAS IR GRYTUTĖ

Berniukas vardu buvo Joniukas
o mergaitė – Grytutė
jie buvo išmokyti
kad kiekvienas yra savo laimės kalvis
reikia susiimti ir dirbti
nelaukiant malonės
tądien kai tėvo
medienos verslas paskelbė bankrotą
jiedu kažkaip nedrįso grįžt namo
nuėjo pasivaikščioti į Kaubamąją
ir išvydo meduolių namelį
dažytu stogu
ir ėmė jį graužti
ir išgraužė duris
oralinė fazė nepasižymi
nei kantrybe nei pastovumu
priešais juos ant išgraužtų durų
slenksčio išdygo ponias
bedantė, lopyta suknele,
ir užriko: „Vaikai,
ką darot! Nejau kitų kančios jums
visai nė motais! Šitam namely
užuoglaudą randa tie,
kurie neturi kur dėtis,
pastato jį kalėdmečiu,
o jūs va dantų nenulaikot!
Tai bent negailestinga karta!“
Tada pasaka baigiasi
tada baigias vaikystė
jei tokia išvis kada buvo
nes namelį taigi sugraužė

TRANSFORMATSIOONI HOIATUSED

I

Sööge idusid, hoiduge vorstist,
unustage maailma mured,
image ainult positiivset,
otsekui spirituaalne mopp,
rääkige sellest kõigile,
mitu kilo on kadunud,
milleni olete jõudnud,
mismoodi muutunud,
kuidas olete valgustunud.

II

Kuidas maailma seletavad
neid reeglina ühendabki.
Mida lihtsam on seletusviis,
seda vähem on valu,
talumatute tunnete ohtu,
võimatu mõtte kōdi.

III

Paigale kamandatud,
on maailm
elatav paik.

TRANSFORMACIJOS PERSPĖJIMAI

I

Valgykite daigus, dešros privenkit,
užmirškite pasaulio rūpesčius,
gerkite tikrai pozityvą
nelyg dvasingas grindų skuduras,
pasakokite visiems,
kiek kilų numetėte,
ką pasiekėte,
kaip pasikeitėte,
kaip nušvitote.

II

Tokius, žinia, vienija tai,
kaip aiškinamas pasaulis.
Kuo paprastesnis paaiškinimas,
tuo mažiau skausmo,
tuo mažesnis nepakeliamų jausmų pavojus,
tuo mažiau tikėtinas neįmanomos minties kutulys.

III

Pastatytas į vietą
pasaulis
tampa gyvenama vieta.

**Europos
poezijos
platforma
*Versopolis***

**The European
Poetry
Platform
Versopolis**

www.versopolis.com

Versopolis – tai 2014 m. pradėjusi veikti poezijos platforma, jungianti trisdešimt Europos literatūros festivalių įvairiose šalyse ir finansuojama Europos Komisijos programos *Kūrybiška Europa*. Tarp festivalių – tokie žinomi pasaulyje, jau daug metų rengiami literatūros festivaliai kaip *Genujos tarptautinis poezijos festivalis* Italijoje, *Strugos poezijos vakarai* Šiaurės Makedonijoje, *Poezijos ir vyno dienos* Slovėnijoje, *Littfest* Švedijoje ir kiti. Platformos poetai kviečiami dalyvauti kitų šalių literatūros festivaliuose, jų poezija išleidžiama trikalbėmis knygomis (originalo, anglų ir šalies – festivalio šeimininkės kalbomis), jie dalyvauja renginiuose, turi galimybę susipažinti su kitos šalies literatūros bendruomene.

Platformos tikslas – populiarinti kylančius poetus, dalytis jų poezija originalo ir anglų kalbomis svetainėje *versopolis.com*. Šiuo metu joje – 381 poeto iš 47 šalių kūryba, parašyta net 42 kalbomis, tarp jų – ir lietuvių. Lietuvai Versopolio platformoje atstovauja festivalis *Poetinis Druskininkų ruduo*, išrenkantis jaunos lietuvių poetus ir kasmet nuo 2015-ųjų pats pasikviečiantis įvairių šalių Versopolio autorius.

Versopolis came to life in 2014 as a European poetry platform that creates new opportunities for emerging European poets. It is supported by the European Commission's Creative Europe programme. It supports translations of a selection of emerging poets' work into English and other European languages. It enables the publication of these works in printed booklets, in e-books and on the Versopolis website alongside full profile descriptions. Versopolis also supports poets' mobility by organising a number of guest appearances at different European literary festivals. This creates countless opportunities for networking with foreign publishers, literary agents, the press and other actors in the field of literature. By the end of 2022, it had offered opportunities to 381 European poets from 47 countries, writing in 42 languages.

During the first year of the platform project, there were 11 festivals that promoted 55 poets. In the sixth year, namely 2019/2020, 23 European festivals joined the platform project. Since the end of 2020, Versopolis is involved in 30 festivals which makes it the largest poetry platform in the world.

Dagmara Kraus

Dagmara Kraus was born in 1981 in Wrocław, Poland. Her family moved to Germany when she was a child. Kraus studied comparative literature and art history in Leipzig, Berlin, and Paris, and graduated with a degree in creative writing

from the German Institute for Literature in Leipzig. She teaches creative writing at the University of Hildesheim. Kraus is the author of five collections of poetry and two books of essays. She also translates poetry from Polish

and French. She is a recipient of the Basel (Switzerland), Merano (Italy), and multiple other literary prizes. Kraus currently lives in Strasbourg.

ÇATODAS

drei sprachen sind zu groß für deinen mund, mein kind
kau dir an der kruste hier muskeln an, nimm
an floskeln tuste gut daran, te flusteste zu meiden
ah, das wusstest du schon, na dann

drei sprachen sind zu groß für deinen mund, mein kind
die eine hockt noch schief im rachen, indes die anderen
auf angenährte tanten machen, wie damals die aus
liza stara vom saalrand der parade rara

drei sprachen sind zu groß für deinen mund, mein kind
sagst du bélér, verbrauchst du zu viel spucke
meinst du wichurę, zeigst aufs regenzuckeln
und rührst dir was aus drei familien, führst krudes

durch die fleur-de-lilien und setzt dort wechselbälger aus
kuckuckskinder, bülbülschinder, wie du wörtchen
aus drei sprachen klaubst, wie du urkreol verschraubst
was syntaktisch, synku, sich nie binden ließe

pfui, du fiese mutter, biest du, arge hast dein kind betrogen
um die eine muttersprache; alles dreimal: 3 x strachy
3 ça-to-das, selbdrift fällst durchs fehlerfach
deine zunge, kindlein, splisst: père, quoi to ist, äquator

Germany | Vokietija

Dagmara Kraus gimė 1981 m. Vroclave. Vaikystėje su tėvais išvyko gyventi į Vokietiją. Leipcige, Berlyne ir Paryžiuje studijavo komparatystiką ir meno istoriją.

Leipcigo vokiečių literatūros institute baigė literatūros rašymo studijas. Dėsto literatūrinį rašymą Hildesheimio universitete. Penkių poezijos ir dviejų esė rinkinių

autorė, verčia lenkų ir prancūzų poeziją. Apdovanota Bazelio (Šveicarija), Merano (Italija) ir daugeliu kitų literatūros premijų. Gyvena Strasbūre.

ÇA-TO-DAS (TAI)

trijų kalbų per daug tavo burnai, vaike
še, plutą kąsk, mankštinti žabtus sveika,
jei tauškalais minti – pačių tūsčiausių išvenki,
ak, juk žinai jau pats, tataigi

trijų kalbų per daug tavo burnai, vaike
viena gerklėj tebesmurgso suklypus, kitos
kaip prisimetę devintos eilės tetos ar kaip anais metais
liza stara nuošaly salės, parado krašte tam tarara

trijų kalbų per daug tavo burnai, vaike
sakydamas bėlier, per daug seilėjies,
jei apie vichurą tu – rodai lietų krečiant
ir iš trijų šeimų iškočioji šį tą, vediesi dar žalia

pro fleurs-de-lelijas, laumiukus ten paleidi,
vaikus gegutės, vanagus lakštutės, kai po žodelį
trijų kalbų lesioji, kai pra-kreoliškai susuki varžtais
tai, ko sintaksė, synku, niekad neleis sukergti

fui, bjaurybė močia, pabaisa pikta, nusukus iš savo vaiko
gimtą kalbą vienatinę, viskas trejopai čia: tris kartus strachy,
trissyk ça-to-das, ir klaidoniškai trejaip praspūsta
liežuvis tau, vaikelį, šakojas: pèrè, quoi to ist equator?

Paata Shamugia

Paata Shamugia (პაატა შამუგია) was born in 1983 in Abkhazia. He graduated from Tbilisi State University with a degree in philology. Shamugia is the author of four poetry collections: ანტიყაოსანი (Anti-Panther's

Skin, 2007), უპირატესობა (Advantage, 2010), დაუჯდომელი (Akathist, 2011), შიზოგადობა (Schizosociety, 2015). His poems have been translated into more than 20 languages. Paata Shamugia is a two-time recipient

of the SABA Sakartvelo National Literary Prize. He works as an editor for the magazine *Liberali* and the contemporary art website *demo.ge*. During 2018–2022, Shamugia headed the PEN Georgia center.

ლიტერატურა და ტექნოლოგიები

კამილო ხოსე სელას არაჩვეულებრივი რომანი მოვიქნე
და ღამის პეპელა კედელზე მივასრისე –
ლიტერატურა თანდათან პრაქტიკული ხდება.
ტექნოლოგიები,
დიახ, ისინი მუდმივად ცდილობენ
ლიტერატურის ჩაჩოჩებას,
“აიფონი” წიგნზე კარგია ხელში დასაჭერად,
თითქოს მტევნის ფორმებს ნებდება,
მაგრამ კამილო ხოსე სელა, ნუ დაუკარგავთ,
უფრო კარგად კლავს პეპელას.
ოდესღაც ლაშა ნადარეიშვილის
რბილფერცლიანი წიგნებით შევდიოდი საპირფარეშოში,
მაგრამ მერე ისეთი ფუმფულა
ტუალეტის ქაღალდები გამოიგონეს
(ღმერთო, დალოცე მაღალი ტექნოლოგიები!),
რომ სრულიად გამოუსადეგარი გახდა ბატონი ლაშას წიგნები.
საწყენია, მესმის, მაგრამ რას გააწყობ –
ტექნოლოგიები მტრობენ ლიტერატურას.
არაფერი დაეწუნება “ბოშის” მაცივარს,
გაცილებით კარგად აციებს,
ვიდრე, მაგალითად, კამილო ხოსე სელა,
მაგრამ “პასკუალე დუარტეს ოჯახით”
პეპლების მთელი ოჯახის გაუვნებელყოფა შეიძლება.
აი, სად არის მისი ძალა –
პრაქტიკაში, დესტრუქციაში... ვინ იფიქრებდა...
ჭირისუფალივით დავეყრებ პეპელას,
რომელიც კარგმა ლიტერატურამ იმსხვერპლა
და ვფიქრობ, რომ ჩვენ ახლა
გაცილებით კარგად გვესმის ერთმანეთის.

Georgia | Sakartvelas

Paata Šamugija (პაატა შამუგია) gimė 1983 m. Abchazijoje. Tbilisio universitete baigė filologijos studijas. Išleido keturis poezijos rinkinius: ანტიტიგროსანი (*Anti-Tigro kailiu*, 2007),

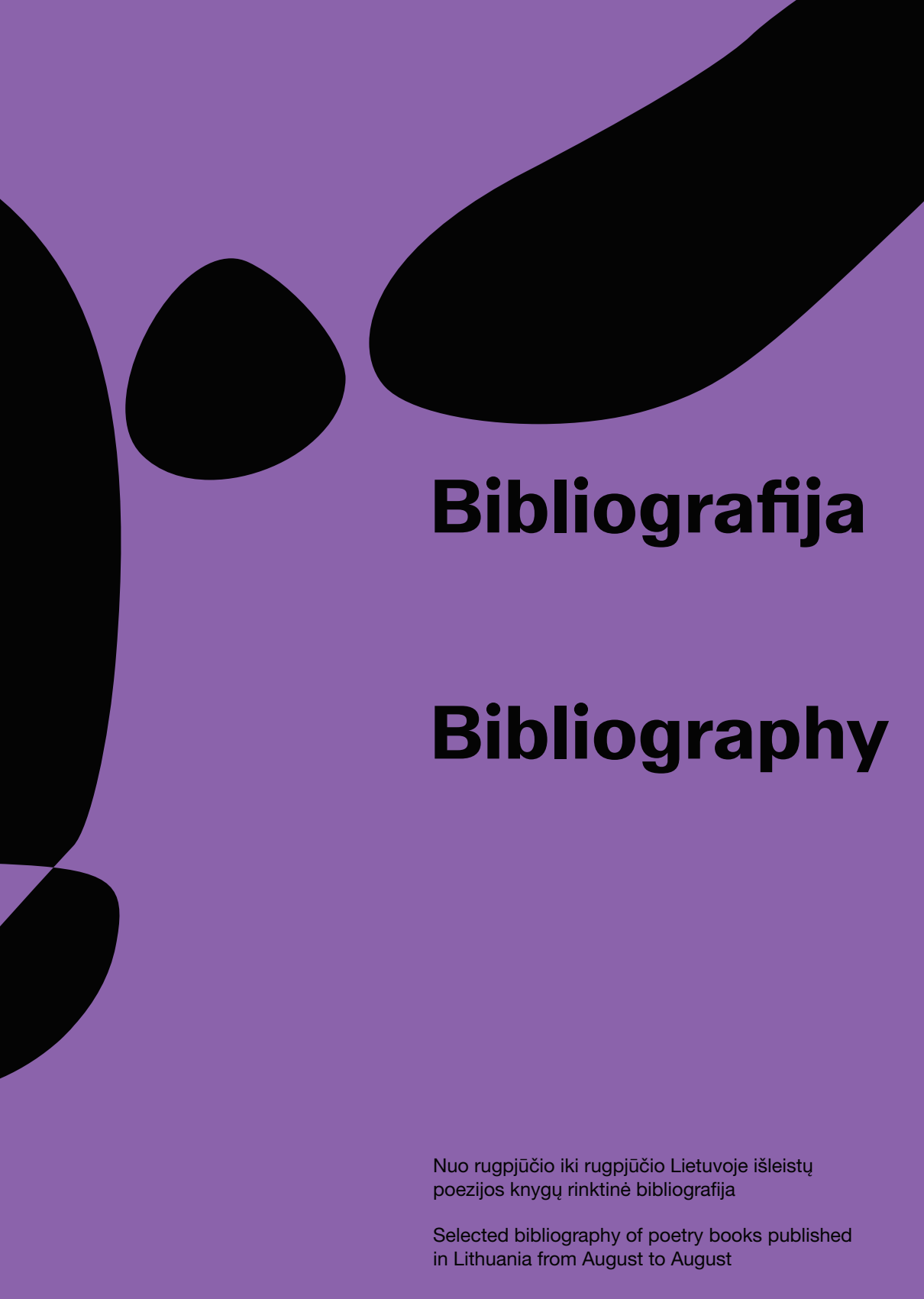
უპირატესობა (*Pranašumas*, 2010), დაუჯდომელი (*Akatistas*, 2011), შიზოვიდობა (*Schizovisuomenė*, 2015). Jo eilėraščių išversta daugiau nei į 20 kalbų. Du kartus apdovanotas

Sakartvelo nacionaline literatūros premija SABA. Žurnalo *Liberalli* ir šiuolaikinio meno portalų *demo.ge* redaktorius. 2018–2022 m. vadovavo Sakartvelo PEN centrui.

LITERATŪRA IR TECHNOLOGIJOS

Mostelėjau įstabiu Kamilo Chosė Selos romanu
ir priplojau prie sienos naktinį drugį –
literatūra pamažu darosi praktiška.
Technologijos – jos nuolat kėsina
išstumti literatūrą,
aifonas patogesnis rankoje nei knyga,
tarsi pats būtų prisitaikęs prie plaštakos.
Tačiau Kamilas Chosė Sela, įvertinkim tinkamai,
geriau dobia drugius.
Kadaise nešdavausi išvietėn
Lašos Nadareišvilio knygutes minkštais viršeliais,
bet paskui buvo išrastas
toks purus tualetinis popierius
(palaimink Dieve aukštąsias technologijas!),
kad pono Lašos knygutės liko visai niekam tinkamos.
Suprantu: gaila, bet ką darysi –
technologijos nesutaria su literatūra.
Šaldytuvą „Bosch“ nepriekaištingas,
jis šaldo kur kas geriau
nei, tarkim, Kamilas Chosė Sela,
bet „Paskualio Duarte šeima“
iškart sunaikins visą drugių šeimyną.
Štai kame glūdi jos jėga:
praktika, destrukcija... Kas pamanytų...
Žiūriu lyg gedintis giminaitis į drugį,
tapusį geros literatūros auka,
ir mąstau apie tai, kad šią akimirką mes
kur kas geriau suprantame vienas kitą.

The background is a solid purple color. On the left side, there are several large, abstract black shapes that resemble organic forms or stylized letters. One shape is a large, curved, comma-like form. Another is a smaller, more rounded shape. A third is a large, elongated, teardrop-like shape. These shapes are positioned on the left side of the page, partially overlapping the text area.

Bibliografija

Bibliography

Nuo rugpjūčio iki rugpjūčio Lietuvoje išleistų
poezijos knygų rinktinė bibliografija

Selected bibliography of poetry books published
in Lithuania from August to August

Atokios stotys 2023: Lietuvos periferijose ir emigracijoje gyvenančių lietuvių poetų almanachas, sud. Vytautas Kaziela, Utena: Kamonada, 2023.

Valdas Aušra, *Kokios avys skraido / What Sheep Fly?*, 2-as papildytas leid., Klaipėda: Eglė, 2024.

Gražvilė Baleišytė, *Nenumaldomo žalumo*, Utena: Kamonada, 2024.

Karolis Baublys, Neringa Dangvydė, *Sirenos ir vieneragiai*, Kaunas: Kauko laiptai, 2023.

Simonas Bernotas, *Pasakų parkas*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla (LRSL), 2023.

Viktorija Daujotė, *Kaulo gyvybė*, Vilnius: Homo liber, 2024.

Janina Degutytė, *Sugrįžtu*, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas (LLTI), 2024.

Antanas Drilinga, *Delčia*, Vilnius: Žuvėdra, 2024.

Zita Gaižauskaitė, *Kur pelėdos akiniai*, Kaunas: Spaudos praktika, 2024.

Albinas Galinis, *Saulėgrįža*, Vilnius: Slinktys, 2023.

Sigitas Geda, *Jotvingių mišios*, 2-as papild. leid., Vilnius: Andrena, 2023.

Rimgaudas Valentinas Graibus, *Lėtas lietus*, Vilnius: Homo liber, 2024.

Patricija Gudeikaitė, *Kontaktas*, Vilnius: Kitos knygos, 2023.

Leonardas Gutauskas, *Pažado žemė*, sud. Valentinas Sventickas, Vilnius: LRSL, 2024.

Leonardas Gutauskas, *Pelynais švytintis laikas*, Vilnius: LLTI, 2023.

Austėja Jakas, *Mėlynieji malonumai*, Vilnius: Baziliskas, 2024.

Liudvikas Jakimavičius, *Dar pabūsiu*, Vilnius: Tyto alba, 2024.

Kristina Janušaitė-Valleri, *Phylum*, Pordenonė, Italija: Samuele Editore, 2023.

Jurgita Jasponytė, *Visata atsisėda netinkamoje vietoje*, Vilnius: LRSL, 2024.

Antanas A. Jonynas, *153 sonetai*, Vilnius: LRSL, 2023.

Algimantas Kaminskas, *Šulinių tyloje*, Vilnius: Homo liber, 2024.

Renata Karvelis, *Moteros*, Vilnius: Slinktys, 2023.

Vytautas Kaziela, *Neatsimerk, Viešpatie*, Kaunas: Kauko laiptai, 2023.

Kerry Shawn Keys, *Seasons at the Patch*, Niujorkas, JAV: Black Spruce Press, 2023.

Julius Keleras, *Atvirom akim*, Vilnius: LRSL, 2024.

Literatūrinės slinktys 2023: jaunųjų rašytojų ir dailininkų kūryba, Vilnius: Slinktys, 2023.

Aras Lukšas, *Užantspauduotas vokas*, Vilnius: Slinktys, 2024.

Maironis, *Pavasario balsai*, Vilnius: Margi raštai, 2024.

Justinas Marcinkevičius, *Amžiaus pabaiga*, Vilnius: LRSL, 2023.

Justinas Marcinkevičius, *Gyvenime, kuo tu, pilkasis, vardu?*, Vilnius: LLTI, 2024.

Justinas Marcinkevičius, *Raštai*, t. 1: *Poezija*, sud. Elena Baliutytė-Riliškienė, Vilnius: LLTI, 2024.

Justinas Marcinkevičius, *Raštai*, t. 2: *Poezija*, sud. Elena Baliutytė-Riliškienė, Vilnius: LLTI, 2024.

Justinas Marcinkevičius, *Raštai*, t. 3: *Poezija*, sud. Elena Baliutytė-Riliškienė, Vilnius: LLTI, 2024.

Justinas Marcinkevičius, *Raštai*, t. 4: *Poezija*, sud. Elena Baliutytė-Riliškienė, Vilnius: LLTI, 2024.

Justinas Marcinkevičius, *Raštai*, t. 5: *Poezija*, sud. Donata Mitaitytė, Vilnius: LLTI, 2024.

Justinas Marcinkevičius, *Vaikų žemė*, Kaunas: Eurispaula, 2023.

Aidas Marčėnas, *Mirkt: eilėraščiai iš pasibaigusio pasaulio*, Vilnius: LRSL, 2023.

Marija Mažulė, *Fosilijos yra nėriniai*, Kaunas: Kauko laiptai, 2023.

Andželika Melnikaitė, *Popierinės žvaigždės*, Vilnius: Slinktys, 2023.

Giedrius Mickūnas, *Juokdarys nubrozinta nosim*, Vilnius: Homo liber, 2024.

Rūta Mikulėnaitė-Jonušienė, *Mėlynų naktų vieškeliai*, Vilnius: Slinktys, 2024.

Algimantas Mikuta, *Paukšteliai laksto pažemiais*, Kaunas: Kauko laiptai, 2023.

Paulius Norvila, *Išprotėję eilėraščiai*, Vilnius: Niekio rimto, 2024.

Diana Paklonskaitė, *Gėlės kaip šunys*, Vilnius: Slinktys, 2023.

Mindaugas Peleckis, *Nuliūdę nušvitę nuėję*, Šiauliai: Saulės Titnagas, 2023.

Tomas Petrulis, *Daikto kūnas*, Vilnius: Baziliskas, 2024.

Poetinis Druskininkų ruduo / Druskininkai Poetic Fall: almanachas, sud. Vytas Dekšnys, Rimas Užgiris, Vilnius: Vaga, Druskininkai: Poetinis Druskininkų ruduo, 2023.

Poezijos pavasaris: almanachas, sud. Viktoras Rudžianskas, Tomas Vyšniauskas, Vilnius: Rašytojų klubas, 2024.

Sigitas Poškus, *Burtažodžiai*, Vilnius: Odilė, 2023.

Loreta Ripskytė, *Trijų gurkšnių istorija*, Kaunas: Kauko laiptai, 2023.

Česlovas Skaržinskas, *Prospektas*, Utena: Kamonada, 2024.

Ramutė Skučaitė, *Akimirksniui užteks*, Vilnius: LRSL, 2024.

Marius Šaliamoras, *Kita vieta*, Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2024.

Nida Timinskaitė, *Vėjo runos*, išleido: N. Timinskaitė, 2023.

Martynas Vainilaitis, *Bruknelė*, Vilnius: Žara, 2023.

Martynas Vainilaitis, *Ežio namas*, Vilnius: Žara, 2023.

Alvydas Valenta, *Amerikos atradimas, arba Vaizduotės šokis*, Vilnius: Slinktys, 2023.

Artūras Valionis, *Šašos | Dél viso pikto*, Vilnius: LRSL, 2024.

Tomas Venclova, *Už Onos ir Bernardinų*, Vilnius: Apostrofa, 2023.

Rimas Vėžys, *Prieš metus buvau citrina*, Vilnius: Baziliskas, 2023.

Tadas Zaronskis, *Spalvinimo knygelė draugams*, Vilnius: Baziliskas, 2023.

Aistis Žekevičius, *Atlaidžiai šypsosi bedugnė*, Vilnius: Baziliskas, 2023.

Justina Žvirblytė, *Mikrosferos*, Vilnius: LRSL, 2023.

Eugenijus Ališanka, *Če*, į slovėnų k. vertė Klemen Pisk, Liubliana, Slovėnija, 2023.

Charles Bukowski, *Meilė – tai pragaro šuva*, iš anglų k. vertė Gediminas Pulokas, Vilnius: Kitos knygos, 2023.

Andrej Chadanovič, *Fantominiai džiaugsmai* / *Фантомные радасыці*, sud. Alvydas Šlepikas, Andrej Chadanovič, iš baltarusių k. vertė Vladas Baziūnas, Antanas A. Jonynas ir kt., Druskininkai: Poetinis Druskininkų ruduo, 2023.

Inger Christensen, *Tai*, iš danų k. vertė Dovydas Grajauskas, Vilnius: Baziliskas, 2023.

Jelena Glazova, *Naivumas* / *Godulys*, iš rusų k. vertė Gediminas Pulokas, Vilnius: Baziliskas, 2024.

Aušra Kaziliūnaitė, *Feiertags Makeup*, į vokiečių k. vertė Markus Roduner, Berlynas: KLAK Verlag, 2024.

Janas Kochanowskis, *Fraszki* / *Niekai*, sud. ir vertė Regina Koženiauskienė, Vilnius: LLTI, 2023.

Hasso Krull, *Metras ir Demetra*, iš estų k. vertė Agnė Bernotaitė, Vilnius: LRSL, 2023.

Mošė Kulbakas, *Vilnius*, į lietuvių k. vertė Alfonsas Bukontas, į anglų k. Nathan Halper, į prancūzų k. Anne Rabinovitch, į vokiečių k. Andrej Jendrusch, į lenkų k. Alicija Rybalko, į rusų k. Vitalij Asovskij, Vilnius: Žara, 2024.

Lied vom Spaziergang, į vokiečių k. vertė Uwe Kolbe, Dagmara Kraus ir kt., sud. Rūta Eidukevičienė, Hans Thill, Heidelbergas, Vokietija: Wunderhorn, 2024.

Vasyl Machno, *Patarimas kaip geriau rašyti eilėraščius*, iš ukrainiečių k. vertė Antanas A. Jonynas, Vilnius: Baziliskas, 2024.

Maironis, *Voices of Spring: Selected Poems*, į anglų k. vertė Rimas Užgiris, Kaunas: Maironio lietuvių literatūros muziejus, 2024.

Vanda Martinš duš Reiš, *Маланкі над Вільняй* / *Žaibai virš Vilniaus* / *Blyskawice nad Wilnem*, į lietuvių k. vertė Alma Lapinskienė, į lenkų k. Aleksandras Sniežko. Balstogė, Lenkija: Agencja Wydawnicza Ekopress, 2023.

Pasaulis telpa akiratin / *Pojemny horyzont*: lenkų ir lietuvių poezijos rinktinė, vertė Birutė Jonuškaitė, Vidas Morkūnas, Agnieszka Rembiałkowska ir kt., sud. Bartosz Poloński, Vilnius: Lenkų literatų asociacija, 2023.

Pauzy w milczeniu: wybór współczesnej poezji litewskiej, parengė Agnieszka Rembiałkowska, Joanna Tabor, Seinai: Fundacja „Pogranicze“, 2023.

Prakalba į šermukšnį / *Oration to a Mountain Ash*, sud. ir į anglų k. vertė Artūras Šilanskas, Vilnius: Slinktys, 2024.

Liudvikas Rėza, *Prutena*, iš vokiečių k. vertė Antanas A. Jonynas, Vilnius: LLTI, 2023.

Styga ir vėjas: *Friedrich Holderlin, Novalis, Rainer Maria Rilke*, iš vokiečių k. vertė Aldona Elena Puišytė, Kaunas: Kauko laiptai, 2024.

Aleš Šteger, *Degantys liežuviai*, iš slovėnų k. vertė Kristina Tamulevičiūtė, Vilnius: Slinktys, 2024.

Tirpsta diena kaip ledai: latvių poetai vaikams, sud. Audrius Musteikis, vertė Vladas Braziūnas, Sigitas Geda ir kt., Vilnius: Slinktys, 2023.

Toleikytė Ieva, *Czerwony śliski pałac*, į lenkų k. vertė Dominika Jagielka, Kolobžegas, Lenkija: Biuro Literackie, 2024.

Toleikytė Ieva, *Roter glatter Rau*, į vokiečių k. vertė Vytenė Saunoriūtė Muschick, Berlynas, Vokietija: KLAKE Verlag, 2024.

Volodymyr Vakulenko-K., *Tėčio knyga*, iš ukrainiečių k. vertė Daiva Čepauskaitė, Vytas Dekšnys, Kaunas: Žalias kalnas, 2023.

Tomas Venclova, *Dentro la voce e dintorni*, į italų k. vertė Pietro U. Dini, Novi Ligūrė, Italija: Joker, 2023.

Versopolis: Claus Hóxbroe, iš danų k. vertė Dovydas Grajauskas, Druskininkai: Poetinis Druskininkų ruduo, 2023.

Versopolis: Annemarie Ní Churreain, iš anglų k. vertė Marius Burokas, Druskininkai: Poetinis Druskininkų ruduo, 2023.

Jan Winczakiewicz, *Švento Jono iniciacijos*, interpretavo Žilvinas Norkūnas, Vilnius: Flavija, 2023.

Ilona Witkowska, *Kur mano vaikai?*, iš lenkų k. vertė Žilvinas Norkūnas, Vilnius: Baziliskas, 2024.

Žvaigždės pakeičia skeptrus: 1695 m. Kražių kolegijos rankraščio poezija, sud. ir parengė Ona Dilytė-Čiurinskienė; iš lotynų ir lenkų k. vertė Ona Dilytė-Čiurinskienė, Regina Koženiauskienė, Sigitas Narbutas, Vilnius: LLTI, 2024.

The background is a solid purple color. On the left side, there are several abstract black shapes of various sizes and orientations, including a small teardrop shape near the top, a larger teardrop shape below it, a small circle, a large irregular shape, and a horizontal oval shape near the bottom. On the right side, there are two blocks of text in a bold, black, sans-serif font.

XXXIV
Poetinio
Druskininku
rudens aidai

Echoes
of the 34th
Druskininkai
Poetic Fall

Geri poetai vagia?

XXXIV Poetinis Druskininkų ruduo vyko 2023 metų rugsėjo 27 – spalio 1 dienomis. Poetai, kurių eilėraščiai spausdinami praėjusių metų PDR almanache: Carlos Aguasaco (Kolumbija/JAV; vertė Greta Ambrazaitė); Dovilė Bagdonaitė (Lietuva; vertė Rimas Užgiris); Ramunė Brundzaitė (Lietuva; vertė Rimas Užgiris); Maria Callís (Katalonija; vertė Dovilė Kuzminskaitė ir Carmina Daban Sunyer); Adam Dickinson (Kanada; vertė Aistis Žekevičius); Julia Fiedorczuk (Lenkija; vertė Vytas Dekšnys); Oleksandr Irvanec (Ukraina; vertė Antanas A. Jonynas); Hanneleeele Kaldmaa (Estija; vertė Agnė Bernotaitė); Vytautas Kaziela (Lietuva; vertė Rimas Užgiris); Ramūnas Liutkevičius (Lietuva; vertė Markas Aurelijus Piesinas); Lali Michaeli (Izraelis; vertė Kristina Gudelytė); Mindaugas Milašius-Montė (Lietuva; vertė Medeinė Tribinevičius); Rolandas Rastauskas (Lietuva; vertė Rimas Užgiris); Radu Vancu (Rumunija; vertė Donatas Petrošius); Arvis Vīguls (Latvija; vertė Dominykas Norkūnas). Almanacho įžanginį straipsnį „PDR – vagių irštva?“ parašė poetas, vertėjas Rimas Užgiris.

Festivalyje savo eilėraščius skaitė visi šie Lietuvos poetai, išskyrus Ramunę Brundzaitę ir Rolandą Rastauską, taip pat užsienio svečiai, išskyrus neatvykusį Oleksandrą Irvanecą.

Nuo 2015 metų festivalis „Poetinis Druskininkų ruduo“ yra tarptautinės poezijos platformos VERSOPOLIS dalis. „Versopolio“ šūkis: „Kur poezija gyvena“ (*Where poetry lives*). Šio projekto tikslas – suteikti galimybę pasirodyti jauniems, kylantiems poetams ir leisti jiems būti išgirstiems už savo valstybių sienų. 2023 m. į PDR buvo pakviesti du projekto „Versopolis“ poetai: Annemarie Ní Churreáin (Airija; vertė Marius Burokas) ir Claus Høxbroe (Danija; vertė Dovydas Grajauskas). Abu poetai dalyvavo festivalyje ir skaitė savo eilėraščius.

Įvyko visi programoje numatyti festivalio renginiai: dveji almanache spausdinamų poetų skaitymai – lietuvių poetų ir atvykusių svečių; lietuvių poetų popietė centre „Dainava“. Taip pat vyko jaunųjų poetų skaitymai, mėgstamo eilėraščio skaitymai Druskininkų V. K. Jonyno galerijoje, du renginiai Vilniuje – almanacho pristatymas Vilniaus literatų namuose ir baigiamasis vakaras MO muziejuje.

Penktadienio rytą poetai vyko susitikti su Druskininkų mokyklų mokiniais. Susitikimai vyko Druskininkų Atgimimo mokykloje, Druskininkų

Do Good Poets Steal?

The 34th Druskininkai Poetic Fall took place in 2023, between September 27 and October 1. Poetry written by the following authors was published in last year's PDR (Druskininkai Poetic Fall) anthology: Carlos Aguasaco (Colombia/USA, translated by Greta Ambrazaitė), Dovilė Bagdonaitė (Lithuania, translated by Rimas Užgiris), Ramunė Brundzaitė (Lithuania, translated by Rimas Užgiris), Maria Callís (Catalonia, translated by Dovilė Kuzminskaitė and Carmina Daban Sunyer), Adam Dickinson (Canada, translated by Aistis Žekevičius), Julia Fiedorczuk (Poland, translated by Vytas Dekšnys), Oleksandr Irvanets (Ukraine, translated by Antanas A. Jonynas); Hanneleele Kaldmaa (Estonia, translated by Agnė Bernotaitė), Vytautas Kaziela (Lithuania, translated by Rimas Užgiris), Ramūnas Liutkevičius (Lithuania, translated by Markas Aurelijus Piesinas), Lali Michaeli (Israel, translated by Kristina Gudelytė), Mindaugas Milašius-Montė (Lithuania, translated by Medeinė Tribinevičius), Rolandas Rastauskas (Lithuania, translated by Rimas Užgiris), Radu Vancu (Romania, translated by Donatas Petrošius), Arvis Viguls (Latvia, translated by Dominykas Norkūnas). Last year anthology's foreword "PDR: A Den of Thieves?" was written by poet and translator Rimas Užgiris.

All the above-mentioned Lithuanian as well as foreign poets read their poetry during the festival, with the exception of absentees Ramunė Brundzaitė and Rolandas Rastauskas from Lithuania and Oleksandr Irvanets from Ukraine.

Since 2015, the PDR festival has included the international poetry platform Versopolis, which is represented by their slogan "Where poetry lives." The platform is aimed at giving a voice to young poets and the opportunity to be heard outside their native countries. Two poets from the Versopolis platform were invited to attend PDR in 2023: Annemarie Ní Churreáin (Ireland, translated by Marius Burokas) and Claus Høxbroe (Denmark, translated by Dovydas Grajauskas). Both poets attended the festival and read their poems.

All the planned events of the festival took place: two evening readings of the Lithuanian and foreign poets published in the anthology, afternoon readings by Lithuanian poets at the Druskininkai health center Dainava, the young poets' readings, the readings of favorite poems held at the V. K. Jonynas Gallery in Druskininkai, and two events which took place in Vilnius – the launch of the anthology at the Vilnius Literary House and the festival's closing event at MO Museum.

Saulės pagrindinėje mokykloje ir Viečiūnų progimnazijoje. Dalyvavo festivalio svečiai ir lietuvių poetai.

Vėliau, pakėlus festivalio vėliavą, vyko diskusija tema „Geri poetai vagia?“, ją moderavo Dalius Jonkus. Kaip ir kiekvienais metais, surengtas PDR almanacho ir kitų per metus išleistų knygų pristatymas bei mažoji knygų mugė, renginį vedė Mantas Tamošaitis ir Mantas Toločka. Buvo pristatyta Lenkijos instituto Vilniuje paroda „Iš šešėlio“, nuotraukų autorius – Bartosz Frątczak. Penktadienio vakaro skaitymus vedė Rūta Elijošaitytė-Kaikarė ir Kotryna Pranckūnaitė. Jaunųjų skaitymų vakarą vedė ir jaunuosius poetus parinko Laura Kromalcaitė ir Tomas Petrulis. Dar vėliau įvyko Donato Petrošiaus vedamas renginys „Praviras mikrofonas“, o vidurnaktį – slaptieji skaitymai centro „Dainava“ kieme, prie laužo.

Šeštadienio rytą V. K. Jonyno namuose-galerijoje vyko dviejų eilėraščių – kito poeto mėgstamiausio eilėraščio ir savojo – skaitymai. Vedė tradiciškai Ričardas Šileika ir Dainius Gintalas. Popietę „Bubilo“ salėje skaitė „Versopolio“ poetai, renginį vedė Uršulė Gedaitė. Po jo ten pat vyko pavakarių skaitymai „Rinktiniai“, juos vedė Dainius Dirgėla, skaitė Andrej Chadanovič (Baltarusija), Gerardo Beltrán (Meksika/Lenkija), Justina Žvirblytė, Tomas S. Butkus, Renata Karvelis, Albinas Galinis, Laura Kromalcaitė, Liutauras Leščinskas, Patricija Gudeikaitė. Knuto Skujenieko (Latvija) eilėraščius skaitė Vladas Braziūnas.

Įvyko jaunųjų poezijos aptarimas, su jaunaisiais bendravo Tomas Petrulis, Antanas Jonynas, Kornelijus Platelis, Alvydas Šlepikas.

Šeštadienio vakare įvyko iškilmingas baigiamasis PDR poezijos vakaras, jį vedė Daiva Čepauskaitė ir Rūta Kačkutė. Įteiktos Jotvingių ir Jaunojo jotvingio premijos. Jotvingių premija apdovanotas Gvidas Latakas už eilėraščių knygą *Salos* (Asociacija „Slinktys“, 2022), o Jaunojo jotvingio premija – Birutė Grašytė-Black už knygą *Sumokėjau alyvmedžio lapais* (Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2022). Antano A. Jonyno prizas šiemet atiteko Alinai Borzenkaitei; žurnalo „Nemunas“ prizas „Poezija mus vienija ir jungia“ – Tomui S. Butkui.

Po apdovanojimų tradiciškai paskelbti ir apdovanoti anoniminių eilėraščių konkursų nugalėtojai. Buvo rašomi: vienas eilėraštis, eilėraštis tema „Rastos eilutės“, humoristinis eilėraštis tema „Poete, beretė dega“.

Po baigiamojo vakaro poetė Agnė Žagrakalytė pakvietė į apsidovanojimo vakarėlį „Aš mylėjau tave tau nežinant“. Vėlai vakare nugriaudėjo Marko Aurelijaus Piesino vedama diskoteka.

Sekmadienį festivalis grįžo į Vilnių, čia PDR svečiai bei laureatai dalyvavo skaitymuose MO muziejuje, juos vedė Rimas Užgiris ir Indrė Valantinaitė.

On Friday morning, the festival's Lithuanian and foreign poets went to meet the schoolchildren of Druskininkai – these meetings were held at the Druskininkai Atgimimas School, Druskininkai Saulė Secondary School, and the Viečiūnai Progymnasium.

Later, once the festival's flag was raised, a panel discussion titled, "Do Good Poets Steal?" was held, moderated by Dalius Jonkus. As per the annual tradition, presentations of the PDR anthology and other books published during the year were held, hosted by Mantas Tamošaitis and Mantas Toločka, as well as the mini-book fair. The photography exhibition of the Polish Institute in Vilnius, titled "From the Shadow", was displayed in Druskininkai during the festival, showcasing works by Polish photographer Bartosz Frątczak. The Friday evening readings were hosted by Rūta Elijošaitytė-Kaikarė and Kotryna Pranckūnaitė. The young poets' readings were hosted and authors selected by Laura Kromalcaitė and Tomas Petrulis. The night was concluded with open mic readings hosted by Donatas Petrošius and the secret Mint Vinetu midnight readings, which took place by a bonfire in the back yard of the Dainava center.

Saturday morning began with the two-poem readings, one by the reader and the reader's favorite poem by another poet, which were held at the V. K. Jonynas House-Gallery, hosted as usual by Ričardas Šileika and Dainius Gintalas. Later that day, Versopolis poets read their texts during the afternoon readings at the Bubilas Hall, hosted by Uršulė Gedaitė. The subsequent "Selected" poetry readings were held here too, hosted by Dainius Dirgėla, where Andrei Khadanovich (Belarus), Gerardo Beltrán (Mexico, Poland), Justina Žvirblytė, Tomas S. Butkus, Renata Karvelis, Albinas Galinis, Laura Kromalcaitė, Liutauras Leščinskas, and Patricija Gudeikaitė read their poems. The poetry of Knuts Skujenieks (Latvia) was read by poet Vladas Baziūnas.

A private discussion of the young poets' work was held, headed by Tomas Petrulis, Antanas Jonynas, Kornelijus Platelis, and Alvydas Šlepikas.

The gala Saturday evening poetry readings were hosted by Daiva Čepauskaitė and Rūta Kačkutė. The Yotvingian Prize was awarded to poet and artist Gvidas Latakas for his poetry book *Salos* (Islands, published by the association Slinktys, 2022); the Young Yotvingian Prize went to Birutė Grašytė-Black for her poetry book *Sumokėjau alyvmedžio lapais* (I Paid with Lilac Leaves, published by the Lithuanian Writers' Union Publishing House, 2022). Alina Borzenkaitė received the Antanas A. Jonynas Prize; Tomas S. Butkus received the Poetry Binds and Unites Us Prize, established by the cultural magazine *Nemunas*.

As is the tradition, the event was concluded with awards given to the winners of the anonymous poetry contests: a single poem open contest, a poem on the theme "Found Lines," and a humorous poem on the theme "Poet, poet, your beret's on fire".

After the gala event of poetry readings and the prizes, Agnė Žagrakalytė hosted a gift-exchange party titled "I Loved You without You Knowing." The Saturday night disco was hosted by Markas Aurelijus Piesinas.

On Sunday, the festival returned to Vilnius. There, the festival's guests and laureates gave readings at the MO Museum, which were hosted by Rimas Užgiris and Indrė Valantinaitė.

Gvidas Latakas

Gvidas Lātakas gimė 1972 m. Telšiuose. Baigė Telšių aukštesniąją taikomosios dailės mokyklą (juvelyrikos specialybė), Vilniaus dailės akademijos Kauno dailės fakultetą (tapyba). Kauno A. Martinaičio dailės mokykloje dėsto tapybą vaikams ir suaugusiesiems. Išleido eilėraščių

rinkinius *Kol išsiris varniukai* (2008, Z. Gėlės premija), *Nekalendoriniai šventieji* (2012), *Lokenos* (2015, V. Šlaito premija), *Salos* (2022, D. Poškos premija). Taip pat apdovanotas Š. Šimulyno premija už įvairiapusišką kūrybą. Kuria medalius, emalio miniatiūras, tapo, iliustruoja savo ir kitų

knygas. Surengė 12 personalinių parodų, dalyvavo daugiau nei 40 grupinių parodų, plenerų ir simpoziumų. Jo darbai saugomi Lietuvos nacionaliniame muziejuje, Žemaičių „Alkos“ muziejuje, privačiose kolekcijose.

PILININKAS

Kai Angelo pilies pilininkas
ir kada Angelo pilies pilininkas
paklausė manęs jeigu galėčiau
iš čion pabėgti ar nepasirinkčiau
savo žygiui sparnų sparniausių
ir koks skraiduoklis savo esybe
esąs arčiausiai žmogaus
arba žmogus labiausiai panašus į kokį
tąjį padarą išmokysiantį žemės sūnų?
atsakiau kad taip – manau galėčiau
sumeistrait skraidyklę silpnosiosioms
galūnėms – plėves ir stagarus iš kieto
medžio neleisiančius subliūkšt
vaškuotos drobės dviem sparnams
ir uodegai – padirbinčiau sau pasitelkęs
pirmtakų savų išmanymą ir brėžinius
pirmiausia Leonardo atbulus raštus
prieš veidrodį dėlei smalsumo studijuotus
jei atidžiai skaitytum jei pažvelgtum
į gyvius mokančius pakilt ir lėkt
paveldėjusius šitą meną iš gamtos
ir savo pirmtakų tai artimiausias
padaras mums būtų plėviasparnis
šikšnosparniu vadinamas žvėrelis
ne paukštis ir ne žemės kirmis
kai tik vargšelis kaštelionas tai išgirdo
pradėjo šaukti kad teisybė! aš sakąs
teisybę – taip netikėtai tokio įkarščio
sulaukęs pamislįjau – šitam be abejo
jau kvankt ir kuo labiau anas mane
stebėti ėmės tai tik rimčiau pabėgt
esybėje savo nusiteikiau ir

2023 m. Jotvingių premijos laureatas Winner of the 2023 Yotvingian Prize

Gvidas Lātakas was born in 1972 in Telšiai. He graduated from the Telšiai College of Applied Arts with a specialty in jewelry and from the Vilnius Academy of Art with a degree in painting. He currently teaches art at the Antanas Martinaitis Art School in Kaunas. Latakas is the author of four

poetry books: *Kol išsiris varniukai* (Until the Crow Chicks Hatch, 2008, recipient of the Zigmās Gėlė Prize), *Nekalendoriniai šventieji* (Uncanonized Saints, 2012), *Lokenos* (Bear Fur, 2015, recipient of the Vladas Šlaitas Prize), *Salos* (Islands, 2022, recipient of the Dionizas Poška Prize). He also

makes medals and enamel miniatures, paints, and illustrates books. Latakas has organized 12 solo art exhibitions and participated in more than 40 group exhibitions, artist residencies, and symposiums. Some of his works can be found in museum and private collections.

CASTELLAN

When the castellan of Castel Sant'Angelo
being the castellan of Castel Sant'Angelo
asked me if I could escape from this place
and if so would I choose for my journey
the wings of wings and which pinnated being
is closest in its essence to a person or
to which such creature instructing an earthly son
is the human being most similar?
I answered that yes – I think I could
devise a flying machine with my weaker
limbs – webbing and ribbing made from
hard wood keeping the whole thing rigid,
waxed canvas for two pinions and a tail –
I would avail myself in my work of those
who came first with their wisdom and sketches
such as Leonardo with his backwards
mirror-written studies done out of curiosity
so if you assiduously read and look
at living things that rise and fly
having inherited this art from nature
and from those who came before then the closest
beings to us would be the Hymenoptera
or the animal called a bat certainly
not a bird and not a worm of the earth
and as soon as the poor castellan heard
he started to shout, It's the truth! he was so convinced
I was speaking the truth that his passion took me
aback and I began to surmise that this guy
is a bit nuts so the more he began to watch me
the more seriously in my heart of hearts
I made the decision to make my escape and

Translated by Rimas Užgiris

Birutė Grašytė-Black

Jos eilėraščiai spausdinami almanache, 34 p.

2023 m. Jaunojo jotvingio premijos laureatė
Winner of the 2023 Young Yotvingian Prize

Her poems are published in this anthology, p. 34

Tomas S. Butkus

atėjai manęs perkurti
pagal Dievo paveikslą

leidaus į šitą kelionę

fiksavai mano judesius
valgyt darei
prausdavai nugarą

naktį pabusdavau nukrėstas drugio

mirdavau tam kad ir vėl prisikelčiau:
išneščiau šiukšles
kaisčiau kavą

bet tu vis kartojai – knygą
turi parašyti

panašią
į geriausią dievo eilėrašį

rinktis meilę
o smurtą iškeisti į pinigus

taip ir dariau

nuo ryto lig vakaro
mokiaus mylėt
ir iš nemigos grįždavau
pervargęs

tuščias
kaip mašinos raščio lapas

gyvenau taip keletą metų

kol supratau kad knyga
bus ne tai ką į ją parašysiu

greičiau ši pamoka:

virsmo istorija
miegant be moters
be elektros srovės
su pliku kaištuku

Žurnalo „Nemunas“ prizų „Poezija mus vienija ir jungia“ apdovanotas
Winner of the *Nemunas* magazine prize: Poetry Binds and Unites Us

you came to remake me
in the image of God

I went on this journey

you captured my movements
cooked for me
washed my back

I would wake up at night trembling

I would die in order to rise again:
to take the trash out
to make coffee

but you kept saying again and again – you must
write a book

a book similar
to god's best poem

you must choose love
and exchange violence for money

that's what I did

from dawn until dusk
I learned how to love
and I would return from insomnia
exhausted

empty
like a typewriter's page

I lived like this for a several years

until I realized that the book
will not be the things that I write in it

but most likely this lesson:

a story of transformation
while sleeping without a woman
without an electrical current
with nothing but a bare plug

Alina Borzenkaitė

FLORIOGRAFIJA

I.

mano močiutė žudė gėles,
kad jos nepasentų.
nuskintus kūnus talpino
tarp nučiupinėtų puslapių.
jos knygų lentyna žydėjo žiemą.

II.

močiutė žudė gėles,
kad žydėtų netgi lėkščiausios knygos,
galbūt pumpuruotų, gyvastim trykštų.
kai pamatėm petunijos žiedą,
ardant raides Mopasano knygų
močiutė neleido šalinti
nes pampušškai tiktų petunijos.

III.

močiutė žudė gėles –
bjauriausiųjų žiedlapius
smaugė tarybiniam atlase,
buvau šešerių, kai
ištrintus šalių kontūrus
nuklojau gysločiais, maniau,
tai užgydys istorijos žaizdą.
močiutė juokėsi.

IV.

močiutė žudė gėles,
jų palaikai byrėjo,
beieškant skambių citatų.
trapūs slanksteliai
žadino snaudžiančią katę –
ji ilgai kramtydavo scyles
iš Dostojevskio rinkinio,
prieš išspjaudama.

FLORIOGRAPHY

I.

my grandmother used to kill flowers
so they wouldn't grow old.
she plucked their bodies out and stored them
between well-worn pages.
her bookshelf bloomed in winter.

II.

grandmother used to kill flowers,
so that even the most superficial books could blossom,
perhaps they could grow flowers themselves, full of life.
when we saw the petunia bud,
as we broke down the letters in Maupassant's book
my grandmother forbade me from taking it out
because *petunias would've suited Butterball*.

III.

grandmother used to kill flowers –
she strangled the most hideous petals
in a soviet-era atlas,
I was six when I covered
the erased contours of states
with fleaworts, thinking that
this will heal the historical wound.
my grandmother laughed.

IV.

grandmother used to kill flowers,
their remains crumbled
as I sought quotes that would resonate.
their fragile vertebrae
woke the slumbering cat –
she chewed on squills
from Dostoyevsky's collection,
before spitting them out.

V.
močiutė žudė gėles,
nes jos buvo silpnos,
vis vien nuvystų,
būtų šalnų sukrėstos,
ginkdie praregėtų,
pradėtų ieškoti prasmės
savo gėliškai būčiai.

VI.
ji žudė gėles ir sakė –
vien rožės vertos gyventi,
nes turi dyglius, nes ginas,
nes žudomos puola,
vien rožės vertos žydėti ne knygoj,
bet tu nesuprasi, vaikel,
nemoki gėlių kalbos.

ieškokis vertėjo.

V.

grandmother used to kill flowers,
because they were weak,
they would wilt either way,
the frost would overwhelm them,
god forbid they would become aware
and begin searching for meaning
for their flowery existence.

VI.

she used to kill flowers and say –
only roses deserve to live,
because they have thorns, they defend themselves,
because they attack when in danger,
only roses deserve to bloom outside a book,
but you won't understand, child,
you don't know the language of flowers.

look for a translator.

Vytautas Stankus

SPALVŲ PALETĖ

mano dukrai

balta – popieriaus lapas, kurį išsitrauki iš spintos,
žodis „hospisas“, kurio nesugebu tau paaiškinti,
dar aišku – sniegas, aišku – plombyras, aišku – neaišku kas

pilka – fabriko kylantys dūmai,
iš jų gimsta debesys, o iš jų –
po teisybei – užgimsta beveik viskas

žydra – visi mano melai tau,
stengiuosi, kad jų būtų kaip įmanoma mažiau,
bet bėda ta, kad ir pats nedaug nežinau apie pasaulį,
į kurį tu atsiradai

violetinė – visi tie kartai,
kuomet buvau tau neištikimas
imdamas ant rankų svetimus vaikus

oranžinė – pirma karštinė, suglebęs kūnas,
ligoninės priimamasis... tikiu, kad neatsimeni, ir nereikia.

rudai juosva – tavo murzinas veidas ir pasiteisinimas:
nes žemė kyla į orą ir nutupia man ant veido kaip žvirbliai.

žalia – pieva, kurioje užmynei bitę,
skausmas, kada nors paaiškinsiu tau,
kodėl žalia yra mirties spalva,
bet dar ne dabar, dar ne

ultramarinas – tavo nepakeliamas užsispyrimas,
mano trūkų kantrybė,
tavo prašymas: pasek man žaibus

geltona – tavo klausimas ar po mirties
vis dar turėsime savo svajones,
mano atsakymas – norėčiau tikėti, jog taip

Vieno anoniminio eilėraščio konkursas I vieta

raudona – užtinęs mano veidas ir akys,
kai springdamas bandžiau tau paaiškint,
kad kartais taip būna

juoda – tai, kokį mane myli,
kokio manęs neapkenti

man labai gaila
bet šitas – nenusakomos spalvos vanduo,
kuriame dabar plauni teptuką
yra tai, ką gersi
visą savo gyvenimą

Rimas Užgiris

VAŽIUOJANT

Lietuva, Kaunas, 1993

Troleibusas nebevažiuos.
Jo ūsai išslydo
iš visuomenės rankų.

Kai vairuotojas juos pakelia,
šviesos blyksnis ištrūksta į laisvę
ir vėl nugrimztame į tylą.

Turiu keliauti –
gėlės vysta
ir aš turiu keliauti –

tai negali būti mano meilė,
mūsų aprūdijus viltis, užgesusi
atokiame kelyje,

įstrigusi eismo žiede,
kol pro šalį slenka
braunasi automobiliai –

it surukusi skarota senė,
kuri grūdasi per užsimiršusią minią,
tarp pirštų suspaudus smeigtuką –

badanti, niūkianti
postsovietinio, post-
modernaus transporto lavoną.

Turbūt todėl
mylimieji Šagalo paveiksluose
visad skrieja.

Vieno anoniminio eilėraščio konkursas
II vieta

Vertė Marius Burokas

KAI KURIUOS DALYKUS PAMILSTAME IŠ LĖTO

kai kuriuos dalykus pamilstame iš lėto
manau sau, kai žiūriu tuos filmukus
apie anuomet tokius tolimus medžio darbus

gręžimas ir pjovimas, tekinimas ir šlifavimas
klijavimas, suvaržymas ir vinies kalimas
turi savo melodiją, pradžią ir pabaigą
lyg puikiausi sakiniai ar tobulas meilės aktas

arba štai kad ir fermentinis sūris,
nesėkmingai gundantis vaiką savo smarve
ir įtartinomis skylutėmis, gi vėliau tampantis žodžiu
dešimties svarbiausių kasdienių žodžių sąrašė
šalia duonos ir kavos

arba šuns tursenimas apžergus šeimininko koją
anksčiau atrodęs nešvankus, dabar –
tarsi juokingai žavus tu pats veidrodyje

o dar tos moterys dirbtinėmis krūtimis,
kažkada atgrasios, o dabar mielos tarsi
patys save prisikimšę pūkuoti žaisliukai

ir tie anuomet panašūs į pragaro sūkurius
svaigūs greitaeigiai transporto žiedai
kai tarsi už rankos palaiko ramus taikus balsas
iš navigacijos programėlės

arba vyriški išdribę alaus pilvai, vis labiau primenantys kūdikėlių kūnus

dar tas saldžiarūgščių slyvų odelės kartumas
tas ypatingos reikšmės paviršius
aiškiai juntama, perspėjanti ir vis tiek saldžiai pažeisti viliojanti riba

ir žiniasklaidos pamėgtas kunigas plačiais mėšėdžio žandikauliais
su naujausio modelio vardiniu kostiumu bei itališkais batais,
dabar keliantis gailestį,
tokį artimą meilei

Vieno anoniminio eilėraščio konkursas

III vieta

ir mažos Baltijos šalies prezidentas
moteriškos giminės žodį atitinkančia pavarde
ir vardu, ispaniškai reiškiančiu čigoną
besidžiaugiantis ant debesėlio sėdinčia mamyte,
kuri esą didžiuojasi sūnui tapus valstybės vadovu

pagaliau tasai skliausteliu susirietęs kaimynas,
gyvenimo suluošintas garsios korporacijos kiemsargis
tavo pasakojimo vidury mėtantis žodžių sprogsnis „O kuo aš čia dėtas?“
viskuo panašus į raudonplaukį klasioką,
dabar architektą, tarusį, kad tavo rūstūs eilėraščiai –
viso labo teršalai,
kenkiantys sveikatai
ir kitą klasioką, pareiškusį, kad mūsų šalies moterys
sugedusios, tad paėmęs į žmonas Sibiro mergele,
tokį panašų į patriotą, bandžiusį sužavėti pasakojimu
apie taigoje nušautą didžiulį ir gudrų vilką

(turiu galvoje mažą senuką, viskuo panašų į šuns smarvę
dabar virtusią ypatingu šuns kailio kvapu
žmogelį,
primenantį vieną mažą šalį su jos rytinėmis radijo diskusijų laidomis,
pilnomis senų, skylėtų balsų,
išgalvotų, už dirbtinių dantų stringančių žodžių,
užglaistančių atminties įtrūkius)

tai sotūs, girgždantys žmonės,
antroje sakinio pusėje pamirštantys
jo pradžią ir tikslą

kaip tai nutinka
bandant papasakoti ilgą
vėluojančios meilės prisipažinimą

Sara Poisson

KODĖL AŠ PERKU*

Aš perku šampūną nuo pleiskanų, nes jos yra melagingas sniegas
Aš perku, nes ledų šaukštas, kurį perku, gimdo sferas, kurios tarsi šalčio ikreliai
Aš perku plieninį kamuotį liepteliui sutvirtinti, nes medis keršija man trūnydamas
Aš perku juodą kibirą, panašų į tą, kurį pavogiau – galiu būti teisingesnis, nei noriu

Aš perku rusvą neslystantį kilimėlį voniai, nes jo ten laukia draugystė su rūdimis
Aš perku lietvamzdį, mat esu vandens ganytojas ir metalo mėgėjas
Aš perku rusišką lauko kepsninę, nes niekas manęs neperspėjo, kad ji rusiška
Aš perku žieminius česnakus – kai pasodinsiu, tai bus mano sveikas spjūvis žiemai

Aš perku purškalą nuo uodų ir erkių, mat nesumoju, kaip įtaigiau į juos nusispjauti
Aš perku draugei knygą apie miestų istoriją, tai išryškins jai kaimišką gėrį
Aš perku bilietą į šiuolaikinį cirką, nes cirkas, kuriame gyvename, nėra šiuolaikiškas
Ar perku kaminkrėčio paslaugas: man smagu, kai kas murzinas žiūri iš aukšto

Aš perku antkapį giminės kapui, nes šitoj šaly reik sunkenybių mirčiai prislėgti
Aš perku knygų lentyną – paminklą laikams, kai tai, kas gražiausia, rasdavai popieriu
Aš perku daktaro kostiumą mažai mergaitei, kuri mokosi augti per skausmą
Aš perku saulėj džiovintus pomidorus – su jais savo šiaurėj prisiduriu trupinėlių saulės

Aš perku lašiuokus dėl geresnio miego, nesgi niekas neparduoda miego

Aš perku, nes „pasaulis kupinas aiškių daiktų“, kaip sakė Harry Martinsonas
Aš perku, nes daiktų pirkimas yra būdas pamažu susipirkti save
Nors kažkur, anot Harry'o, vis tiek „yra jūra, kur tikėjimas gimsta nuolatos lyg žuvų mailius“

Aš perku, nes patinka stumdyti tuos cypsinčius vežimėlius prekybcentriuose
Perku, nes juk visada norisi ką nors pastumti

* Sekant Alleno Ginsbergo
„Kodėl aš medituojau“

Vieno anoniminio eilėraščio tema
„Rastos eilutės / Found lines“ konkursas
I vieta

Sonata Paliulytė

STUMIU

stumių vejapjovę

Valdas Daškevičius

stumių vejapjovę
kaip laikas žemę stumia
o žemė stumia laiką ir mane
aš kartą naktį blizgančią ir ūmią
atsibudau vaivorykštės sapne

ir Dievo rykštės genamas į priekį
kaip vaikas tėvo plakamas einu
nudelbęs žvilgsnį užsispyręs siekti
nebepasiekiamų nuo žemės aukštumų

stumių vejapjovę
stumių dienas ir laiką
stumių gyvenimą kurio negyvenu
o vėjas čaižo palaidūną vaiką
paklydusį tarp vėjo ir namų

ar aš vejapjovę stumių
ar ji iš lėto
mane vairuoja šio gyvenimo kraštu
keiksnojančią kad delnuose poeto
jos vėžės įsirėžė likimu

Vieno anoniminio eilėraščio tema
„Rastos eilutės / Found lines“ konkursas
II vieta

Rimas Užgiris

LIETUVA BRANGI

– Maironio ištrynimas

Graži tu, mano brangi tėvyne,
Šalis, kur miega kapuos didvyriai:
Graži tu savo dangaus mėlyne!
Brangi: tiek vargo, kančių prityrei.

Kaip puikūs slėniai sraunos Dubysos,
Miškais lyg rūta kalnai žaliuoja;
O po tuos kalnus sesutės visos
Griaudžiai malonias dainas ringuoja.

Ten susimąstęs tamsus Nevėžis
Kaip juosta juosia žaliąsias pievas;
Banguoja, vagą giliai išrėžęs;
Jo gilią mintį težino Dievas.

Kaip puikūs tavo dvarai, tėvyne,
Baltai iš sodų žalių bekyšą!
Tik brangią kalbą tėvų pamynę,
Jie mūsų širdis mažai ką riša.

Kaip linksma sodžiuos, kai vyturėlis
Jaukiai pragysta, augštai iškilęs;
Ar saulė leidžias, ir vakarėlis
Ramumą neša, saldžiai nutilęs.

Bažnyčios tavo ne tiek gražybe,
Ne dailės turtais, ne auksu žiba;
Bet dega meilės, maldos galybe,
Senujų amžių gyva tikyba.

Kai ten prieš sumą visi sutarę
Griaudžiai užtraukia: „Pulkim ant kelių“
Jausmai bedievio, vėl atsidarę,
Tikėti mokos nuo tų vaikelių.

Vieno anoniminio eilėraščio tema
„Rastos eilutės / Found lines“ konkursas
III vieta

Graži tu, mano brangi tėvyne,
Šalis, kur miega kapuos didvyriai!
Ne veltui bočiai tave taip gynė,
Ne veltui dainiai plačiai išgyrė!

Simonas Bernotas

SUGÉROVAI

*taip retai tepasišnekam vienu du
vis daugiau vienišos degtinės –*

Kęstutis Navakas

su Celanu ragaujat ar dar neprarūgęs juodasis rytmečio pienas
su Szyborska prie vyno kuris vis dar vinas šmaikštaujat
su Pessoa nerimą malšinat stipriaisiais
kokie kokteiliai dar neragauti su Emily Dickinson
kokie dar kokteiliai shotai yra shotai yra shotai
yra shotai yra shotai yra shotai su Stein

Rilkę kalbina angelai
Poundą balti arkliai

su Kavafiu kaip barbarai nieko nelaukiat
su Michaux lakat iki beprotybės
su Hugo Ballio helle hell'em anns swei mellem
nebesusikalbam
namo neparvesi paklaidinsi
Vallejo taurės neatitolinsi

su Dylanu Thomasu į naktį švelniai neinant
bokalo dugne šviesos ieškot

Huxley's nebeturi jokio suvokimo
kaip rasti duris išėjimo
su Appollinaire'u tuštinam vieną
tuščią stiklą po kito

apie moteris svaigstama dažniausiai
su tais kurie jomis veik nesidomi
Lorca ir kitais o ką nejaugi su jais
apie mėnulį sapnuojančias rožes kliedėsi

su Plath apkalbat neištikimą varną
bet ne Allaną Poe su juo nevermore
iki siaubingo žagsulio jau
su cummings liuobiaMe ik.I sąmonės ne te k i m

Vieno anoniminio eilėraščio tema
„Rastos eilutės / Found lines“ konkursas
IV vieta

su Eliotu išbūt žiauriausią mėnesį
po daugiadienių prietimų karalystėj

o lietuviai kur
na kamputyje žinoma
su Geda už jotvingių gentį keliam
su Blože iki lietaus dugno
su įtariamuoju Martinaičiu kukuoti iki paryčių
su Meku pasilabint viso ko geriausio linkint

neprityrę gėrėjai kibina Maironį Nėrį Širvį
klaikiai atriaugėja jų posmus lyg būtų vien jais svaiginęsi

drąsesnieji bando Šamaną ir žiūri pils
ar nepils tiesiai į snukį

bet gerbiamieji
juk net neklausėt
ar jie norėtų jums kompaniją palaikyti
atgėrė jau savo
tesiilsi ramybėje

ŠVENTUMAS

Ir miestus kaip migla aptrauks švelnumas

Rimas Burokas

Ir miestus kaip migla aptrauks švelnumas –
Aksomas arklio nosies palytėtas,
Žyma likimo ir likimas vietos,
Kurioj kariauja blogis ir šventumas.

Ir nusidrieks švelnumas kaip koks dūmas,
Kurio minia jau laukia maldininkų –
Už dorą nuodėmės labiau patinka,
Už atgailą – netikras pamaldumas.

Bet kas aš toks, kad smerkčiau šitą cirką?
Juk ežero dar nieks neužgesino.
Šventumas nedega. Vanduo ir vynas –
Du broliai švelnume, kurį nupirko

Kančia, kraujuos gimdyta Atpirkėjo.
Švelnumas Tėvo, pragaišinus Sūnų...
Aukotis dėl visų?! Ar šitaip būna?..
Visokių niekų šiandien klausinėju.

Vieno anoniminio eilėraščio tema
„Rastos eilutės / Found lines“ konkursas
V vieta

Antanas A. Jonynas

LIEPSNOJANTI KEPURĖ

mane pranokt vien amžinybė gali
burna dabar lipni kaip kūdra
kaip cigaretė grįžus į pakelį
į mano posmą veliasi negudrų

tie paukščiai moterys ir vėjas
ir Grigas įsilipęs į berželį
senatvė man į ausį pakuždėjo
mane pranokt vien amžinybė gali

mane pranokt vien amžinybė gali
poetas guli ir per langą žiūri
kaip festivalis skiria jam medalį
ir deda į liepsnojančią kepurę

ir aukštyn kojom verčiama
kanopom trypia karčema

Humoristinio eilėraščio tema „Poete, beretė dega“ konkursas
I vieta

1985 – Kornelijus Platelis
1986 – Vytautas P. Bložė
1987 – Bronius Kutavičius
1988 – Alfonsas Nyka-Niliūnas
1989 – Kazys Bradūnas
1990 – Henrikas Čigriejus
1991 – Henrikas Nagys
1992 – Donaldas Kajokas
1993 – Knuts Skujenieks
1994 – Sigitas Geda
1995 – Sigitas Parulskis
1996 – Marijus Šidlauskas-Jonaitis
1997 – Antanas A. Jonynas
1998 – Marcelijus Martinaitis
1999 – Nijolė Miliauskaitė
2000 – Alfonsas Bukontas
2001 – Jonas Strielkūnas
2002 – Jonas Zdanys
2003 – Vladas Braziūnas
2004 – Stasys Jonauskas
2005 – Tomas Venclova
2006 – Kęstutis Navakas
2007 – Almis Grybauskas
2008 – Aidas Marčėnas
2009 – Valdemaras Kukulas
2010 – Viktorija Daujotytė
2011 – Alfonsas Andriuškevičius
2012 – Rimvydas Stankevičius
2013 – Jonas Kalinauskas
2014 – Gintaras Bleizgys
2015 – Rolandas Rastauskas
2016 – Eugenijus Ališanka
2017 – Gytis Norvilas
2018 – Daiva Čepauskaitė
2019 – Ramūnas Kasparavičius
2020 – Alvydas Šlepikas
2021 – Dainius Gintalas
2022 – Gintaras Grajauskas
2023 – Gvidas Latakas

1998 – Darius Šimonis
1999 – Gintaras Bleizgys
2000 – Gintaras Beresnevičius
2001 – Tomas S. Butkus
2002 – Gytis Norvilas
2003 – Agnė Žagrakalytė
2004 – Donatas Petrošius
2005 – Sonata Paliulytė
2006 – Vytautas Dekšnys
2007 – Benediktas Januševičius
2008 – Dainius Gintalas
2009 – Giedrė Kazlauskaitė
2010 – Antanas Šimkus
2011 – Marius Burokas
2012 – Indrė Valantinaitė
2013 – Ramunė Brundzaitė
2014 – Aivaras Veiknys
2015 – Mindaugas Nastaravičius
2016 – Nerijus Cibulskas
2017 – Vytautas Stankus
2018 – Greta Ambrazaitė
2019 – Ernestas Noreika
2020 – Ieva Toleikytė
2021 – Nojus Saulytis
2022 – Ramūnas Liutkevičius
2023 – Birutė Grašytė-Black

PDR ekspertų taryba | PDR advisory board:

Kornelijus Platelis (pirmininkas / chair)
Vladas Braziūnas (pavaduotojas / vice-chair)
Eugenijus Ališanka
Greta Ambrazaitė
Ramunė Brundzaitė
Marius Burokas
Daiva Čepauskaitė
Vytautas Dekšnys
Dainius Dirgėla
Rūta Elijošaitytė-Kaikarė
Uršulė Gedaitė
Dainius Gintalas
Gintaras Grajauskas
Antanas A. Jonynas
Giedrė Kazlauskaitė
Kerry Shawn Keys
Andrius Mosiejus
Mindaugas Nastaravičius
Dominykas Norkūnas
Donatas Petrošius
Ričardas Šileika
Alvydas Šlepikas
Ieva Toleikytė
Rimas Užgiris
Agnė Žagrakalytė

Rengėjai / Organizers:

Poetinis Druskininkų Ruduo
Druskininkai Poetic Fall

Centras „Dainava“ /
Centre "Dainava"

Pagrindiniai festivalio rėmėjai / Main festival sponsors:

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

LIETUVOS
RESPUBLIKOS
KULTŪROS
MINISTERIJA

VERSOPOLIS

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

Rėmėjai ir partneriai / Sponsors and partners:

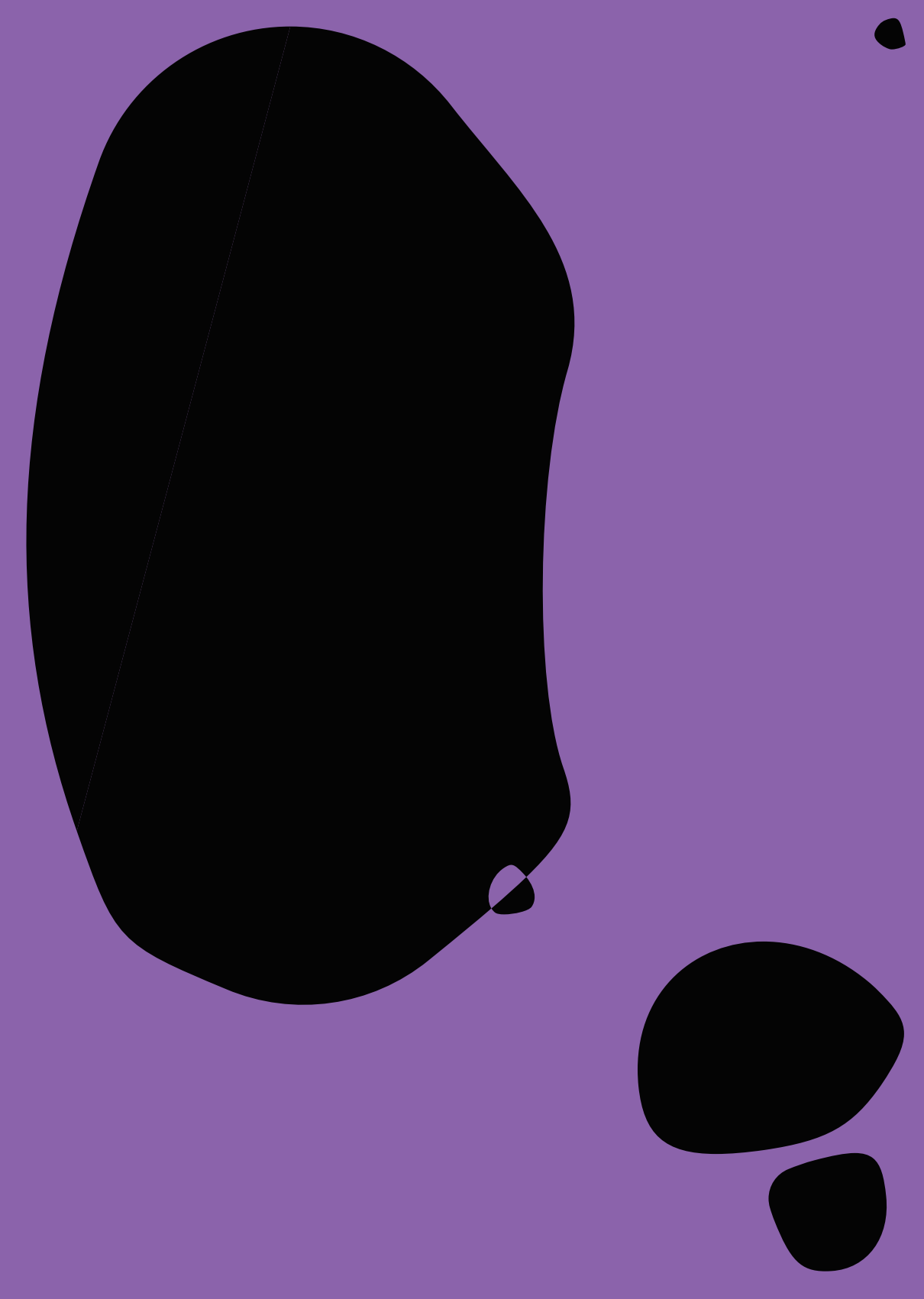

Lietuvos
nacionalinis
muziejus

swiss arts council

World: **Matrix or Metaphor?**

**Druskininkai
Poetic
Fall
2024**